דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
שנון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם לשרון

יום ד', ה' בחשון תשל"ד, 31 באוקטובר 1973 • גליון 14820 • השנה הארבעים ותשע

היום 8 עמודים • המחיר 65 אגורות

שר המשפטים הגיש התפטרותו

שר המשפטים י. ש. שפירא הגיש אתמול את התפטרותו לראש הממשלה גולדה מאיר והיא תיכנס לתוקף תוך 48 שעות. השר שפירא לא השתתף אתמול בישיבת הממשלה.

בהתאם לחוק, הוא הודיע על כוונתו להתפטר במכתב קודם שילח לממשלה מיכאל ארנון על כנת שהוא יודיע על כך לממשלה, ולאחר מכן הוא כינס את כתב ההתפטרות הנכנסת לתוקף לאחר 48 שעות, אלא אם כן חוזר בו השר מהתפטרותו.

כפי שנודע, אין בדעת ראש הממשלה למנות שר משפטים חדש עד לבחירות, ובתוקף תפקידה כראש הממשלה היא תהיה אחראית גם על משרד המשפטים, כאשר היועץ המשפטי לממשלה מאיר שמגר יעמוד לרשותה בראש המשרד.

מזג האוויר

מעונן חלקית בשעות הבוקר. ייתכן גשם מקומי בצפון.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 13—21, תל־אביב 14—21, חיפה 17—27, עפולה 13—26, נצרת 14—24, נהריה 13—26, לוד 14—26, באר־שבע 14—35, אילת 17—31, מצפה רמון 19—29, רמת הגולן 10—19, הר שומרון 14—21, עזה 16—26.

האריה שבתבורה
פיג'ו
איכות · בטיחות
שרות
PEUGEOT

ראש הממשלה יוצאת לארה"ב — מחר השיחה עם ניקסון

תדון בנושאי השבויים, הפסקת־האש והשלום

מאת חגי אשד, סופר „דבר"

הממשלה אישרה אתמול בישיבתה המיוחדת את נסיעת ראש הממשלה גולדה מאיר לוואשינגטון לביקור עבודה, שבמהלכו תיפגש עם הנשיא ניקסון ועם שר החוץ ד"ר הנרי קיסינג'ר. ג. מאיר תחזור לארץ בתחילת השבוע הבא.

ביקורה של ג. מאיר ייערך בהזמנת ישראל, אך בהודעה המשותפת על הביקור שפורסמה בעת ובעונה אחת בירושלים ובוואשינגטון (בשעה 12.00 לפי שעון וואשינגטון) נאמר, כי הביקור נערך בהסכמה הדדית. בירושלים לא פורסם סדר הנסיעה, בספרן ומספר המלווים את ראש הממשלה.

בוסף לצוות הקבוע שלה, שיכלול את מנכ"ל משרד ראש הממשלה מרדכי גזית, היועץ הצבאי תת־אלוף ישראל ליאור, מנהל הלשכה אלי מזרחי ומזכירתה לו גד — יצטרף גם עוזר הרמטכ"ל אלוף אהרן ירדב. הרכב זה מאפשר קיומת מפורטות על כל נושא שהצדדים ירצו לדון בה, מכח העובדה שמ. גזית וא. יריב ריכזו את צוותי ההכנות הפנימיים של עמדות ישראל בכל השאלות הצפויות להתעורר בשיחות שלה, לפני כמה שנים.

עיתוי מתאים

מקורות בירושלים הדגישו אמש, כי העיתוי לביקור זה שנקבע, כי אמנם, לפי בקשת ראש הממשלה, אשר נענתה מיד בחיוב על ידי הנשיא ניקסון — הוא טבעי ביותר. הפסקת־האש עדיין איננה יציבה ויש צורך להבטיח שלא תופר על ידי מילוי כל התנאים ההכרחיים לקיומה, ובראש וראשונה בעיית השבויים, שתתפוס מקום מרכזי בשיחותיה של ראש הממשלה.

עם זאת, טבעי יהיה לברר כבר עתה את הסיכויים להתקדמות לקראת משא־ומתן לשלום, כפי שנקבע בהחלטה מועצת הבטחון ובהתבטאויות האמריקאיות הסמוכות.

יש להניח, שהנשיא ניקסון וקיסינג'ר לא יחמיצו את ההזדמנות להשמיע באוזני ראש הממשלה ובני פמלייתה את הרציונות הכתובים בוואשינגטון לגבי הדרכים האפשריות, לקידום משא־ומתן לשלום. כן ניתן יהיה לדון על עמדת מצרים בנושאים השונים לאחר השיחות שיתנהלו בוואשינגטון עם שר החוץ המצרי בפועל, איסמעיל פהמי. דבר המקנה לביקורה של ג. מאיר בוואשינגטון דראמאטיות ואקטואליות גם יחד.

לא תחת לחץ

מקורות מוסמכים בירושלים דחו בתוקף את הסברה, כי ביקור זה נקבע תחת איום של לחצים אמריקאיים על ישראל. אמר המקורות מכחישים בתוקף גם לגשה. הם מזכירים בהקשר זה את הסיוע הצבאי הסדיר והכלכלי חסר־התקדים.

(המשך בעמוד 2, טור 7)

ראש הממשלה ל„דבר":

עדיפות ראשונה לנושא השבויים

מאת דן פתיר, סופר „דבר"

„נושא השבויים יעמוד בעדיפות ראשונה ברשימת הנושאים שיבואו לדיון עם הנשיא ניקסון" — אמרה אמש ראש הממשלה גולדה מאיר לסופר „דבר".

ראש הממשלה הוסיפה, כי אין זו כלל מליצה לומר, כי בבואי לוואשינגטון לשיחה עם הנשיא יהיה נושא זה בעל עדיפות". גולדה מאיר מציינת: „אין אנו זקוקים לתמריצים לשם כך. זהו ענין שנוגע לציבור הנפשי".

ראש הממשלה הגדירה את יחסותיה המיוחדות עם נשיא ארצות הברית כ„ביקור עבודה". ההולם את כוונת המבצע.

מ"מ שר החוץ המצרי איסמעיל פאהמי וד"ר הנרי קיסינג'ר בתום שיחתם הראשונה בוואשינגטון; שניהם תיארו את השיחה כ„מבטיחה מאוד".
צילום רדיו של „אסושייטד פרס"

רעיון הביקור — בעיצומה של המלחמה

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). — הרעיון לקיים ביקור של ראש הממשלה בוואשינגטון הועלה עוד בעיצומה של המלחמה, אך גולדה מאיר סברה, שאין היא יכולה לעזוב את ישראל כל עוד אין הרעיה בחזיתות.

ביום א' העלה שגריר ישראל שמחה דיניץ מחדש את רעיון הביקור בפני שר החוץ ד"ר הנרי קיסינג'ר ולמחרת השיב הנשיא ומהר תיפגש עם ניקסון בבית הלבן בחיוב.

גולדה מאיר תבוא לוואשינגטון, ובנפרד — עם קיסינג'ר. במקום עקרונה נקבע, אחרי הפגישה עם הנשיא תקיים ראש הממשלה פגישות עתונאים ומהדורות תיפגש עם סנאטורים, צירי הקונגרס ואישים יהודיים. בערב הסעד של גולדה של דיניץ לאחר קבלת פנים לנציגות הישראלית בוואשינגטון. בשבת תקיים גולדה מאיר פגישה אישית בבלונג ואהרכך תעזוב בודדה לישראל.

ביניהם כסרו מקורות דיפלומאטיים, כי ועידת השלום שתוצעה על־ידי האמריקאים, בהסכמת הסובייטים ובהיענות הצדדים, תיפתח כאשר נציגי שתי המעצמות משתתפים בדיונים. לאחר שיקבלו הידיעות אופי מעשי ניתן יהיה להמשיך בהן בלא השתתפות המעצמות או בהשתתפותן החלקית.

ועידה בניו־יורק

המקורות שהוצעו לעריכת הוועידה הם, בין השאר ז'נווה וניו־יורק. לא נקבע ביניהם הדרג בו יתנהלו השיחות.

ניקסון עצמו עמד להיפגש אמש עם השגריר הסובייטי דוברינין בביתו ההררי בקמפ דייויד. היום ייפגש ניקסון עם מ"מ שר־החוץ המצרי איסמעיל פהמי, שכבר קיים שתי שיחות עם קיסינג'ר אתמול. דובר משרד־החוץ רוברט מקלוסקי אמר, שהשיחות אלה נגעו לפתרונות ארוכי טווח ולבעיות הפסקת־האש. כאשר נשאל אם הוא מצפה להסכם על פתיחת שיחות שלום עד סוף השבוע, השיב הדובר, כי בשעה זאת אין להוות את הדבר בוודאות.

ישראל יזמה את נסיעת של ראש הממשלה מתוך תקוה, שההבנה הגמורה שנוצרה בסיכום שיחותיה הקודמות עם ניקסון תסייע לישראל להגיע במגעים ישיר בדרג הגבוה ביותר כפי שלא היה במגעים קודמים. הפגישה תיקבע, איפוא, לפתור הבעיות העיקריות במאבק הבודדי: גורל השטח שתפס צה"ל לאחר ה־22 באוקטובר והתנאים לפתיחת שיחות שלום בהשתתפות המעצמות.

גולדה מאיר תנסה כנראה להשיג הכרה אמריקאית בקווי הפסקת־האש הנוכחיים. אף כי האמריקאים לא חיוו במפורש דעתם בנושא זה בפומבי, הזכיר אתמול דובר משרד החוץ את העובדה שישראל הסכימה להחלטת מועצת הבטחון שדיברה במפורש על הצבת קווי ה־22 באוקטובר.

המאבק על פירות הנצחון ב„כלכלת הפסקת האש" נראה כאן כעין מדיני שני בתפיסה הישראלית. ישראל הצדיקה תחילה להגיע בפישות עם האמריקאים בפרשת האספקה לארמיה השלישית, מאחר שאלה סברו שאין להרפות השמדתו של כוח זה בידי צה"ל. שכירות השטחים שנתפסו האפשר עיקור כוחה של הארמיה הזו ושימוש בשיירות האספקה כקלף כלפי המצרים בענין השבויים.

שר הבטחון בכנסת:

המצרים הסכימו למסור הרשימה של השבויים

מאת דניאל בלוך, סופר „דבר" בכנסת

שר הבטחון משה דיין מסר אתמול לכנסת, כי מצרים הסכימה לחילופי שבויים פצועים, ובכללם שבויים לפני המלחמה, כן הסכימה למסור את הרשימה המלאה של השבויים ולאפשר ביקור של נציגי הצלב האדום אצלם.

שר־הבטחון הדגיש, כי עבדה הממשלה לא נשתנתה וכי חילופי השבויים וקיום אמנת ג'נבה הם חלק בלתי־נפרד מהסכמתנו להפסקת האש ותנאי לקיומה. אשר לאספקת המזון לארמיה השלישית, אמר שר־הבטחון, כי לא היתה זו מחוות הומניטרית, אלא לא היתה לנו ברירה אחרת.

שר־הבטחון השיב בכנסת להצעות לסדר־היום של שלוש סיעות הליכוד, אשר דרשו כינוס מיוחד של הכנסת בענין זה.

ראש הנואמים מ. בגין (גח"ל) מתח ביקורת על ההחלטה לספק מזון לארמיה השלישית ואמר, כי אין הסבר לכך. הוא דרש, כי לא נתיר יותר כל מעבר שיירת־אספקה לאיזור הארמיה עד אשר יוחזרו השבויים במצרים ובסוריה.

י. יוסף (צ"מ) אמר, כי העובדה ששר־הבטחון מבית, בקולה על הבריו בממשלה של ראש הממשלה, להתגבר באמיתות מכאיבות „ואנחנו יודעים מה הוא עבדתנו בענין זה". עליכך הגיבה גולדה מאיר בקריאת־ביניים חריפה: „תגביה לך, כנס בענין קודש זה אתה יורד לשפל המדרגה". הנואם הבע שהכנסת לא תתפזר עד אשר יהיה ברור כי השבויים יוחזרו.

ש. תמיר (ברגע הפטי) אמר, כי אין בבחונו היום לומר לאו לכל פניה מאוחדת, אך תהיה זו קטסטרופה אם ניכנס למצב, שלכל פניה נאמר כן — כי פירוש הדבר היסול. הוא הוסיף, כי אם מצרים וסוריה אינן מכבדות בשעה זו אמנות בינלאומיות שהן הותר

(המשך בעמוד 2, טור 1)

„הצבא המצרי היה זקוק לחיפוי טילי הנ.מ."

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

שלטונות מצרים פירסמו צווה לראשונה את ההסבר שלהם לעובדה שהצבא המצרי לא ניצל את הצלחתו בצליחת התעלה ונבנע בהתקדמות לעומק סיני. ההסבר המצרי בא נוכח הביקורת הקשה שעוררה המנהיגות הערבית בענין זה.

פרשן „כאווה אל־ערב" אמר, כי אמנם ניתן היה לפרוש את הכרזות המצריים בעומק סיני בקלות יחסית, אולם, הדגיש, צעד כזה יכול היה להוליד „אסוף" בגלל העליונות האווירית הישראלית. הפרשן, עבד אל־סלאם עדאוי, הדגיש, כי הצבא המצרי היה זקוק לחיפוי של טילי הנ.מ. כעבורה הצעד של התעלה ולכן נעצר לקו הסיני. הכרותו — אמר — היתה להקיז דם ישראלי ולשבור את הנס הגבורה של צה"ל.

לחיזוק ההסבר הביא הפרשן המצרי את קרב אל־עלמין, שהתנהל הרחק מגבולות אנגליה וגרמניה ובכל זאת היתה לו השפעה מכרעת על התבואה במלחמת העולם השניה. ישראל, סיכם הפרשן, „עשויה להפסיד בכל עמדה ניאורפית שהיא, שאין זה משנה אם יהיה זה בבורה סיני, בהליב, בגדה המערבית של התעלה או אפילו באיזור אי במצרים עילית ...

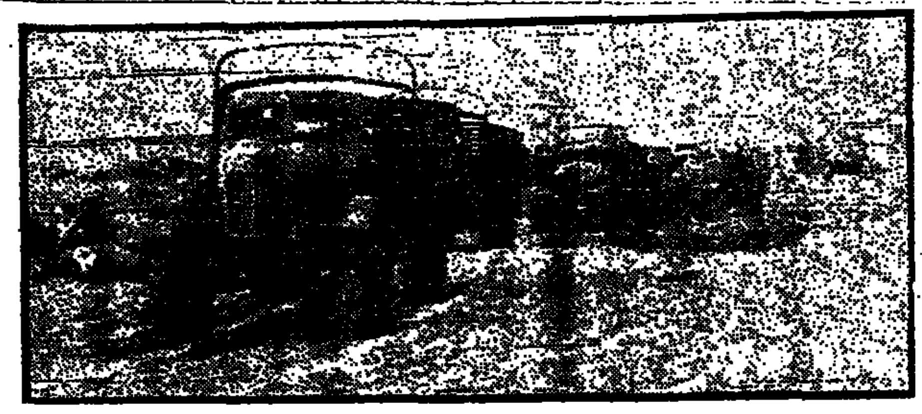

טור של משאיות מצריות שחזר לקנטרה לאחר שהעביר אספקה לארמיה השלישית. צילום זה הופץ על ידי המצרים.
צילום רדיו של „אסושייטד פרס"

המחבלים חידשו פעילותם בצפון

מאת סופר הצבאי של „דבר"

פעילות המחבלים חודשה אתמול בשתי גזרות — לבנון וסוריה, מתחום לבנון נורו כמה טילי קטיושה לעבר איזור כרם בן־זמרה ליד צפת. לא היו נפגעים.

בקרבת נח"ל־גולן ברמת־הגולן נתגלו אתמול בצהריים שתי פצצות מוכנות להפעלה. הפצצות פורקו לפני שהופעלו.

יעקב עשני כותב „דבר" בצפת מוסיף:

בספר קטיושות נורו ונפלו אתמול בשעה 8.00 בערב בכניסה לכפר כרם בן־זמרה, המרוחק כ־12 ק"מ מצפת.

כנהל הנרכניה דוד פרידה מסר כי תושב הכפר שלמה והיין נפגע מרסיסים ברגלו ובאפו והועבר לבית החולים הממשלתי בצפת.

נגרמו נזקים ברשת ההשקיה, ובבית אחד ניזוק מקרה, מקלט טלוויזיה ותריסים ובכמה בתים נופצו זכוכיות. משמר הגבול והרשות הכפר איתרו שני מקומות שנפגעו.

לבנון מעוניינת בהצבת כוח חרום

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

לבנון מעוניינת, שכוח החירום של או"ם יוצב בגבולה עם ישראל — מסר אתמול העתון המיליטרי „לאוריין לה ז'ור". לדבריו כבר הוחל בדיונים מקומיים בנושא זה.

שר־החוץ הלבנוני פואד נפאע אמר בתגובה על כך, כי אמנם אפשר שתבוא הצעה רשמית מעין זו „בשהמצב יתבהר לחלוטין".

יש לציין, שמזה שנים לוחצת לבנון להגביר נוכחות או"ם, בהקשרים או בצורה אחרת, על גבולה עם ישראל, כאמצעי לצמצום הפעילות שנהלכה התחנכו שיות של המחבלים עם צה"ל.

לדעות זה הבהיר הכתב סוריה, כי להבנה לשמור אין צורך להקליט את משקיפי או"ם בקו הפסקת האש בחיילי כוח החירום.

בפגישה השלישית בין אלוף יריב לנציג צבא מצרים:

הוסכם על חילופי השבויים הפצועים „מהר ככל האפשר"

מאת שמשון עופר, סופר הצבאי של „דבר"

הסכם על התחלפת השבויים הפצועים בין ישראל למצרים, באמצעות הצלב האדום, „מהר ככל האפשר" — הושג אתמול בפגישה השלישית בין אלוף א. יריב לבין הנציג המצרי מג'נראל גמסי.

כן התחייבו המצרים בפגישה למסור הוך שלושה ימים לידי הצלב האדום את רשימת כל השבויים הישראליים שבידיהם. רשימה ראשונה של כ־60 שבויים עמדה להימסר כבר אתמול. על־פי סעיף נוסף בסיכום הפגישה אתמול, תינתן לנציגי הצלב האדום אפשרות לבקר את השבויים הישראליים במצרים.

גם אתמול נערכה הפגישה בשטח הנתון בשליטת צה"ל ממערב לתעלת סואץ, בסככה שהוקמה בקים ה־101 בכביש סואץ—קאהיר.

כפי שנמסר הבורים בישראל, כי מספר השבויים הנעדרים בחזית המצרית הגיע ל־320, כהם הובאו עד כה רק 47 שמות לידיעת ישראל (בכללם 12 חיילי גדוד המוצב בדרום התעלה, שנכנעו בנוכחות נציגי הצלב האדום, וחמישה קצינים קיימת ישראליים, שנפלו בשבי בהיותם בחברת אנשי או"ם, וחמישה שבויים שרי איינו בטלוויזיה המצרית). במצרים יש גם עשרה ישראלים, שניצבו במלחמת ההתשה.

עדינו בעיות אספקה לעיר סואץ

בפגישה שנערכה אתמול בין קצין צה"ל בכיר לבין המושל המצרי של העיר סואץ, הועלו בעיות אספקה לכ־15,000 התושבים שנשארו בעיר, שצה"ל כותר בעברה. הפגישה נערכה לבקשת הנציג המצרי, ובין היתר נדונה בה בקשתו להסדרת אספקה־מים לאוכלוסיה האזרחית של העיר, הכספקות על ידי כוחות צה"ל.

שר הבטחון מ. דיין נפגש אתמול עם מפקד כוחו־החירום של או"ם וראש מטה המשקיפים גנראל אנסיו סילאסוו, לפי בקשתו של מפקד כוח־החירום. בפגישה השתתפו גם היועץ המצרי של מפקד כוח החירום גורגיה, אלוף ש. גונן וקצין הקישור של צה"ל ליד כוח החירום תת־אלוף א. אבנון.

הפרה נוספת של הפסקת האש

המצרים שוב הפרו אתמול את הפסקת האש כאשר טיגרו שלושה טילי קרקע־אוויר לעבר מטוסי חיל האוויר שסיירו בשטחנו בסיני, באיזור הגזרי. המטוסים חזרו בשלום לבסיסם.

אתמול נבכבה סיירת המכוון משיירת האספקה לארמיה ה־3 הנצורה ככורה לתעלת סואץ.

סגן שר החוץ של ברה"מ הגיע לקאהיר

קאהיר (יופ"ע). — סגן שר החוץ הסובייטי ואסילי קוזנצוב, הגיע אתמול למצרים.

קוזנצוב הוא הנציג הראשון של ממשלת ברה"מ, שעל ביקורו בקאהיר נמסר כאן כמוכה לרגל הפסקת האש.

„אל־אהראם" הודה אתמול לברה"מ על עמדתה במלחמה הערבית עם ישראל, וכתב כי המלחמה הוכיחה, שברה"מ לא היססה מלשלוח בהתייצבה לימין הערבים והחזקת את צבאותיהם.

ישיבת מזכירות מרכזת

ביום ה' 1.11.73 בשעה 1.30

על סדר היום:

דיון בבעיות השעה

מזכירות הקבוץ המאוחד

"חמי טבריה"

מודיעים לציבור,

כי מרחצאות המרפא

(הבנין החדש)

פתוחים לקהל המתרחצים

אנו מודיעים בצער עמוק וביגון קודר
על פטירתו ללא־עת של יקירנו

אליהו סורוקה ז"ל

הלויה תצא היום, יום רביעי, ה' בחשון תשל"ד, 31.10.73, בשעה 2.30 אחה"צ מאולם הלויות בבית החולים „בילינסון" לבית העלמין בפתח־תקוה.

המשפחה המתאבלת

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו ללא־עת
של חברנו וידידנו היקר

אליהו סורוקה ז"ל

תנחומינו למשפחה.

מרכז קופת־חולים
הנהלת ביה"ח בילינסון והעובדים

ארה״ב לוחצת על ישראל לפתרון מהיר עפ״י 242

מאת יוסף פולאקוף, סופר סוכ״א בוואשינגטון

וואשינגטון, (סוכ״א). — בוואשינגטון מתחזקת ההערכה, כי ארה״ב מפעילה לחץ על ישראל, כדי להניע אותה לגמיש את עמדותיה הצבאיות והפוליטיות הנוקשות, אשר הוכנו במאמץ רב ובמלחמה קשה. זאת, על רקע העובדה שארה״ב עצמה נתונה תחת לחץ בינלאומי כבד, ובמידה מסויימת גם מתלבטת בלחצים פנימיים.

כלפי חוץ אין לראות לפי שעה כל סימנים גלויים ללחץ בענין זה. אולם בחוגים יודעי-דבר כבר יודעים, כי וואשינגטון אומרת לישראלים בערך כך: ״הצלנו אתכם מידי הערבים והרוסים בעזרת מהלך הנשק שלנו וזכות הווטו שלנו באו״ם. עכשיו עליכם לגאול לנו ולהתחיל בצעדים לקראת השגת פתרון מעשי ומהיר עם הערבים, על בסיס החלטת מועצת הבטחון 242״.

יש לציין, כי הנשיא ניקסון ומזכיר-החוץ שלו, ד״ר קיסינג׳ר, חזרו מאז ההתקפה המצרית-סורית ביום הכיפורים, על התחייבותה הקיימת והנוכחית של ארה״ב לתמוך בהחלטה 242. עכשיו מתקבל הרושם, כי מגמה זו נמשכת עם הכוונה לעמוד על כך, שישראל אכן תגשים החלטה זו.

נזיפה גלויה

ישנם סימנים הכרחיים, כי יתכן שוואשינגטון תנוע במקצת לקראת הערבים, תוך התרחקות-מה מישראל. אחד הסימנים הללו ניתן על-ידי דובר משרד החוץ רוברט מק-לוסקי. כאשר הצהיר, כי אין להשתמש בהפסקת האש, כדי לאלץ צבא להיכנע. היתה זו הנזיפה הגלויה ביותר לישראל מצד ארה״ב, מאז ראשית הלחימה.

״סוריה אינה מוכנה להתמקח״

דמשק, (א. פ.). — ״סוריה אינה מוכנה להתמקח ולפיכך מו״מ עם ישראל יהיה חסר ערך״ — אמר אתמול שר ההסברה הסורי ג׳ורג׳ סאדיקי בראיון ל״אסושיאייטד פרס״. הוא טען, כי בהחלטות מועצת הבטחון אין דרישה לשיחות ישירות עם ישראל.

״הבעיה יכולה להיפתר רק בכוחה של נסיגה ישראלית מלאה מן השטחים הערביים הכבושים והכרה בזכויות הפלסטינאים״, אמר.

כאשר נתבקש להגיב על הידיעות בדבר הוצאת קצינים סורים בכירים להורג בעקבות המלחמה אמר סאדיקי: ״לידיעות אלה יש ריח ישראלי. אלה פשוט שקרים״.

עיראק מפיצה ידיעות על תסיסה בצבא המצרי ובארמיה השלישית

מאת סופר ״דבר״ לעניינים ערביים

לאחר שהודיעה רשמית על פינוי כוחותיה מסוריה והחזרת משוסיה ממצרים, החלה אתמול עיראק להפיץ ידיעות על תסיסה בצבא המצרי, בפרט בשורות הארמיה השלישית הנצורה, נגד הנשיא סאדאת. ידיעות אלה לא אושרו בינתיים במקורות אחרים.

השבועון ״אל-מוקאוומה״ היוצא בשם המחבלים בחסות ממשלת עיראק טען אתמול, כי מפקדי הארמיה השלישית סירבו, כביכול, לקבל את האספקה שהגיעה אליהם ב״שיירת הרחמים״. השבועון טען, כי הצבא המצרי התנגד ברובו להפסקת-האש וכי היו חילופי-דברים קשים בין מפקד הארמיה השלישית לבין הנשיא סאדאת. סאדאת האשים את הגנרל, שלא זוהה בשמו, באחריות לפריצת צה״ל לגדה המערבית של התעלה. הלה השיב לו, לפי אותו סיפור, כי היתה תכנית מוקדמת להניח לצה״ל לצלוח לצד המערבי של התעלה כדי להשמיד אחר כך את כוחותיו. אולם אי אפשר היה לממש תכנית זו, מפני שסאדאת קיבל את הפסקת-האש. ועוד מספר השבועון העיראקי, כי הגנראל הציע לסאדאת לוותר על הפיקוד הצבאי עד לגמר המלחמה.

עקיצות כלפי קאהיר

פירסום זה מפגין את המתיחות שהשתררה ביחסי בגדאד-קאהיר. גם ההודעה הרשמית העיראקית בקשר לפינוי הכוחות מסוריה וממצרים כללה עקיצות כלפי שלטונות קאהיר. סאדאת האשים, כי אילו דאג להכין כראוי את מדינות ערב למלחמה, ניתן היה להגיע ל״נצחון מלא״. אולם במצב הנתון אין לצבא העיראקי יותר ״תפקיד לאומי קרבי בשתי החזיתות, ומכאן שם רק יוצרת בעיות עדינות המורדות״. הכוח העיראקי בסוריה נאמד ביותר מדיוויזיה ולמצרים נשלחו, בשעתו, מטוסי ״האנטר״.

שלטונות סוריה הפיצו אתמול תמונה זו של שבויים ישראליים שזוהו רק כאנשי קומנדו.
צילום רדיו של ״אסושיאייטד פרס״

קריאות ברחבי העולם למען חילופי שבויים

מנהיגים היהודיים בארה״ב פנו אתמול אל הנשיא ניקסון, אל ד״ר קיסינג׳ר ואל מזכיר או״ם ד״ר ואלדהיים, וקראו להם לדרוש ממצרים ומסוריה להתיר כניסת משקיפים של הצלב האדום למחנות השבויים ולפרסם רשימות של השבויים.

שגריר ישראל באו״ם יוסף תקוע האשים את ממשלות מצרים וסוריה בהתנהגות בלתי-אנושית כלפי שבויי-המלחמה הישראליים שבידיהן.

סקאלי: השבויים לא ״אמצעי מיקוח״

שגריר ארה״ב באו״ם ג׳ון סקאלי אמר אתמול, כי שאלת חילופי השבויים צריכה לשבש את המהלכים לקראת הסדר במזרח התיכון. אף-על-פי ש״הסיכויים להסדר גדולים עכשיו יותר מאי-פעם בעבר״. בראיון טלוויזיה אמר סקאלי, כי ״ישראל אינה מתכוונת לחלץ את המצרים מן הכיתור בו הם נתונים עד אשר תקבל את רשימת השבויים הנמצאים במצרים״. סקאלי קרא למצרים לא להשתמש בשבויים כ״אמצעי מיקוח״ והזכיר את סירובה המתמשך של צפון-וייטנאם להחזיר את השבויים האמריקאים. נושא השבויים, אמר, הוא ״רגיש ביותר״.

הפגנה בירושלים

הפגנה לשחרור שבויי המלחמה במצרים ובסוריה התקיימה אתמול אחה״צ ברחבת הכנסת בירושלים, בהשתתפות כ-300 הורים, נשים ובנים וקרובי-משפחה של הנעדרים במלחמה. המפגינים קראו לממשלת ישראל לקיים את הפסקת-האש רק בתנאי שתתמלא ההבטחה בדבר שחרור השבויים. כן השמיעו דרישה להפסיק כל סיוע לארמיה המצרית השלישית עד לשחרור השבויים.

משלחת של שלושה מפגינים נתקבלה לשיחה אצל כמה חברי כנסת.

היום הפגנה בתל-אביב

היום בשעה 3.30 תיערך מול משרדי הצלב האדום הבינלאומי, ברחוב בן-יהודה 32 בתל-אביב, הפגנת אמהות, רעיות ובני משפחה בתביעה לשחרר את שבויי צה״ל במצרים ובסוריה.

מברקים למוסדות בעולם

ראשי המוסדות להשכלה גבוהה בישראל שלחו אתמול מברקים ל-250 עמיתיהם ולנשיאי אוניברסיטאות ברחבי העולם וביקשו מהם להפעיל את השפעתם על ממשלותיהם שיפנו למצרים ולסוריה בדרישה נמרצת לפרסם את שמות השבויים שבידיהם, להסכים לחילופי שבויים ולכבד את כללי אמנת ז׳נבה.

מברקים דומים נשלחו גם למזכיר או״ם, שר-החוץ האמריקאי, נשיא הצלב האדום הבינלאומי, נשיא אמנסטי ולראש נציבות ... אורים.

★ 62 אקדמאים שלחו אתמול מברק ברוח דומה לשגריר ארה״ב בישראל קנת קיטינג.

★ יו״ר ההסתדרות הרפואית ד״ר ר. ישי שיגר אמש מברקים לצלב האדום הבינלאומי ולארגון הבריאות העולמי בתביעה נמרצת לפעול לשחרורם המיידי של השבויים הישראליים במצרים ובסוריה. במברקים נכללו שמות רופאים שבויים והבעיה לבירור גורלם.

ק.ל.מ. חידשה טיסותיה לקאהיר ובגדאד — ולא ללוד

אמסטרדאם, (עי״ן). — חברת התעופה ההולנדית ק.ל.מ. החליטה לחדש אתמול חלק מטיסותיה למזרח התיכון. בהודעה נמסר, כי מדובר בעיקר בטיסות הסדירות לקאהיר ולבגדאד. הטיסות ללוד ״יחודשו במועד המתאים״.

ג. מאיר נפגשה עם נציגי הקרובים של השבויים

מאת סופר ״דבר״ בכנסת

ראש הממשלה גולדה מאיר נפגשה אמש בבניין הכנסת עם משלחת נציגי הקרובים של שבויים ונעדרים. היא שמעה את תביעתם והשגותיהם על מדיניות הממשלה, והסבירה להם את נימוקי הממשלה בהתירה מעבר מזון לארמיה השלישית. כן מסרה להם על מאמצי הממשלה להשגת שחרור השבויים, על המגעים שהיו עם נציגי מצרים, ועל ההבטחות שנתקבלו בעניין זה.

קודם לכן הפגינו כמה עשרות מקרובי השבויים והנעדרים מול משכן הכנסת. הם נשאו כרזות במספר סיסמות, ודיברו נגד מתן מזון לארמיה השלישית. כמה מהם התבטאו בחריפות נגד הממשלה וטענו על הזנחת השבויים.

״פיגארו״: דיין הציע להתפטר

פאריס, (עי״ן). — כתב העתון הצרפתי ״פיגארו״ כתב אתמול, כי שירותי הביון של ישראל וארה״ב נתנו לשר הבטחון משה דיין אזהרה מוקדמת של ארבעה ימים בדבר התקפה ערבית קרובה. אולם דיין התעלם ממנה — ולאחר מכן הציע להתפטר.

ב-1 באוקטובר הוא הוזהר, כי צבאות סוריה ומצרים הועברו במצב כוננות, כותב העתון. ״אולם היתה זו האזעקה הרצינית החמישית תוך שנתיים. דיין משך כתפיו והודיע לוואשינגטון כי אין כל מקום לדאגה״, מוסיף הכתב, איב קיו.

הזהרות נוספות הוגשו עד ל-5 באוקטובר, אולם עמדתו של דיין נשארה ללא שינוי. הוא האמין כי הערבים מאוימים עצמם. וכאשר נוכח כי טעה, הציע את התפטרותו.

פעילים יהודיים נעלמו בברה״מ

ניו-יורק, (סוכ״א). — פעילים יהודיים במספר ערים בברה״מ נעלמו לחלוטין בימים האחרונים ולא ידוע דבר על מקום הימצאם. כך, למשל, לא חזר מלמנן רוזין לביתו לאחר ביקור במשרד ״אוביר״ בלנינגרד.

כן נודע, כי ליאוניד זבלישנסקי, בן 32, מסברדלובסק, הועבר למקום בלתי-ידוע, לאחר שנאסר על-ידי המשטרה. לאחר מכן נודע, כי הוא האשם ב״פרזיטיות״.

זבלישנסקי אינו עובד מאז מאי 1973, כאשר החל לטפל בבנו החולה. אשתו הכניסה בעבודתה, ב-25 באוקטובר נערך חיפוש בדירתם והמשטרה החרימה מסמך מצ׳כוסלובקיה שבסכר על העברת סכום כסף וקבלה בתוך מכתב מישראל.

בקשר לכך נמסר, כי בסברדלובסק נעצרו עוד שני פעילים יהודיים למען העליה, ואלרי קוקוי ולאדימיר מרקמן.

אלכסנדר פלדמן בן ה-25 מקייב, שניסה לעלות לישראל בשנתיים האחרונות, נעלם ב-18 באוקטובר.

נראה, כי פלדמן יואשם ב״חוליגאניזם״. לאביו כבר הובהר, כי בנו לא יועבר לסנטוריום להחלמה, ואילו נודע, כי השלטונות המקומיים מנסים לקשור את אלכסנדר פלדמן לשודה של מנשי ״עד בקייב.

75 מיליון ל״י — אשראי לתעשייה

מאת סופרו הכלכלי של ״דבר״

75 מיליון ל״י יועמדו על-ידי בנק ישראל כאשראי לרשות מפעלי התעשיה למימון הצרכים המיוחדים בתקופת חירום — על כך סוכם אתמול בין נציגי בנק ישראל ומשרד המסחר והתעשיה בעקבות הפניות הגוברות של ארגוני התעשיה להגדלת האשראי.

חוגים כלכליים ציינו אמש שהסכום של 75 מיליון ל״י אינו מספק את הצרכים המיידיים של המשק. גם יבואנים, קבלנים ובעלי-מלאכה לוחצים לאשראים. הביקור היפנס משלחת של התאחדות בעלי-המלאכה עם נגיד בנק ישראל והתבע להעמיד אשראי בסכום ניכר לבעלי-מלאכה.

שר האוצר פנחס ספיר, מסר לוועדת הכספים של הכנסת, שבימים הקרובים יינקטו צעדים להגדיל את היקף האשראי ולמנוע מצב של ״מחנק אשראי״. הוא אמר שהצעדים ייעשו בדרך של שינוי בשיעורי הנזילות.

מתוך 75 מיליון ל״י יועמדו 50 מיליון ל״י לרשות התעשיה הפרטית ו-25 מיליון ל״י לתעשיה ההסתדרותית. הקצאת אשראי לכל מפעל תאושר על ידי משרד המסחר והתעשיה כמקובל. לגבי אשראי מכון, האשראי יינתן לתקופה של 60 יום באמצעות הבנקים המסחריים.

סין: ברה״מ ״אחד מסוחרי התותחים הגדולים בעולם״

פקין, (צ״ע). — סין האשימה את ברה״מ כי היא ״אחד מסוחרי התותחים הגדולים בעולם״. הכוונה לברה״מ, כי מכירת נשק משמשת בשביל ״האימפריאליזם הרוויזיוניסטי הסובייטי אמצעי חשוב לניצול ארצות אחרות״.

במאמר ארוך תחת הכותרת ״סיוע או ביזוי המופנה נגד״ הסיוע הסובייטי לארצות המתפתחות, מצטטת סוכנות ״סין החדשה״ ידיעות ממקורות מערביים בהם נאמר, כי ברה״מ הפיקה ״רווחים גדולים״ מאספקת נשק למצרים ולסוריה במלחמה האחרונה.

הסוכנות מצטטת ידיעות בהם נאמר, כי ברה״מ דורשת ״תשלום במזומנים״ תמורת משלוחי נשק אלה, והיא מוכירה כי מספקה מכרה בין 1961 ו-1971 נשק בשווי 10 ביליון דולאר.

״שידורי ישראל״ יחדשו הדיון בשאלות אקטואליות יופרדו יומני החדשות

הוועד המנהל של רשות השידור החליט אתמול לפתוח את משודרי הדיון והפולמוסים לדיון ציבורי בשאלות האקטואליות, על פי הנהלים שהרשות מחויבת בהם מכוח החוק.

אחרי ששמע הוועד-המנהל, כי אופיים של שידורי גלי צה״ל אינו מאפשר את פתיחתם לדיון פוליטי, החליט על הפרדת יומני החדשות של ״שידורי ישראל״ ושל גלי צה״ל. אך יימשך שיתוף-פעולה בשדה בין שני הגופים.

בהמשך להבעת הוקרתו לצוותי השידורים ובפרט לכתבים בחזית, הביע הוועד-המנהל הוקרה מיוחדת לבניה בקינגן שהמשיך בצילום כתבה בשעה שנפצע ובשעה שפינוהו וטיפלו בו.

הוועד המנהל שמע פרטים על ההוצאה הכספית הגדולה שנגרמה לרשות השידור מחמת צרכי המלחמה ועל הקושי הכפול לעמוד בה מחמת קשיי הגביה בשעת חירום. הוועד המנהל פנה לממשלה בבקשה להשיב מימון מיוחד להוצאות אלו.

לקראת ימי הבחירות החליט הוועד-המנהל להציע יוזמת חקיקה שתחזיר לרשות ולמוסדותיה את ההכרעה על הקצבת זמני שידור לרשימות על המסך מטעמים של אקטואליות והשידור (החוק הקיים אוסר, כידוע, הקרנת פני מועמדים לכנסת 30 יום קודם לבחירות).

בעקבות ישיבת הוועד המנהל החליטה רשות השידור להחזיר בהדרגה מסגרות דיון מדיניות בלוח השידורים. הפרדת יומני שידורי-ישראל וגלי-צה״ל תתחיל משור בבוקר.

קוברים את חללי הסורים ברמת הגולן

גופותיהם של חללי האויב הסורי מובאים לקבורה בשדות הקרב ברמת הגולן על ידי חוליות הקבורה של הרבנות הצבאית בפיקוד הצפון.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

יעקב פוגל ז״ל

הלויה תצא מחר, יום חמישי, ו׳ חשון תשל״ד, 1.11.73, בשעה 11.00 לפנה״צ מבית הכנסת הגדול בהרצליה.

המשפחה המתאבלת:
אשתו לאה
בתו ובעלה-אילנה וישעיהו חפץ
הנכדים וכל המשפחה

על מות
אליהו סורוקה ז״ל
אבלים
ומשתתפים בצער המשפחה
הנהלת קופת חולים
מחוז תל-אביב

הלך מאתנו לעולמו
חבר וידיד יקר
אליהו סורוקה ז״ל
תנחומינו לרבקה ולילדים
בית מחלקת ההספקה
של קופת חולים

ולדהיים ירכיב כוח החירום ממדינות בלתי מזדהות

מרכז-או״ם, (עי״ר וא. פ.). — מזכיר או״ם ד״ר קורט ואלדהיים החליט להרכיב, לפי שעה, ממדינות ״בלתי מזדהות״ בלבד את כוח החירום — אמר אמש דוברו.

כאשר שואלדהיים תוה קשיים, כאשר ידובר על הכללת כוחות ממדינות נאט״ו או ״ברית ורשה״, הוא החליט לחזור לשאלה זו כאשר יותר ובשלב הראשון לפנות רק למדינות ״בלתי-ישראליות״ בסכסוך בין המזרח והמערב.

על השאלה בענין הכללת כוחות קנדים בכוח האו״ם, אמר הדובר, כי היחידות הקנדיות נבנות על סוג מיוחד, כיוון שהם אינם אנשי צבא במלוא מובן המלה, אלא בעיקר מהנדסים ומומחי הקשרות שירותו במערך הלוגיסטי של הכוח.

ואלדהיים מתכוון להודיע את התוכנית להרכבת הכוח ... הבטחון לקיים התייעצויות פרטיות על הצעותיו.

כוח החירום של או״ם ינסה לשכנע את ישראל להחזיר את צה״ל לעמדות בהן החזיק ב-22 באוקטובר בערב, יום הפסקת-האש הראשונה. דובר או״ם ויליאם סאואל אמר אמש, כי כוח החירום לא ינסה להפעיל כוח למטרה זו משום שאין זה תפקידו, אך ״קיומו בעניין זה התייעצויות עם כל הצדדים ובכל הדרגות״.

אידן משבח לחימתה האמיצה של ישראל

מאת [illegible], סופר ״דבר״ בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל״דבר״). — לורד אבון (הוא אנתוני אידן, שהיה ראש ממשלת בריטניה בהתקפת מיבצע סואץ ב-1956) שיבח אתמול את לחימתה האמיצה של ישראל בהדיפת ״ההתקפה הבוגדנית של מצרים וסוריה״. הוא הביע תמיכה כוללת בעיקר הצבאי, שארה״ב בריטניה לישראל ומתח ביקורת עקיפה על ההלכה בבהלת בריטניה להטיל אמברגו על משלוחי נשק לישראל.

בדברים נוקבים ותקיפים בראיון ב״בי.בי.סי.״ אמר לורד אבון, כי אחד להורים, שהוחלט בין בריטניה וצאר מדינות אירופה לבין ארה״ב. הברית בין אירופה לבין ארה״ב חשובה לבטחונה של אירופה בעתיד, אמר. הוא לא הותיר מקום לספק בכך, שאין הוא מקבל את המדיניות ה״ביטראלית״ שנקטה אירופה בסכסוך המזרח-תיכוני. המדינאי הבריטי מתח ביקורת עקיפה על החלטת הממשלה להטיל אמברגו על משלוחי נשק למזרח-התיכון (קרי: לישראל) באמרו, שאמברגו על משלוחי נשק יכול להיות יעיל אך ורק אם הוא מקיף את כל המדינות. אולם, אם רק מדינה אחת מטילה אמברגו הרי קיימת סכנה, שמדיניות כזאת גורמת אי-צדק לאחד הצדדים הלוחמים.

הביקורת הציבורית על מדיניותה הפרו-ערבית של ממשלת בריטניה נמשכת, אם כי בטונים נמוכים. הדבר בא לידי ביטוי גם בלגלוגה של העתונות על הבזיון שספגה הדיפלומטיה הבריטית בידי ארה״ב בנושא תמורה התכה.

השחקן הבריטי הנודע אנתוני קווייל, אמר הוד לבריטניה כמסררבה כרס מלהיה בישראל, אמר בראיון לעתון הערב ״איוונינג ניוז״: ״בפעם הראשונה בחיי התביישתי להיות בריטי. הצבעתי פניה, שאני אמריקאי״.

ארגוני המחבלים דנים באפשרות השתתפותם בשיחות שלום

מאת סופר ״דבר״ לעניינים ערביים

בעקבות פגישתו של הנשיא סאדאת עם סלאח הלף (״אבו איאד״), מוסרים מקורות מצריים אמש, כי ארגוני המחבלים מקיימים דיונים בקשר לאפשרות השתתפותם בשיחות שלום.

לדברי המקורות המצריים, ... הסובייטי בבירות ... כדי להבטיח אותם לקחת חלק בשיחות שלום, שבמסגרתן הם עשויים לקבל לידיהם את הגדה המערבית ואת רצועת עזה.

בשלב זה חלוקות הדעות בין מנהיגי המחבלים. אך פרט ל״חזית העממית״ טרם קבעו הארגונים את עמדתם.

נודע גם, שהשמועות בדבר תכנית לאוטונומיה פלסטינאית בשטחים, לאו דווקא במסגרת ירדן, הורידו את האנתו של המלך חוסיין. הקיים מגעים עם האמריקאים בעניין זה. בינתיים שומרת רבת-עמון על שתיקה. נראה, שגם הירדנים וגם המחבלים מצפים להבהרה ולהתפתחויות נוספות.

ראש הממשלה

(המשך מעמוד 1)

דים שנתן הנשיא ניקסון לישראל בהודים האחרון. בהמשך לסיאום קודמים על הנשיא ניקסון בתהאונים אלה, הביקורות מדגישים את האמון המלא שהביעה ראש-הממשלה לנשיא ניקסון ואת הצורך להחליף עמו רעיונות בשלב גורלי זה של הסכסוך הישראלי-ערבי.

פגישת אבן — קיטינג

אתמול בצהריים נפגש שר החוץ אבא אבן עם שגריר ארה״ב בישראל קנת קיטינג הן עמו בביקורה הקרוב של ג. מאיר בוואשינגטון. כן הוחלט בפגישה בבית השגרירים ואף הוחלפו הערכות בקשר להתקדמות לקראת ... בפגישה נכח היועץ בשגרירות ארה״ב ג. ויליאמס ומנכ״ל המשרד של אבן, איתן בנצור.

מת אליהו סורוקה

המנהל האדמיניסטרטיבי של בית-החולים בילינסון בשנים האחרונות אליהו סורוקה ... נפטר אתמול בבית-החולים ״בילינסון״ אחרי ... בן 61 היה במותו. הניח אשה, בן ובת ונכדים.

הרמטכ״ל ד. אלעזר מעניק דרגת אלוף לרפאל (רפול) איתן. לידם אלוף הופי

פרופ׳ פדה: הטיפול בפצועים טוב יותר מאשר במלחמת ששת הימים

יו״ר רשות האיספוז לשעת חירום, פרופ׳ ברוך פדה, אמר בוועדת השירותים של הכנסת, כי במלחמה הנוכחית היה הטיפול בפצועים טוב יותר מאשר במלחמת ששת הימים.

השוני בטיפול מתבטא בהכנסת בתי-החולים הציבוריים לפעולות הגדולות במספר חדרי הניתוח וצוותי המנתחים ל-150. לא היו כמעט מקרים של המתנה לניתוח. במקביל פעלו רופאים חובשים בקו הלחימה הראשון. בית-חולים נייד הוקם בסיני שבו פעלו כמה מגדולי המנתחים והונהגו אמצעי פינוי מתוחכמים בעזרת מטוסים ומסוקים. הפצועים הגיעו לבתי החולים בערך במצב טוב יותר מבעבר.

פרופ׳ פדה סיפר לחברי הוועדה כי כ-70% אחוז חולים פונו מבתי-החולים עם פרוץ הקרבות. בית-החולים החדש בצפת קלט פצועים כבר בשעה 15.00 ביום כיפור. מלאי הדם לא היה כל כך טוב עם פרוץ הקרבות, אמר, אולם בתוך 3—4 ימים הגיע המלאי לרוויה עם 24,000 מנות דם. ביום הרביעי ללחימה כבר הועברו 8 בתי חולים (בהם שניים בתל אביב, שניים בירושלים ואחד בחיפה) לטיפול בחולים אזרחיים.

מנהל המרכז הרפואי על שם שיבא ד״ר שני, אמר, כי בגלל ... שפעלו בערבה, נפצעו רבים יותר ... בהלחמה הקודמת בידיים, ופצועים רבים נפגעו ביותר באיבר אחד.

חברי הוועדה שיבחו את רשות האיספוז. הוועדה החליטה לבקש ממשרד הבריאות להשתלב בטיפול במשפחות הנפגעים. כן החליטה לפנות לציבור להמשיך ולהתנדב לעבודות שונות בבתי-החולים, כדי למלא מקום של עובדי משק מגויסים ועובדי נקיון שמחסורם מורגש עתה יותר מתמיד.

המפקד המצרי מאיץ ב״סבלים״ להחיש העמסת המים והמזון

מאת דן מרגלית ונסים קאיטון, כתבים צבאיים

בעת שהחיילים המצריים נשאו על כתפיהם את מיכלי הפלסטיק ובהם המים לחיילי הארמיה השלישית הנצורים — ישבו ראש-הממשלה גולדה מאיר, שר הבטחון משה דיין, השר גלילי והרמטכ״ל רב-אלוף דוד אלעזר בחברת חיילים וקצינים במרחק כמה קילומטרים מן העיירה.

ראש הממשלה קיבלה כל העת דיווח על מגע ישראלי-מצרי שוטף ועל הקשיים המתעוררים כמעט סביב כל מכונית הפורקת את מטענה. תוך כדי כך העירה: ״על החיילים שעשו את המלאכה לדעת את האמת״. על ישראל הופעלו לחצים כבדים להקל את כיתור הארמיה הג׳. הבעיה לא היתה קלה. לבסוף הכריע הרצון למנוע סכסוך ומשבר עם ארצות-הברית. לפיכך, הסכימה ישראל להעביר שיירת אספקה לארמיה הנצורה. ואם כי ההכרעה לא היתה קלה — היא הסבירה בהמשך לדיווחיו של אלוף אדן, שמסר לראש הממשלה על תגובות החיילים — הרי משנפלה ההחלטה מוכנה ישראל לבצעה, תהא מה שתהא.

בכל אותה שעה היתה תכונה בלתי פוסקת ליד התעלה. בבוקר הגיעו קציני האו״ם את דגליהם וקראו לסגן-אלוף המצרי עבד אל-לטיף לעבור לערבה. הנצורים שמרו על הופעתם הנוקשה ההקיפה. אולם לא יכלו להסתיר את להיטותם לקבל את מיכלי המים. ברגע שהגיעו העתונאים, כהם גם מחוץ, לצלם את המבצע ההומוניטרי של ישראל — התפלקו המצרים מן המקום. הם סירבו להצטלם. רק לאחר שראו, כי העתונאים סיימו את תפקידם ואת ראיונותיהם עם האלוף אדן — חזרו ועלו על הגדה הישראלית. המצרים עשו כל מאמץ כדי לזרז את קבלת המים. במקום כאנק אכספרי אחד הפעילו המצרים שלושה, שחצו את התעלה מצד אל צד. מדי שעה התעלף סגן-אלוף לטיף את ״הסבלים״, כדי לשמור על קצב מהיר של העמסת המים ומנות המזון.

גם בקצב הסדיר ... כל מעבר השיירה היה משברים. לראשונה, כאשר התנגדו המצרים להופעת העתונאים הצלמים. אחר כך, כאשר התברר לקצין הישראלי כי ממערב לתעלה, כי ״מאחורי גבם״ פרצו המצרים מעבר גדסף בסוללה שלהם. מעבר שעלול לשמש גם לצרכים צבאיים נגדנו. כשנפסקה עבודת הטרקטור המצרי — חודשה על ידינו תנועת האספקה.

המצרים למדו שמות עבריים

אחד המצרים למד את שמות החיילים הישראליים — והחל קורא ״בני״ או ״משה״ כדי שיגשו לבדוק את תוכן המכלים. מדי פעם נראה לטיף כמחייך לקצינים הישראליים והשיחה היתה ידידותית ומלווה בתנועות ידיים עידניות, ובמלים עבריות בודדות.

נפתח מחדש נמל התעופה של קאהיר

קאהיר, (יופ״י). — נמל התעופה הבינלאומי של קאהיר, שנסגר לתנועה עם פרוץ המלחמה, נפתח אתמול מחדש.

א. שפרינגר הגיע לישראל

אקסל שפרינגר, איל העתונות של מערב-גרמניה, הגיע אתמול לישראל. הוא בא במטוס סילון פרטי.

בהגיעו אמר: ״אני באתי מפני שאני מרגיש צורך להיות בישראל בזמנים כל כך קשים״.

שר הבטחון בכנסת

(המשך מעמוד 1)

כות עלינו — איזה ערך יהיה לכל הסדר שייכרת איתם.

שר-הבטחון משה דיין אמר, בדברי תשובתו, כי אין לנתק את שאלת השבויים מנושאי המלחמה כולה. הוא ציין, כי גם בגין יודע שהתותחים שהחיילים יורים היום, לא היו בידי החיילים לפני שבוע. אספקה הנגד לארמיה השלישית נעשית לא מתוך מהווה אימפריאליסטית אלא משום שלא היתה לנו ברירה, או שהברירות האחרות היו גרועות יותר. שר-הבטחון ציין, כי עלינו לזכור שהמלחמה, מבחינת הזירה, השתרעה מבאב אל-מנדב, ומבחינת המוקד — עד מוסקבה וואשינגטון. ישראל בעצמה לא היתה יכולה לעשות את מה שעשתה, כי כל מה שיש לערבים. ״לנו יש רק מדינה אחת תומכת לנו. מי שמציע שנוכל את המלחמה הזאת תוך קרע עם ארה״ב, אומר שאנו לא ננצח״ — הוסיף דיין.

עמדת הממשלה לא נשתנתה

באשר לענין חילופי-השבויים אמר שר-הבטחון, כי לא נשתנתה עמדת הממשלה. המתנת את הפסקת-האש בחילופי שבויים והגשמת אמנת ג׳נבה. עד כה הסכימו המצרים לשלוש מתוך ארבע דרישות שלנו. ראשית, הסכימו לחילופים מיידים של שבויים פצועים, כולל כאלה שנישבו לפני המלחמה. הם גם מסרו לנו רשימה נוספת של 45 שבויים פצועים, ועד כה יש לנו שמות של 60 פצועים. אותם הסכימו מצרים להחזיר תמורת הפצועים המצריים שבידינו, ו-75 פצועים קשה אצל הארמיה השלישית. קיבלנו גם הבטחה שתוך שלושה ימים נקבל את כל שמות השבויים, וכן יאופשר ביקור נציגי הצלב האדום אצלם.

רק בנקודה אחת לא השיבו המצרים — בענין חילופי כל השבויים. שר-הבטחון אמר, כי עד כה אין לנו סיבה לטעון שהמצרים אינם עומדים בהבטחתם. הנסיון שלנו בתחום זה עד כה לא היה רע. הוא גם מאמין, שאם יבוצעו שלושה דברים אלה, יהיו גם חילופי שבויים. הוא גם מקווה שנצליח לפרוץ את הקיר האטום הסורי בנושא זה.

שר-הבטחון ציין, כי לא כל העובדות יכולות להימסר מעל במת-הכנסת. דיון במליאה יהיה רק צעד הפגנתי ולא ענייני. ומשום כך הציע להעביר את הנושא לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

בעד קיום דיון במליאה הצביעו 35 חברי סיעות הליכוד, אגו״י, פא״י ומר״י. נגדה 54 נציגי המערך, יתר חברי המפד״ל הנן צע״ד, לי״ע, רק״ח. מקי וחלק מן בר יעקובי מהמערך לא השתתפו בהצבעה. בעד העברת הדיון לוועדת החוץ והבטחון הצביעו נציגי המערך, המפד״ל, לי״ע, אגו״י, פא״י ומק״י.

גולדה מבקרת בחריפות הופעת נציגי ה״ליכוד״

ראש הממשלה גולדה מאיר הגיבה בחריפות על צורת הופעתם בכנסת של נציגי ה״ליכוד״ בדיון על ענין השבויים. היא אמרה כי בוועדת החוץ והבטחון נמסר כל המידע. האופוזיציה יודעת זאת, וידעה שלא נוכל למסור הכל במליאה, ואף על פי כן דיברה כפי שדיברה.

במיוחד הגיבה בחריפות על נאומו של ג. שובל מע״מ. ראש הממשלה ציינה כי איננו יכולים להיגרר אחרי האופוזיציה, ואיננו יכולים להגיב על כל דבר שהיא אומרת. היא דיברה בישיבת סיעת המערך בכנסת, שנתכנסה בתום ישיבת המליאה.

המוסדות להשכלה גבוהה מודיעים בזה לכל
ציבור הסטודנטים

1. פתיחת שנת הלימודים נדחית בכל המוסדות להשכלה גבוהה. המועד החדש לפתיחת שנת הלימודים יפורסם בבוא הזמן.
2. המוסדות להשכלה גבוהה נוקטים בכל הפעולות המתבקשות מן המצב כדי להבטיח את קיום הלימודים בשנת תשל״ד
3. המוסדות ממשיכים במשלוח הודעות קבלה לתלמידים חדשים לבתיהם. תלמידים מגויסים שקיבלו הודעות קבלה וטרם הספיקו לשלם שכר לימוד יוכלו לשלם עד מועד מאוחר יותר כפי שיפורסם.
4. ייעשו הסידורים הדרושים לגבי ראיונות, ייעוץ ובחינות לכל התלמידים שבגין המצב נמנע מהם להופיע. הודעות על כך תפורסמנה ע״י כל מוסד בנפרד.
5. נעשו סידורים בכל אחד מן המוסדות לטפל בכל פנייה של תלמידים.

האוניברסיטה העברית בירושלים
אוניברסיטת תל-אביב
הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
מכון ויצמן למדע
אוניברסיטת בר אילן
אוניברסיטת חיפה
אוניברסיטת הנגב

דבר
DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו״ל — ״דבר״ בע״מ
נדפס בדפוס ״דבר״ בע״מ

המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים: תל-אביב, בית ״דבר״, רחוב שינקין 45, טלפון 286141. ירושלים, מערכת ומנהלה, רח׳ הלל 16, טלפונים: 231251-3. חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

נסיעה לוואשינגטון להבהרה הדדית

יציאת ראש הממשלה גולדה מאיר לוואשינגטון, שם תיפגש ...תר עם הנשיא ניקסון, באה לברר את עמדותיה וכוונותיה של ארה"ב לגבי סיום מלחמה שטרם נגמרה. הביקור ייערך בשעה שהציבור בישראל נתון בהרגשה, שארה"ב ידידתנו הפעילה לחץ בנושא צבאי מובהק, העלול ברגע האחרון להטות את מאזן המלחמה לטובת מצרים; ולהעניק לה פרס על התקפתה ביום־הכיפורים ועל מחיר־הדמים שגבתה מישראל בהתקפה זו. בדברו אתמול בכנסת רמז שר־הבטחון למידת הלחץ הישיר שהופעל על־ידי ארה"ב כאשר אמר, כי ההסכמה למעבר אספקה לארמיה השלישית לא היתה כלל מחווה הומאניטרית, אלא מעשה של חוסר־ברירה. והוא כרך בכך את שאלת אספקת הנשק מארה"ב.

באה של גולדה מאיר, והפגישות המקבילות של הנשיא ניקסון וד"ר קיסינג'ר עם סגן מיניסטר־החוץ המצרי איסמעיל פאהמי והשגריר הסובייטי אנאטולי דוברינין, הוגדרו אמש בוואשינגטון כעדות למאמץ אמריקאי להחיש את המעבר מהפסקת־האש למו"מ לשלום. אולם מאמץ זה נעשה על־ידי ואשינגטון תוך לחץ בנושא צבאי מובהק — שמירת כוחו ומעמדו של כוח לוחם תוקפני מצרי על נשקו. גם אתמול לא הסרו סימנים שארמיה זו — אם תחולץ מכיתורה — תחדש את תוקפנותה, יחד עם הצבא המצרי שבגדה המערבית של התעלה. הממשיך לירות טילים לעבר מטוסי חיל־האויר בסיני.

הפסקת־האש עודנה רעועה מיציבות ושיחות־השלום עודן חוץ למועד; אך המהלכים המדיניים כבר הספיקו להשפיע על רמוזן של שיחות אלה לכשייפתחו. הויתור הישראלי, שהתבטא בהסכמה להפסקת־האש ברגע שגלגל המלחמה נהפך לטובתה, תוליד בצד הערבי מחול־שדים של איומים. דרישות ותנאים מוקדמים המבוססים על ההנחה, שהם ניצחו במלחמה זו מבחינה צבאית ומדינית כאחד. "תכנית־הסדר", שכולן חוזות לחיפת ישראל חורה אל "הקו הירוק" מרחפות בחלל הערבי החלו למצוא אוזן קשבת אף בכלי־תקשורת רציניים של המערב וארה"ב בכלל זה. אין דבר שירחיק את האפשרות של פתיחת שיחות־השלום כמו הרגשת קאהיר, שארה"ב תוסיף ללחצה לויתור צבאי ישראלי לחץ — כלומר כפייה — לויתורים מדיניים בשיחות להסדר. ראש הממשלה תצטרך להבהיר לנשיא ארה"ב ולשר־החוץ שלו היכן הגבול לויתורים של ישראל בשעה זו ולטווח ארוך יותר.

להסביר את כל השיקולים הגורמים שהשפיעו בעניין זה. ההסברים נמסרו בישיבת ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, ואין זה סביר למסרם גם מעל במת המליאה של הבית. נציגי גח"ל בוועדה יודעים אותם. ואף אם אינם מקבלים את כל הנימוקים, או המסקנות, הרי גם להם ברור שדיון מפורט בפומבי אינו מציאותי. בשום כך נעדרה הופעת נציגי הליכוד בכנסת כנות. ואולי אף את המידה המספקת של האחריות.

שר הבטחון משה דיין ניסה בגבולות המותר להסביר את השיקולים שעמדו לנגד הממשלה. הוא הבהיר, כי נתנו רשות לאספקת מזון לא מתוך מחווה הומאניטרית, אלא משום שלא היתה לנו ברירה. וכל האפשרויות האחרות היו גרועות יותר. איננו יכולים לנהל את המלחמה הזאת תוך קרע עם ארצות־הברית, משום שאנו נתונים בתוך העימות הגלובאלי. אך מה שחשוב מכל ההסברים: שר הבטחון יכול היה לבשר, כי מסתמנת ראשית מפנה ביחסה של מצרים לעניין השבויים. הם הציגו רשימת שבויים פצועים, התחייבו להחליף את הפצועים, וכבר החזירו אחד מביניהם והתחייבו תוך שלושה ימים להציג רשימה מלאה ולהרשות ביקור של נציג הצלב האדום אצלם. מותר לקוות, כי אכן בכך יש ראשית מפנה אצל המצרים, וכי ארה"ב וברה"מ יטלאו את התחייבותן וילחצו על שלטונות מצרים וסוריה למלא את חובותיהן על פי אמנת ז'נבה ואת ההתחייבות הכלולה בהסדר הפסקת־האש.

כלי־התקשורת במבחן המלחמה

בלחמת יום הכיפורים, שבאה בהפתיע על צה"ל, תפסה גם את כלי התקשורת ההמונית בלתי־ערוכים כראוי למאורעות. אין פלא, איפוא, שהימים הראשונים של המלחמה עמדו בסימן אי־התאים והיסוסים בסיקור שניתן למהלכה ברדיו ובטלוויזיה. גם אופי הלוחמה בפרוץ הקרבות — היוזמה הערבית, הישגיהם ההתחלתיים של צבאות מצרים וסוריה, ובעקבותיהם התלבטות הדוברים הרשמיים במדיניות הפרסום נתנו אותותיהם לרעה בכלי ההסברה הממלכתיים.

אולם — כבשדות־המערכה עצמם — לא ברשעה ההתאוששות לבוא. שירותי השידור הצליחו עד־מהרה לצבור למערך של שעת־חירום ובתחום אספקת מידע על ההתרחשות וליווי פרשני מילאו הרדיו והטלוויזיה תפקידים חיוניים.

הפעם נעדרה האייפוריה של מכע־הנצחון, שציינה את שידורי מלחמת ששת הימים. אך דווקא הגישה העניינית בדרך־כלל של הדיווחים האלקטרוניים, שלפעמים אפשר היה להרגיש בהם אפילו נימה מכוונת של לשון־המעטה, עשתה הרבה לחיזוק המורל בעורף.

היתה זו מלחמה ראשונה שלנו, שמצאה את ביטויה בשידורי טלוויזיה. אפשר לקבוע, שממבחן זה יצאה הטלוויזיה הישראלית בכבוד. חלקה במהיחות גשר חווייתי בין הלוחמים בחזית ובין הנשארים בבית היה רב יחשוב. לא במעט בזכות מסירותם של הכתבים, הצלמים ואנשי הצוותים הטכניים, שעשו עבודתם לא אחת מתוך הירוק־נפש.

אולי ראוי עוד לציין, כי מעבר למישודרי המלחמה עצמם שופרו גם תכניות אחרות בטלוויזיה וברדיו לעומת ימים כתיקונם. וכמעט היה הרושם, שגם בתחום הבידור הרמה שעת־החירום לעריכה מבחרים קפדניים יותר ולהיפוך קלוקלות.

מאמצים לשחרור השבויים

המאמצים הנעשים לשחרור שבויינו במצרים ובסוריה הם נושא רגיש ביותר. ולא כל פרטי הטיפול בנושא יפים לפומבי. עם כל ההבנה ורגש־השותפות בתרדתם של קרובי השבויים והנעדרים, שהפגינו אתמול לפני הכנסת ואשר האשימו את הממשלה בהתרת אספקת מים ומזון לארמיה השלישית, בלי להתנות זאת בשחרור השבויים — הרי גם להם אי אפשר

נצחון ואי־נחת

מאת אהוד זמורה

כהונו של נצחון במלחמה אי... ניתנת לניתוק במסורתיה. היא ...תת בגבולות האובייקטיביות ...אינן ניתנות לסילוק או לפרי... היא נשפטת בהישגיה.

התקפת הפתע המצרית־סורית ...אה עלינו להיערך, בקוצר נשי... לקרב בליבה מדהים של גבו... ותושיה כול עצמה אדירה של ...ק, אנשים הכנה מדוקדקת. ב... ...מצת ה־6 באוקטובר היה עלי... להגדיר את מטרות המלחמה ...עדיות מידיות. הן היו פשו... ...ת האלמנטריות: הגנה, הדיפה ...ישול תכנית האויב.

אילו ניתן לנו להגדיר מראש ...מטרות המלחמה, גם בלי ש... ...נבחר במלחמה זו. יש לש... ...כי הלוז של כל טיעון היה ...נגנו להגשים, באמצעים אחרים, ...מטרותיה של המדיניות היש... ...לית — לקרב שלום, להשיג את ...ות הערבים בזכותה של המדי... להתקיים בגבולות בטוחים. ...לפי שני קני־מידה אלה, המיי... ...והארוך־הטווח, זכתה ישראל ב... ...תוצאות חשובות. אין זה בלתי... ...יאותי לטעון, לפחות בשלב זה ...ל המערכה, כי ייתכן שנפתחו ב... ...ים אלה צוהר המשקיף אל דרך ...שלום. אם כי אין כל צורך ...יותר על ביזוה הספקנות שלנו. ...יא בעלת עומק היסטורי. לא ...ה בתוכנו אדם שהיה מוכן, ...5 באוקטובר, להעריך שמצרים ...ה"ב תהיינה נכונות לתהום על ...פי 3 של החלטת מועצת הב... ...ון מס' 338, האומר: "ביה... ...מקביל להפסקת האש, יוחל ב... ...וא־זמנן בין הצדדים הנוגעים ...בר, בחסות הגורמים המתאי... ...במגמה לכונן שלום צודק ...קיימא במזרח התיכון."

...אם הסתמכות על פיסקה זו היא ...זות בקש או בעצם מוחשי ...ה, דבר זה תלוי, כמו בע... ...בנכונותם של הערבים להשי... ...מצב־הרוח הלאומי שלהם, ...הנחשבת, שלפיו דרושה ל... התמדה וסבלנות בלבד — ש... ...ה מליון ערבים ויותר, שנפש... ...ון, שורם נמול־מצורים. גדל ...לך של כלי משחית מכל ה... ...ם ותמיכה משולחת־רסן של ...צמת־על יכרעו בסופו של דבר. ...יסוד מוחץ בהכרעתה של מדי... ישראל.

...והי המיבולת העצומה ביותר... ...בר. הערבים זקוקים לנצחון ...ו, להביס את ישראל פעם אחת ...ם. בשום כך, כל מערכה ש... המכוונת למטרה זו ונב... ...היא, מעצם ההגדרה, נצ... ...ישראלי. אך כל נצחון יש... ...ללא השגת שלום, הוא ...חון חלקי, נצחון זמני. ...ק היום, באורח המכאיב של ...אחה יום כיפור, אנו מסוגלים ...של בצורה יותר מאוזנת מ... ...ד את משמעותו והישגיה של ...מת ששת הימים. גם מלחמה ...חמה, לכשעצה, מלחמת ההתג... ...ת, אף כי ישראל היא שפתחה ...ת בנע. הצד הפראדוקסאלי ...משיי הוא שמטרותיה הבטוי... ...ת לא הושגו, ואילו ענייניים ...תחילה לא בהם הפצנה. ה... ...שניה הגדולים. ההישגים היו ...שים כריסוריאליים גרובים, ...בת עומק אסטרטגי, הגשמת ...ופים יהודיים עמוקים ויצי... מערכת יחסים חדשה עם ער... ...ארץ־ישראל. ב־5 ביוני 1967 ...לא הגה בשאלות אלו. ה... ...ות היו הסכמת צבאות מצ... ...וסוריה, דיכפת היתוך־הרתעה ...נוקי יארי־ם יהודו. ערב להר... ...ביחסיהן עם ישראל לאופציה...

המדינות, בלבד, על־ידי נטילת יכולת המתקפה שלהן. מטרות אלו לא הושגו, או שהושגו לטווח קצר. הסכמת הצבאות היתה אפשרית. שלצערנו לא נתפכתנו ממנה כיד. עשים המונים עשרות מיליונים אנשים, מסוגלים — הם הוכיחו זאת — לספוג אבדות של כעשרים אלף חיילים ותוך זמן קצר לאמן ולהעמיד לא רק חיל רגלים ענקי. אלא גם צוותי שריון ואויר חדשים. הרוסים יכלו לספק נשק כחדגי בכבויות איך שיפור, שהעולם כמעט לא ידע כמותו. בשנים כרצפות החזירו שני גורמים אלה את היכולת האגרסיבית למצרים ולסוריה.

ההתקפה הערבית של מלחמת יום כיפור, בה עצמה ההוכחה שהנצחון המוחץ של מש"י לא היקנה לישראל אלא כושר הרתעה מוגבל בלבד — ואת על אף העומק האיסטרטגי וההתעצמות הצבאית. לא עלה בידנו לנצל את המרק ההמאמץ הערביים אל האופק המדיני. ב־6 באוקטובר באה לכלל ביטוי התדלבתם החד־משמעית לאחוז באופציה הצבאית בלבד. זו לא הייתה הילכה שנבעה מיאוש וכאכזבה מן הפעילות בבישור המדיני. הישגיהם המדיניים של הערבים — באפריקה, באסיה, באירופה ובאויים, בעזרת נפט, דולרים, להצים ותעמולה אסקטיבית — היו ניכרים ביותר וגרמו לבידוד גובר ומציק לישראל. האפת שנשק הנפט, שהודו הופנה כלפי ארה"ב, עדיין לא הופעל בכבוראה.

לנצחון במש"י ולבלחמת ההתשה שהיתה פועל יוצא שלו, היתה מגרעת נוספת: ההחדרה והמעורבות הסובייטית הרצבקו. בשיאה של מלחמת ההתשה, בקיצת שנת 1970, אייטו מומחים סובייטים את סוללות הטילים, פיזוה את הארטילריה, וטייסים סובייטים טסו בשמי מצרים וסוריה. אם היתה הפתעה במישור המדיני־צבאי של מלחמת יום־כיפור, לא היתה זו באיומים הסובייטים הגסים, ברכבת האווירית הימית — שההכנות לה נעשו בודאות עוד לפני פרוץ הקרבות — ולא בגיבוי המדיני ה־בהולם לערבים. ההפתעה בתחום זה היא דווקא המעורבות האמריקאית לצדנו, בעובדה שלא ידענו כמותה בעבר. תוך שעות החלה פועלת רכבת אוירית רבת־ממדים, כהסני צבא ארה"ב נפתחו, משלוחי נשק מתוחכם זרמו, מטוסי פנטום וסקייהוק התעופפו לעבר המזרח התיכון משדות תעופה בארה"ב ובאירופה. מיליארדים של דולארים הועמדו הכן — ללא בקשה — לצרכי סיוע ואספקה לישראל. אולי לראשונה קיבלה מועצת הבטחון החלטה יותר מאוזנת מנקודה כבמה של ישראל. דבסוף השבוע שעבר נסתמו כל המערך הצבאי האמריקאי ברחבי עולם להרתיע את ברית־המועצות ממעשים נחפזים.

עכשיו, כשעברנו את "אין ברירה בשעה הסכנה" יתחילו מומחים לשפוט בשאלות של ה"מחדל", "כראויות" ושל "מידת ההלוחם" אך ספק אם מישהו יוכל עוד להתעלם מכך שבשעה קריטית יכלה ישראל להישען על האדירה כאומה ולהגנה בבדידות ר' ללא תנאי. כאשר מנצים אחד ל־אחד את הישגיה של מערכה זו — לא תהיה תמיכתה הבלתי־מסויגת של ארה"ב בתחתית הרשימה.

טענת היא בידי כל מי שסבר, כי ישראל צריכה להציג מטרות לחימה קיצוניות ולנסות להשיגן, מגבה האובייקטיבי של המדינה אינו כאפשר לה לצפות. כבעלות־הברית במלחמת העולם השניה, שהיתה כניעה עד־בית ללא־תנאי. ישראל מסוגלת לפגוע קשה במכונת המלחמה הערבית, להשמיד את מתוך "הסיבוב הבא", אך אין בכוונתה וביכולתה להביא להכרעת אומה ולהרוס כליל את הפוטנציאל הערבי. גם אם רק נגסה לעשות זאת, נמצא את עצמנו כמרך צין בסמיכות מסוכנת ל"קו האדום" של הסובייטים. מלחמת יום כיפור היא תבוסה משולבת רוסית־ערבית, תבוסה רביעית בתוך 17 שנים. אין תוצאות אלה מתקבלות בקלות־ראש בקרמל, ושם השמירה העצמית של ישראל צריך אותה תמיד מהו הגבול האפשרי. סביר להניח שקאהיר ודמשק נמצאות מעבר לגבול זה והפיסטוריה הסובייטית להשיג הפסקת־אש מיידית, הקריאה המבוהלה של פרופ' קיסינג'ר למוסקבה והיוכון החפוז של מועצת הבטחון אור ל־22 באוקטובר, מפנידים שהיינו לא רחוקים מקו זה גם בשבוע שעבר.

את ההישג הישראלי, את מבדי הנצחון, צריך ואפשר לבחון בקונטקסט הגלובאלי, בעובדה שמעצמת־על לא רק שאצה לסייע למצרים ולסוריה בשעה קשה, אלא עמדה כשהיריון באופן שלפתי: בתכנון, בייעוץ בכל הרכוה. באיכון, בנשק, בציוד. בתמיכה מדינית. ואת במשך לפחות שש שנים רצופות, בהתכדה ובדבקות. שישראל סיימה את המלחמה כפי שסיימה, אחרי נחיתות התחלתיות בולטת, הפכה את הגלגל והלכה באוייב כה חזק עד שהיה על סף התמוטטות כוללת, היא, למעשה, עדות לנצחון חסר תקדים.

מטרות מלחמה אינן דבר סטאטי. הן גמישות ומשתנות תוך כדי להיכה, הן גדלות עם ההצלחה וקטנות עם המפלה. אך יש גם כמה נתונים בלתי משתנים. ככה, לכשל — כה שקרוי אצל אנשי הצבא — התוצאות בשטח. או, בנוסח אחר: איך גמרנו את המלחמה?

היה כבר מי שהשווה את מלחמת יום כיפור לזירת האיגרוף בה ניצחה ישראל לפי נקודות ולא בנוק־אאוט, כי על מנת להציל את היריב הנורע, כמפלה מבישה, הקדים הגונג לצלצל לסיום, בשהוספם מנה רק עד שמונה.

התוצאות בחזית הסורית הן חד־משמעיות וברורות: השריון אי־גם ברמת הגולן, כוח ישראלי יושב בתחואי קרקעי מצויין על פני שטח סורי הערה על 600 קמ"ר, כוחות ישראלים בצבים בטווח של 40 קי"מ מדמשק, החרמון כולו בידינו (עד המלחמה היה רק חלק בידינו). הצבא הסורי איבד שני שלישים בכוחו (לפחות זמנית), העיראקים איבדו דיביזיה; והסוריה הירדנית ספגה מהלומה; היחידות המרוקאיות הוכו.

הספיקות שהתעוררו בציבור נגעו לחזית המצרית ולמצב הפתמיה שנוצר שם. בה בשעה שהתבונה בגולן היתה לא דרמאטית וברורה, היתה ההתפתחות בחזית המצרית במהותה מתפוכה. ממצב התחלתי חמור, בו נהנו המצרים מתנאים אידיאליים. כמעט: עצמה אדירה מול כוחות קטנים, יישומו של אימון צבאי תבליתי במושך ומדוייק, היתרון העצום של ההפתעה, היכולת לנצל את היתרונות האובייקטיביים (מסך של טילי נ. מ. מאסות של חיילים מצויידים בנשק אנטי־טנקי יעיל נגד השריון הישראלי. כמויות עצומות של נשק וציוד ש־ל להם תח.תף) — התהפך הגלגל כליל. ישראל ביקעה את המערך לאורך התעלה והפרידה בין שתי הארמיות המצריות: ארמיה אחת נותרה כליל ועמדה בפני שואה; בשעתה להלוטין יכולת היתקפה של הכוחות המצריים במורה התעלה; צה"ל חצה את הגוף, השתלט על שטחים נרחבים מאל־עויביה שעל חוף המפרץ ועד איסמעיליה בצפון אגם תמסח; הושמדו כ־1000 טנקים וכ־300 מטוסים; הוטלו בסיסי טילים רבים מאוד והצבים נוקזל־פעילות חפשית של חיל האויר; נתפסו אלפי שבויים, בלכד שלל רב של כל סוגי הנשק; נהרגו כ־17 אלף חיילים.

המצרים לא השיגו אפילו את מטרותיהם הצבאיות המיידיות. ספק רב אם אנואר סאדאת היה יוצא למלחמה זו לו ידע את תוצאותיה. הוא פתח במעשי איבה כדי להשתלט על שתי רצועות קרקע צרות ומדלדלות. כאשר צה"ל חוזר ללילה של מצרים וחוז כוחו כבצי במרחק של 70 קילומטרים מקהיר.

צה"ל סיים את המלחמה כאשר הוא שולט בקו צבאי אופרטיבי טוב מזה של ה־6 באוקטובר. זהו הישג בעצמי לישראל, כול הצלחה סיכבולית למצרים. המצרים התרחקו מיכולת אופנסיבית. אם יפתחו מחדש בלחימה יהיה זה יותר מסוכן ויותר מסובך בשבילם מבעבר. כחם בדרום מנוטרל ותחילה יהיה עליהם להתגבר ולהיפטר מן "הבליטה" הישראלית בתוך מצרים. לפני המלחמה הסם מכשול הכים והפרית הדדית לשני הצדדים, אך בעוד שלישראל נותר עדיין כל העומק האיסטרטגי של חצי האי סיני, להצים כוחות צה"ל על גרונה של מצרים, כי שהם מחזיקים במערכים חזקים ר' בעלי ערך איסטרטגי.

שום רציונליזציה לא תוכל להרפך את המפלה הזו לנצחון כמו שאין שום טעם להעלים שהמצרים זכו להישג, התחלתי והוכיחו את יכולתם לחצות את התעלה. הם הוכיחו שוב דברים — שבכאבגותנו שכחנו — כי החייל המצרי הוא בעל כושר גופני, בעל גחרסבל ויודע להילחם. בתחומים העיקריים והאחרים: באויר, בים ובשריון, הוכיחה הלחימה שהפער בין היכולת הישראלית והערבית הורחב.

יש לערבים הישגים מדיניים מסויימים: הם הוכיחו את שאלת ההסדר במזרח התיכון על סדר־היום של המעצמות ויצרו הכרה של טיפול דחוף, הם יצרו הצדקה חלקית להעלאת המורל הצבאי הפגיעי, יש להם כעה גיאור בראשי בכורה, יהיה להם מיתוס קרבי. כל אלה אינם מפחיתים מאומה מגודל נצחונו של צה"ל. התוספה שישראל מוצאת את עצמה, צריכה להסביר את הנצחון הבולט הוא יותר שאלה פסיכולוגית. התרגלנו לראות נצחונות של איכות היב. לראות את פני התבוסה הערבית בבעליים סוערות במדבר, ציפינו מראש לכושה אורייולי ספקטקולארי. אבל זו היתה מלחמה אחרת. מלחמה "א־סינתית". היו בה שלבים קשים והמצרים יותר כאי־פעם ודווקא בשעת המבחן של קרב הבליכה הוכיח צה"ל את כשרו ויכולתו. פרגע קחור לצעצם. סרגע צבבערך הבילואים "גיוח, חדלו הישגיו של האויב, ובשעה לשעה פיתח צה"ל את עבצמו, הרחיב את הישגיו והביא לידי ביטוי את היתרונות שניתן בהם, כושר התמרון ויכולת ההתגולה.

גולדה מאיר לוואשינגטון

לישראל יש מרחב של הידברות והתמקחות עם ארה"ב

מאת חגי אשד

ראש הממשלה גולדה מאיר לא היתה יכולה למצוא רגע מתאים יותר לנסיעתה לוואשינגטון כדי להיפגש עם הנשיא ניקסון ועם שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר. רגע זה הוא המתאים ביותר לביקור לשיחות בדרג גבוה בין ישראל לארה"ב גם בגלל הדיונים לגופם של דברים וגם כדי למנוע עיוותים של סיגנון ואווירה הנוצרים על ידי אמצעי התקשורת בעולם כולו ואף בישראל על סמך ניחושים, הדלפות וידיעות לא־בדוקות.

כך, למשל, היינו עדים בימים האחרונים לידיעות שהובלטו על דרישה אמריקאית מישראל לסגת לקווי הפסקת האש של ה־22 באוקטובר. אף על פי שדוברים אמריקאים רמי דרג אמרו, כי קשה לדעת. מה הם קווים אלה, כן פורסמו ידיעות על לחץ אמריקאי על ישראל כדי להתיר את מעבר שיירת האספקה לחיילי הארמיה ה־3 המכותרים בגדה המזרחית של הסואץ בשעה שהאמת היא, שהלחץ במקרה זה היה לחץ סובייטי או אף יותר מלחץ — איום ישיר להצניח את האספקה לדיוויזיות המכותרות בכוחות עצמם. האמריקאים היו עומדים במקרה כזה בדילמה קשה, כיוון שלפחות באורח פורמאלי יכלו הסובייטים לטעון, כי הם ממלאים בכך בקשה מצרית וכי הכיתור של הכוחות המצריים הושלם לאחר שנכנסה הפסקת האש לתוקפה לפי דרישת האמריקאים והסובייטים.

מקרה גבול כזה של פרשנות משפטית מצד אחד ושל איום בהתערבות סובייטית צבאית ישירה מצד שני מוטב היה לעקוף בבלי לראות בו. בגלל היותו מקרה־גבול קיצוני. בשום תקדים לגבי מה שיהיה או יוכל להיות בעתיד. וכמעט מיותר לחזור על כך שחכמת המדינאות היא לדעת להבחין בין הכרעות שהן בהכרח בגדר תקדים כחייב לעתיד לבין הכרעות הפותרות בעיה אחת מבלי ליצור בעיות אחרות מכל מקום. הגדרת ההכרעה הישראלית במקרה זה כפרי לחץ אמריקאי היתה חלקית ומטעה. זו דוגמא אחת מני רבות לצורך בהבהרת דברים בינינו לבין ארה"ב ובהימנעות מקריאות תגר על לחצים ותכתיבים אמריקאיים לפני שבאו לעולם.

כדאי להבהיר לעצמנו, כי גם בעבר — ועוד יותר מכך בעתיד — לחץ אמריקאי הוא פונקציה של הלחץ הסובייטי. כאשר ישראל מצידה היא הפונה לעזרת ארה"ב כדי שזו תרתיע את ברית המועצות ואז נוצר בהכרח דיון אמריקאי־ישראלי משותף, כיצד לקדם את האיום הסובייטי. לא אמריקה יוזמת את הלחץ אלא היא הגיבה עליו כאשר הוא נוצר. ולאמיתו של דבר, בכל המקרים בעבר וגם בפרק הנוכחי של יחסי ישראל־ארה"ב הלחץ שנוצר הוא "לחץ אסטרטגי" הפועל על כל הגורמים המעורבים ובכללם ברית המועצות ומדינות ערב. הן ביחסיהם המדיניים והן בהתייחסויות הפנימיות של כל אחד מהם. במלים אחרות — לחץ הוא תמיד תולדה של משבר אמיתי שיש צורך לטפל בו בתבונה. בהיותו תוך הידברות ותוך התחשבות ופשרות מכל הצדדים ואין לראות בו רק פרי של תכתיב.

לאור שהולך רגע המשבר חלה גם הרעה בלחץ המכילה נוצר כורחב גדול יותר של תמרון ושל ההדדיות ביחסים בין מדינה קטנה כישראל לבין מעצמה של כארה"ב. לכן תהיה זו טעות להקדיש מכה עקרה בהיסוסים בעת ביקור קיסינג'ר והשיחות הדרמטיות שהוא ניהל שם עם ברז'נייב לגבי כל הכבכים הצפויים לעתיד־לבוא. וכן טעות היה ללמוד כאמור, מפרשת שיירת האספקה לארמיה השלישית המסקנות על התנהגותן של ברה"מ, ארה"ב, ישראל ומצרים בכל מקרה ומקרה בעתיד. כאשר מגיע המשבר לשיאו. אין מנוס מהכרעות מהירות. אך כאשר חלה רגיעה שלאחר המשבר יש מקום להאיט את הקצב, לעכב בעיירה זו או אחרת ביצוע הסכמים על מנת להבטיח שתינתן התמורה המלאה שהתכבשה בהסכמים אלה. וכך גם קרה לגבי חילופי השבויים המצויים בין ישראל למצרים. גם בעתיד תוכל ישראל לפעול בגבושות, להתמקח, להתווכח ואף לדשות את שיטות שונות תוך כדי תהיה להדדיות מירבית בביצוען.

יתר על כן — היחסי שנוצר בין הסכסוך האזורי, הישראלי־ערבי, לבין הזיזות הגלובאלי, ארה"ב — ברה"מ, מגביל לא רק את חופש התמרון הישראלי כלפי ארה"ב אלא במידה מסויימת גם את חופש הלחץ של ארה"ב על ישראל. קיומה ובטחונה של ישראל וכן גם יציבותה הפנימית כמדינה דמוקרטית, באמת הם בגדר אינטרס אמריקאי גלובאלי דווקא במסגרת החדשה של יחסי ארה"ב — ברה"מ, אשר נקבעה בביקור קיסינג'ר במוסקבה. דווקא המסגרת המוקבעת של המשא־ומתן והסכמים לגבי הסכסוך הישראלי־ערבי, שנקבעה במוסקבה בשיתוף הקרב של שתי מעצמות־העל. מחייבת ואף מגבילה במידה ידועה את יכולתה ואת נכונותה של ארה"ב להחליש את ישראל מעבר לשיעור סביר.

סבירות הפגיעה בישראל מצד ארה"ב היא גורם גמיש ואין ספק שדווקא הנשיא ניקסון יודע להצריך את חשיבותם של הקשיים הפנימיים במדינה דמוקרטית ואת חשיבותו של גורם היציבות בדעת־הקהל.

כאשר תיפגש ראש הממשלה גולדה מאיר עם הנשיא ניקסון, היא תגלה מצידה את היעדים ואת הגבולות שאליהם חותרת מדיניותו של הנשיא ניקסון. בין יעדים אלה — המשך "ההפשרה" עם ברה"מ תכוון ליצירת גשר כלפי מצרים ואשת — תוך מגמה מוצנעת של כינון שלום במזרח התיכון בדרך של משא־ומתן. במסגרת זו תוכל ראש הממשלה להסביר לנשיא ניקסון את הסכנות ואת הבעיות של ישראל בתקופה הקרובה. כל הבעיות הכרוכות בהפסקת האש טרם באו את פתרונן ובראש וראשונה בעיית השבויים וביטול ההסגר הימי בבאב אל־מנדאב. ישראל חייבת להתקדם לקראת יעד המשא־ומתן והשלום בצעד אחר צעד תוך זהירות מירבית מפני הסכנות הכרוכות בו. אין סתירה בין היעדים המרכזיים של המדיניות האמריקאית ובין אלה של המדיניות הישראלית. ביסודם הם משותפים. אך יש מרחב לא מבוטל של סיכונים ושל ויכוח על אמצעי הזהירות הדרושים כלפיהם תוך התקדמות לקראת היעדים המשותפים.

גלגולן של יוני־השלום הסובייטיות

היקס ב"ואלט", האמבורג

הסכנה שבמירמת השלום

מאת מאיר בראלי

חברי ועמיתי יעקב אורנשטיין ז"ל נהג היה לצייר ציור בלתנת של "מה היה קורה אילו". אילו לאחר מלחמת הקוממיות היו מדינות ערב נהגות כלפינו בצרמת; אילו הסכימו לכרות עמנו שלום, לשגר אלינו שגרירים ולקבל מאתנו שגרירים — כאילו "הכל בסדר". זה לא היה מפריע לנו, כמובן. "לאמור ברזלי", י. "גצם בכל שמשאביהן היו מרשים להן גם קצת יותר. מזה. כה היה קורה אז אצלנו — היה י.א. ממשיך בתיאוריו — אילו היתה מתפתחת התפרקות כלאה מבנינות בתחומיה. במקרה הטוב היינו מקצים משאבים לפיתוח המשק ולקליטת עולים, ובמקרה הרע — להעלאת רמת המחיה. בהגיעו למקרה זו היה י.א. מסביר איך דוד בן־גוריון היה מכסה לעצור סכנה זו ואיך איש לא היה שומע לו. "למזלנו הם היו טפשים מדי" היה חברי המנוח מסיים תיאור דברים זה.

גם מי שדורך ממשבתו של י. אורנשטיין ז"ל (שהתנגד לכל נסיגה מקווי הפסקת האש שלאחר 1967) היה לו לא יכול להתכחש לכך "יש משהו" בתיאור דברים זה.

נכון שביום הכיפורים פרצה מלחמה לא מתוך רצון של שלום ולא מתוך גבולות שהסיגי נסיגה ברכגים היו ליסוב אליהם "אך ורק תמורת שלום". עם זאת נכון לא פתוח שמלחמות ערבו ופורצות — והושמעו עוד יפרצו — בין מדינות שיש ביניהן שלום הדו ולפעמים אפילו בין מדינות שיש ביניהן חוזים לאי התקפה וחוזי ידידות "נצחיים" שום תווה אינו ערבות להתנהגות והתמיד בעתיד. מכל מקום לא ביחסים בין־לאומיים. לכן עמו מורת אירופה דווקא את האומה הגרמנית עד מערבה להעזרה אדול־ניהר וגם שם הקמה מדינה גרמנית ברחרה לברית המועצות. המיסולקים בזלו מאסטיה את מירול שאוכלוסיתה אוסטרית, כדי להושען על האלפים. אכן לא הסורות דוגמאות בהיסטוריה ומהמונה.

כששמשמעות דעות אלה או מציון אלה הן זוכות לתגובה נזעמת: "הבבן, לשלום לא יהיה שלום? זו שאלה־התגובה זו יש להשיב התשובה כפולה. ראשית, גם אם לא נוכל להצביע על דרך לשלום־אמת, אין זו סיבה לקבל ברכת־שלום במקום, מפני שמרכה־שלום זה לא קצת פחות טוב משלום־אמת, אלא פשוט היפוכו. שנית, יש דרך לשלום אלא שאין קפנדריה לשלום.

מי שמאמין שמשא־ומתן ישיר מסי יביא לשלום יהודי־ערבי, סימן הוא שאין הוא מבין את שורש הבעיה. הסכסוך הוא לאומי ולא מדיני־דיפלומטי ביסודו. אין זה סכסוך על אודי גבול כפי שהיה במשך דורות בין צרפת וגרמניה.

הבעיה כאן היא שהערבים רואים בעצם קיומה של מדינה לא־ערבית בתוכה בין הערבים שבאסיה והערבים שבאפריקה קריאת־תגר על עצם קיומם כאומה זו. כמובן, שקר כשהערבים אומרים שקיומנו מפריע לבטאונם בארצות הערביות. בשאון זה אין אנו מסכנים בלל וכלל. קיומנו מפריע להם בהשתכתם את תולדותיהם מזה ואת עבורם כזה. זה מספיק כדי שיציער כל שביכולתם להכחידנו מבודינה.

ספק אם יש את הדוגמה בתולדות האנושות לעומק הסכסוך הזה. הפתרון מוכרח להיות קודם כל במישור התרבותי־חינוכי בקרב הערבים. אין טעם לחכות למנהיג הערבי שיאמר: "לנו ולשלום הלא־ערבי ולא יהודי, שהוא מוכן לדבר משא־ומתן לשלום. אנו מחכים במליון שיטים למנהיג ערבי — שליט או איש רוח ערבי דגול — שיאמר דברים חדשים לעמו שלו. בתוך שיימצא ערבי דגול — הוא יהיה קורש אמיתי לגדולי הנביאים. הערבים בימי החושך של עמו ערב — שיאמר לערבים: קבלו את ישראל כעובדה, אם כי היא בלב העולם הערבי. במקום לשעבד את כל המשאבים של העולם הערבי למלחמה בשלים עם ישראל, נקבל אותה כאומה־אחות ונקבל ממנה עזרה טכנולוגית לקידומן של מדינות ערב. נקלוט את ערביי ארץ־ישראל בארצות ערב, גם להם יש יכולת לתרום תרומה נכבדה לפיתוחן. נפסיק לשסות את בנינו בישראל, נשנה את ספרי הלימוד שלנו בכל הנוגע לישראל, נשנה את היחס על מדינת ישראל בעתונות ובספרות שלנו.

מנהיג ערבי כזה, או איש רוח ערבי כזה, יכול להיות המנהיג שיביא שלום. לאחר קרוע־מלחמה זה, מכל מקום הדרך לשלום אינה דרך הפגיה אלינו, בלי שתהיה בלוה תפנית מכריעת ביחס אל קיומנו בתוך העולם הערבי. כאן סימן המיכר הראשון בין שלום אמת ובזמת שלום. שאלה זו קודמת לכל דיון על שלום ונשור בה יותר מכל סעיף בהווה השלום העתיד בין שני העמים.

הפירצה בקואליציה הערבית

מאת ז. יואלי

האומנם צפויים אנו להיות תמיד על חרבנו? האם כבר נגזר, כי דברי "הימים של הבית השלישי" יהיו הפרשיות של מלחמות ישראל? האומנם? נראה כי דווקא במלחמה הנוכחית, הבלתי־צפויה, נרמז משהו מעודד לגבי השאלה המבקרת: היבוא קץ למלחמות?

קרן האור היא בעבדת הגוש הערבי הגדול היושב בינינו. או בשכנות הקרובה ביותר למדינה. בשקלו של גוש זה אינו כאחד על־פי מספרו (הוא מונה כארבעה מליון נפש), אלא על־פי החובה כי שימש צילה למלחמות הערבים נגדנו.

ירדן, שצבאה הוא המובחר שבצבאות ערב, הסתפקה הפעם בהשתתפות סמלית במלחמה, הבאה רק להצדות את עמידתה בצד. לא זו בלבד שירדן לא חזרה על התרגיל של שנת 1967, אלא היא אף הקפידה בימי מלחמה זו, באמצעות כלי־התקשורת, ליצור אווירה רגועה. בדיווחיה על המלחמה היתה תכנת־השידור ברבת־עמון אובייקטיבית יותר מאשר הבי.בי.סי. עבדה זו ירדן הקלה על ערביי ישראל והיתה לה השפעה מרובה על ערביי השטחים.

ההפתעה הגדולה היתה, כמובן, התגובה בשטחים, שבהם שררו שקט ושלוות. לפי דברי היועץ לענייני ערבים, לא היה שם בימי המלחמה אף נסיון חבלה אחד. מי פילל, שבעצם הימים שבהם נהלו צבאות ערב מהחזית מכשירים (בשבוע הראשון של המלחמה), בהסתמכם על מדינת ישראל כשעל דגלם חרות: למען שחרור הפלשתינאים — מי פילל שבזמן כה יזיד מיליון הפלשתינאים שבי־הוצבו שקטים והישראליים כלפי המלחמה "שלהם"?

ואחרון אחרון — ערביי ישראל. בגילו במלחמה זו אמוץ אזרחי, בהתייצבם בגלוי לצד מדינת ישראל. לא כמעט בהם גם הרהורים ויש שהשתתפו בפעילות (בבנבות, או בתרומות) במאמץ המלחמתי של המדינה. ראוי לרשום זאת לשבחה.

מובן שההכרה בעצמת המדינה היוזה גורם ראשי לשתיקת של הערבים שמעבר ירדן. אולם לא הכוח הפיזי בלבד הוא שהכריע. כי הערבים, כבצם אחרים, הוכיחו שתחושה לאומית, או יצרי איבה, חזקים אצלם משיקולים הנהגיים.

שלושה הם גורמי תגובה: האכזבה מיחסן ומאי־יעילותן של מדינות ערב. העצמה של ישראל, ולא פחות מזה — המדיניות הנבונה, הגמישה והאנושית של המדינה ביחסיה עם הערבים, הדסימה ארוכה: המיפעל המגן, היוהדיומי, בגדולי הערבים שבשטחים, הגשרים הפתוחים, שיצרו מציאות שבה — לבד מקשרים דיפלומאטיים — קיימים יחסים נורמאליים עם ירדן, תנועת נוסעים חפשית ויחסי מסחר.

המגע הקרוב גילה לערבים את הדינאמיקה של ישראל, את איתינותה וכשרה ליצור עבודות בניה (הבנייה בעיר ירושלים, היישובים והמיאגזבויות בכפרים ועוד), הקשרים הכלכליים יצרו אינטרסים משותפים ושפע כלכלי. ישראל העלתה את רמת־החיים של אותם ערבים שטעם קיימה קשריה.

המגע הקרוב עקר מלב הערבים, בבירה רבה, דעות קדומות על המדינה, על שלטונה ועל אזרחיה. עבודה בבנין המדיניות ביבהיים, שיסודה הוא שבר הענבה, כלהמר עזרה כנה לכל ערבי הרוצה לעבוד או להתפרנס, והאורך גיסא — יד תקיפה כלפי כל מי שמבנה לשבש את המהלך התקין של החיים; עצמת ישראל ומדיניותה הליבראלית — כל אלה הגבירו ההליך אבק, אף יסודי, על ערעור אשליות על חיסול ישראל. לכן גברה ההשלמה עם המציאות הישראלית בשלמון או בשכנות.

שלוש מלחמות (ב־1948, ב־1956 וב־1967) ניהלו ארצות ערב נגד ישראל, וזה עוד לפני שישראל ההזיקה בשטח בלבדו של ארץ ערביה. המיטון שלהם היה — "תחיית הפלשתינאים". עתה ידשב הריב הטבע של הפלשתינאים הללו משני עברי הירדן, וזה המלחמה הראשונה שהם עמדו בצד. ולכן אין ספק, שבארצות ערב — ובמיוחד במצרים — יגבר ההרהור השני: למען מי אנו נלחמים? למען אלה המרוכים להילחם צד המסברי האחרון?

המסקנה של הפרצה בקואליציה הערבית המלחמתית היא, שמדינת ישראל גילתה במלחמת יום־כיפור לא רק עליונות צבאית, אלא גם כושר לדו־קיום עם אותם הערבים. שהם לכאורה בקו ראשון של הסכסוך הישראלי־ערבי. הישג זה מגביר את הרגשת הבטחון שלנו, משפר את תדמית המדינה, לפחות בעיני ידידינו. והעיקר — מגביר את הסיכוי לדו־קיום עם המדינות הנלחמות עתה נגדנו.

המוסד לביטוח לאומי

הודעה למעסיקים

ביטוח מתנדבים
לעבודה בשעת חירום

א. עובדים בהתנדבות בעסק, במפעל, במשק, בשירות ציבורי ובכל עירות לציבור

שלא על מנת לקבל שכר

מבוטחים בביטוח נפגעי עבודה על פי תקנות שעת חירום (ביטוח מתנדבים לעבודה בשעת חירום) התשכ"ז—1967.

ב. על מי שמעסיק מתנדבים כנ"ל, לנהל רשימות מפורטות של המתנדבים עם פרטים אישיים, כמספר תעודת זהות וכתובת המתנדב.

ג. הנחיות מפורטות בדבר ביטוח המתנדבים (זכויותיהם במקרה של פגיעה, תשלום דמי הביטוח הגשת דין וחשבון על העסקתם) ניתן לקבל בסניפי המוסד לביטוח לאומי.

הערה: —
מתגייסים לעבודה בשכר נחשבים כעובדים שכירים במפעל בו הם מועסקים כמתנדבים, ויש לכלול אותם במסגרת הדין והחשבון על העסקת עובדים כמקובל.

המוסד לביטוח לאומי

למזכיר מועצת פועלי חדרה
הח'
יוסף אשתר ולרעיתו בתיה
ברכות להולדת הבת
מזכירות מועצת פועלי חדרה
והעובדים

מבוא מצרים

תעלת החיים בתוך המדבר

מאת צבי אילן

ליד תעלת המים המתוקים

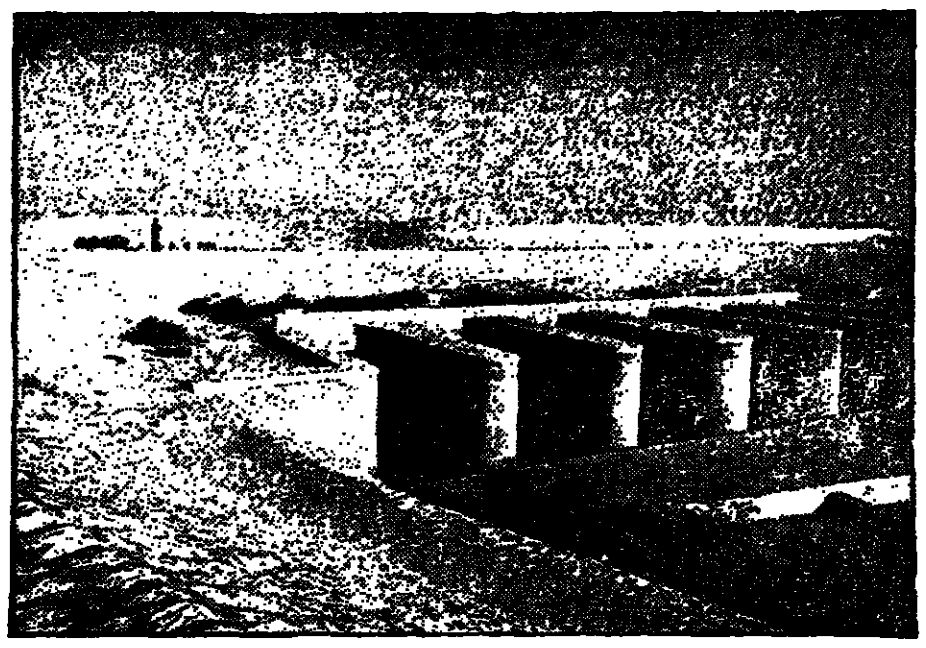
מקום מעבר צנורות המים

צירי התנועה של עורף התעלה הולמים להפליא את תנאי השטח. כמעניין לציין שבאופן כללי מהווים צירים אלה המשך לצירים המוכ־רים לנו מסיני. נסקור אותם מן הצפון לדרום. „דרך הים" עוברת בקנטרה וממשיכה מערבה, דרך צלחיה לזקזיק, צומת חשוב של כבישים ומסילות ברזל בדלתא. עם זאת יוצאים 3 כבישים דרומה, לע־בר כביש איסמעיליה—קהיר. אחד מהם עובר לאורך תעלת המים המתוקים (להלן). זהו „כביש ה־אמנה", שנסלל ע"י חברת תעלת סואץ לפי אמנת זכיון התעלה. הוא עובר במרחק 6—8 ק"מ מהתעלה לכל אורכה, במקביל לכביש העו־בר לאורך התעלה, סמוך לה ולאג־פים.

כדאי אולי להזכיר, בטרם נדרים, כי לפורט סעיד שבצפון הגיזרה מו־ליכים 2 כבישים — האחד מקנ־טרה לאורך תעלת סואץ, והשני — מדומייט בשרטון הצר שמפריד בין אגם מנזלה וים התיכון (שר־טון המזכיר את שרטון ימת בר־דוויל). אין קושי רב להטיל מצור יבשתי על עיר זו.

אם לחזור שוב דרומה נזכיר את כביש גשר פירדן ההולך לצלחיה ומשם לזקזיק. מאיסמעיליה, ב־המשך ל„דרך שור", יוצאים לקהיר 2 כבישים — הצפוני עובר כמה ק"מ מצפון לואדי תומילאת, ו־אילו הדרומי עובר בתוך הנחל, בין מסילת הרכבת ותעלת המים המ־תוקים. באבו־חמד מצויה ההתפצ־לות לכיוון קהיר, לדרום־מערב.

מואדי תומילאת יוצאים כמה כבישי רוחב אל ציר דוור־סואר—קהיר, שהיה לנו הכבוד לנסוע בו כמה וכמה ק"מ לתוך המדבר.

גוש הצירים הבא לקהיר קשור כבר באיזור האגמים — העיר פו־אד מול ציר המיתלה, דרך אל־חגי. — כביש אחד עובר בשקע שהזכרנו שבין ג'בל ג'ניפה וג'בל עויביד. במקביל לו עוברת מסילה סואץ—קהיר. הכביש השני עובר בין עויביד ועתקה, ובמקביל לו מתוח קו המתח־הגבוה מבתי „זי־קוק שמדרום־מערב לעיר סואץ עד לאיזור התעשיה הגדול בחילואן, בעמק הנילוס־מדרום לקהיר. ב־מקביל לכביש, מוליך צינור ה־נפט התת־קרקעי מסואץ. השליטה שלנו על כל הצירים שנזכרו עתה סוגרת למצרים את אפשרות הקשר עם העיר סואץ וכמובן עם הארמיה המצרית השלישית, שמסורה להש־לה. כדי לעשות את המצור סופי השתלטו אנשינו על ראס אל־עדביה. לכאן מגיע כביש העובר לכל אורך הגדה המערבית של מפרץ סואץ. מכביש זה יוצאים דרך המדבר מערבה כמה כבישים, שיש בהם אשר נסללו ע"י המצרים בשנים האחרונות. הכביש הסמוך ביותר ובעל־החשיבות לגיזרה שב־ידינו הוא הכביש היוצא מדרום לעדביה ולעתקה, הולך צפונה ב־ואדי חגול ומגיע ממערב לעתקה, בקירבת ג'בל עויביד, לכביש סו־אץ—קהיר.

הכבישים הנוספים, דרומה יותר, הם ראס זעפרנה — בורוכבול (בעמק הנילוס), כביש ראס עריב —בני מזר, כביש פורט ספגה—קינא, כביש אל־קוציר—קפט וכביש מרסא־עלם—אדפו, הרחק בדרום.

תעלת המים המתוקים

ייתכן שהסופר המקראי, המשווה את כבר הירדן שלנו עם גן ה', ארץ מצרים (בראשית ג', י') ראה בעיני רוחו לא את הנילוס, כי אם את ואדי תומילאת, את ארץ גושן. הוסף לכך את תעלת המים המתו־קים ותבין איזה איזור ירוק ופורה מצוי כאן. כדי לסבר את הדעת אזו־זור לדימוי המקראי בכיוון ההפוך. — איזור זה של ואדי תומילאת, גדות התעלה האגמים שבשטחנו, דומים מאד לנאות המדבר של בק־עת הירדן. כאן כמו שם המים הם הקובעים, ולמקום שהמים מגיעים — מגיע העץ הצמח והרווחה ל־אדם. צריך להזכיר — במקום ש־נגמרים המים — מתחיל המדבר, בכל תומו, בצבעו הצהוב המסמא, לעומת הירוק המרגיע של רצועת השלחין.

תעלת־המים המתוקים נחפרה ע"י חברת תעלת סואץ, והיא שנתנה חיים לאיזור. היא מוליכה מים מה־נילוס עד ממערב לאגם תמסח וליד נפישה היא מתפצלת ל־2 זרועות שרוחבן 10 מ' — הצפונית לקנטרה ופורט־סעיד, והדרומית — לסואץ. רוחב התעלה הראשית 30—40 מ', עמקה 3.5—5 מ' והיא משמשת גם לשיט של סירות וספינות קטנות. כך היא משתלבת ברשת העלות־השיט של הדלתא. באבו־חמד יש לה קישור לתעלת אל־ואדי אל־עירבי ובזור מים המגיע עד לקיר־בת זרוע דמיטה של הנילוס.

מן התעלה הראשית ומהתעלות המסתעפות יוצאות תעלות־משנה רבות, שמהן יוצאות תעלות נו־ספות וכל השטח ארוג רשת כבר־כה של תעלות ומובילי־מים. ה־תעלות הראשיות מדופנות בתורסית וליד הגשרים הרבים שעליהן הן מדופנות באבן. המים הבאים מ־הנילוס זורמים בתעלה עכורים ב־טין שנסחף מהנהר. הטין נרבד ב־קרקעית התעלות ומוצא ע"י ה־מצרים, המפזרים אותו בשטחי ה־עיבוד. זו הסיבה שבקירבת התע־לה, באיזור החקלאי, אתה פוגש באדמה חומה־שחורה. חלק מטבה נוצר גם ע"י העיבודים והזיבולים של למעלה ממאות השנים שהתעלה פועלת. אני חייב לציין, כי קיימת דעה שהמשקע השחור הזה הוא משקע נהרי, אולי של זרוע קדו־מה של הנילוס, או אחת מתעלות סואץ הקדומות. ההשקיה מהתע־לה היתה ועודנה במקצת הש־קייה בהצפה לאגנים סגורים. מאז הקמת סכר אסואן יש מעבר הד־רגתי להשקיה בתלמים, זהו ע־קרן אם לא כולו של השטחים המושקים שראינו. מגדלים כאן דק־לים, הדרים, מנגו, פה ושם צב־תות, הרבה הירס, ירקות ואף אורז (לפי הספרות. לא ראיתי בעיני חל־קות אורז). אופייני שמקום אחד, ליד אגם תמסח, קרוי בפי התוש־בים עצמם שחותנו בשם בלח — „הדקלים" (כמו דיר אל־בלח). ב־תעלה מצויים במקומות רבים בר־ווזי בית, המשווים לנוף דימוי מס־מורלי נעים, בתוך המלחמה. מגו־רים להם המעברים הרבים לשריון שהתקינו המצרים בתעלות. מי ה־עודף של האיזור מנוקזים בתעלה מיוחדת לאגם תמסח.

הנוף ליד האגם המר הגדול מז־כיר מאד את נופי הכינרת, בסבי־בת מגדל—גינוסר, למשל. כביש ליד המים ולידו אזורי הגידול הי־שנים. שוני אחד הם אזורי מלחות וביצות, חלקם מוצפים מים, מצ־פון־מזרח לאגם המר הגדול, ליד דוור־סואר, ומדרומו, בין כספרית לגבורית. ליד החלקים הללו מצוי קנה, עב־קנה וסוף, ופה ושם אק־ליפטוסים הגובלים עם חלקות ה־עיבוד. שטחי המלחה מזכירים שט־חים דומים בקירבת ים־המלח, ליד נאות־המדבר.

מי התעלה הראשית שימשו לצ־רך השקייה ושתייה באזור. לכן הוקמו כבר בימי הבריטים מספר רב של מכוני טיהור לאורכן. בש־נים האחרונות, בגלל מצב המלח־מה, הניחו המצרים צינורות מי־שתייה מהנילוס לערים הגדולות, והמים בהם מסוננים במקום הכ־בר סה. התעלה משמשת עתה בעי־קר, לא בכפרים הקטנים, להש־קייה. צריך לציין, כי בקירבת התעלה יש משאבות מסוג הדומה לאנטיליה, כופעלות ע"י בהמה. לא הצלחנו עדיין לברר את מקור מימיהן, אולי הם מגיעים בתעלות תת־קרקעיות מהתעלה עצמה. ה־אוכלוסיה ברצועת החיץ החקלאי אינה גדולה. עיקרה במאות כפרי־נים שבשמם מופיעה המלה „עז־בה", כמו עזבת אליאברג, עזבת אבו־דומה. עם זה מקביל ל„בו־רעה" או ל„חירבה" שאצלנו. יש גם כמה ישובים יותר גדולים, ע־רות, כגון נפישה שלידה אנו יוש־בים. מלבד החקלאות התפרנסו ה־תושבים מעבודה במחנות הצבא, תחילה הבריטיים ואחר־כך המצ־ריים. באיזור אכן נמצאים מחנות צבא בריטיים, שחלקם נהרס וני־טש ע"י המצרים, אשר בנו לידם מחנות חדשים ומשוכללים יותר. מחנה ידוע, הנמצא במערב ואדי תומילאת, הוא גוש מחנות תל אל־כביר, הזכור לחיילינו ששירתו ב־צבא הבריטי במלחמת העולם הש־ניה. בפאיד יש בית־קברות צבאי בריטי לחיילים שנפלו במלחמה זו. כמה מצבות נושאות „מגן דוד", זהו של חללים יהודיים. עוד פר־נסה, מלבד עבודה במשרדי חב־רת התעלה, היתה בשיווק נפט. ב־פאיד יש מזח־נפט, ומצפונו לידו־רוצות. אגב, מצד זה רואים יפה את האניות התקועות באגם זה 6 שנים.

הבריטים הביאו כנראה עמם גם את שמות המחנות דוור־סואר, פאיד וסרפאום (יש 2 מקומות כאלה) ומכאן אולי שמות העיירות הקטנות הללו המצויות באיזור. חלק מה־אוכלוסיה המקומית נשאר במקום וממשיך לעבד אדמותיו, בדרך־כלל בבהמות (שוורים). אך פה־ושם מ־צויים טרקטורים. מבחינת הדת היו רוב התושבים מוסלמים, אך היו גם מעט נוצרים. בפאיד ראינו כנ־סיה ליד ממגר.

אסיים בנושאים המהווים השלמה לדיעותינו על סיני שממזרח ה־תעלה. בקירבת האגם המר הגדול עמדו המצרים להשלים מפעל גדול לישוב פליטים, הידוע בכינוי „ת־חוה הסינית". המצרים הניחו מס־פר צינורות מים עבים מתחת ל־תעלת סואץ לעבר שטחי העיבוד. עתה יכולנו להיות במקום מעבר הצינורות ממערב לתעלה, כ־5 ק"מ כצפון לאגם המר. מקום שיכולנו רק לראות, אשר ליווה אותנו ב־שיכוטשינו באיזור. הוא אנדרטת המלחמה הבריטית לזכר קרבות מלחמת העולם הראשונה בג'בל מרים, מדרום לאגם תמסח, שאינה בשליטתנו. התורכים—גרמנים באו לכאן מסיני ב־1915 כדי לפרוץ את קוי התורכים והגרפו. זה כמובן בניגוד להתקפה הישראלית, ש־נשענה על האגף הבטוח של האגם המר — כ־20 ק"מ דרומה.

*

לבסוף אציין כי כמו גם בעתים כתיקונן אני מוכן לקבל מקוראים, חיילים המשרתים גם ממערב ל־תעלה, וגם בגולן ובשטחי ההר־טים (לשם יצאתי עתה), שאלות על נושאים ועניינים בתחום ידי־עת הארץ, עובדות נוספות או שי־בושים מאלה שנזכרו כאן בהן נתקלו בשטח. אשמח לענות להם בכל ידיעתי.

חזון השלום

מאת יצחק בן־אהרון

רבים בתוכנו מבקשים הסבר ל־מערכה הכבדה שאנו עומדים בה הם סבורים שצריך להעמיק חקר, לערוך חקירות ולגלות נסתרות. אנו, החיים בחלק זה של התבל ובעולם של ימינו, שוב איננו זקוקים למחקרים מיוחדים כדי ל־דעת שאנו ניצבים כול בחזות אדירים.

עניינו של העם הזה, של תנועת התחיה מראשיתה, היה למצוא שפה של הבנה, של הידברות, מבלי להתנות את מפעלנו ותחיית עמנו בהסכמתם. דעות רבות היו במשך חמישים השנים הללו בציונות. דעות רבות נפלו, והן חלפו עם אלה שהשמיעו אותן, אך הדבר שנשאר איתן על עמדו, הדבר ש־מוביל אותנו כיום הזה במלחמת הקיום העכשית הוא — מלאכת היצירה והבניין של העם הזה, בניינו של עם המשוכנע בשליחותו לגאולה עצמית ובהיותו נושא שלום לשכניו.

אנו לוחמים על קיומנו. אין מלחמת ישראל שאינה מלח־מות מגן, ולא היו כאלה בעבר. כל עוד בני העם הזה כפי שהוא בנוי, כל עוד תנועת העבודה, פו־עלי ישראל ומתיישביו, נעריו וכבי־הם אלה הנושאים על שכמם את המערכה, לא תהא מלחמה בישראל לשם כיבושים, לשם הכנעת עמים, לשם הצבת גבולות יותר נוחים. אלא היא תהיה מלחמה הנכפית עלינו, וכאשר היא נכפית עלינו אנו עומדים בה בחירוף־נפש ואין אנו רואים בה את הפתרון המדיני.

יש להזהיר את העם כמשיחיות שקר, כפי שהזהרנו אותו במשך חמישים שנה, מאז ימי הרצל ועד היום הזה. לא כל העולם הוא גו־דום, ולא כל עמי ערב לעולם יעמדו במלחמה נגד ישראל. לא מלחמת נצח היא בין יהודים וער־בים. כבר היו בעיות כאלו בעולם, שורשי יאוש רב; לכן חלילה לנו לפתות את הנוערים המסוכסכים ה־אלה ללבות הצעירים הרכים של בנינו. אל לנו לגרום לכך שלא יראו לפניהם אותה פרספקטיבה, שכל האנושות הנאורה, בימיה ה־חשוכים ביותר, לא ויתרה עליה — כי יבוא יום „ולא ישא גוי אל גוי חרב". אין זו אוטופיה, אין אלה מלות־שווא, זה הריאליזם של מלחמת הקיום של ישראל — ה־אמונה כי אין אנו יוצאים לא לכ־בוש את שכנינו, לא להכניע אותם, לא לבזות אותם.

צבאות ערב יצאו להימור, וה־מערכה עדיין איננה מאחורינו; הס־כם הפסקת־האש או שביתת־נשק אי־נו אלא חתנה במערכה, קטע ב־חזית, ולא גילוה. עדיין השאלה הגדולה היא — לנצח במערכה זו.

אמנם מעטים אנו, וד' מבודדים מבחינה פוליטית, אולם גם בימים הללו נתגלתה נאמנותו של העם היהודי הגדול, הנרחב, על כל אר־צותיו; ואני רואה חובה לעצמי לומר שבח והלל למה שנתגלה במדיניות של ארצות־הברית — לא משום שהאמריקאים יותר אדישים לאינטרסים הלאומיים שלהם מאשר הצרפתים, האנגלים או השוודים. בכל פעם, בכל דור ודור, קם לו למין האנושי מציל. בימי החשיכה הנאצית היתה אנגליה בודדה, סבי־בה נפלו ונכנעו, לאחר שנרקבו השרשים בטרם כניעה, עד שבא לעזרתה העולם הגדול שמעבר לים. דומני ששומה על ישראל למלא מעין תפקיד כזה כיום.

אין טעם להתפלמס עם „הליכו־דים". היש ממשלה שלא תק־בל, לפי עצת ידידיה, הפסקת־אש? הרי זה נסיון לפתוח פתח של משא־ומתן, כאשר ביקשנו. האם אמרנו למישהו, כי הפסקת־אש היא שמיטת נשקנו, היא עזיבת המע־רכה, נטישת ההצטיידות, האימו־נים, אגירת הכוח? זהו פרק ב־מלחמת מדינות על קיומן. ומה מהי מלחמה? האם היא עצמה קובעת גורל? האם אחרי המלחמה אין שולחן דיונים, אין מסכמים גבולות ואין משקמים עמים? נכון, יש ויכוח בעם הזה, והוא ניטש על השאלה במה נבוא אל יריבינו במה נבוא אל עמי ערב, במה נבוא אל שולחן הדיונים. אנחנו רוצים לשבת אתם פנים אל פנים. לא כאויבים, אלא כשכנים לעתיד לבוא. מעולם לא היה במחננו חול־פציפיסטי, שהמיר הזיה חזון במ־ציאות. אולם כיצד אפשר להכר לעם הזה לשאת נשק, לתת את ה־נפש ללא חזון של שלום, ללא אמונה בעתיד שיתוקם בינינו, ה־מיליונים המעטים, לבין הרבים ש־מסביבנו כאן באסיה, בעולם ה־מוסלמי ובעולם הסובב אותנו כ־עבר לימים. כלום יעלה על הדעת שמדינת ישראל תוסר תשובה מדי־נית כזאת, שלא תיאחז בכל זיז? וכל זיז בשבילנו הוא סיכוי עליון.

אנחנו מדברים אל עצמנו, אנחנו מקווים שהקול שלנו יגיע לכל הנאורים, לכל הטובים במין ה־אנושי. הם קיימים גם מאחורי מסך הברזל — מאחורב אינני יודע. הם קיימים ודאי ודאי גם בין כל מאות־האלפים שהובילו אותם ל־עקדה במלחמת־קודש נגדנו. על כן אני סבור שמדיניותה של הממ־שלה, כפי שבאה לידי ביטוי בהח־לטות הגרעות, היא לא פחות גרעות מההחלטה להיות מתבוננים ולא לנקוט יוזמה ראשונים. הזעזה היא בנסיון לדבר אל שכנינו תוך כדי המלחמה, תוך כדי עמידתנו במעוזינו ובמלוא גיוסנו, לדבר אל שכנינו שלום. איננו פטורים מנסיון זה. אף כי אני חושש שאנו עלולים להיזרק חזרה אל החרב, חובתנו לנסות גם את ההידברות לשלום.

„כל ישראל ערבים זה לזה"

מאת בן פראנק, ניו־יורק, מיוחד ל„דבר"

כאשר הערבים תקפו את מדינת ישראל ביום הכיפורים, הם גם תקפו את יהודי אמריקה.

גם הפעם נזדעקו יהודי אמריקה והתגייסו למאמץ הגאלה בדרך המוכרת להם היטב: גיוס תרו־מות, הסברה, אסיפות, כינוסים והתארגנות.

תוך שעות אחדות לאחר סיום צום הכיפורים כבר נערכו אסיפות, פורסמו הצהרות תמיכה בישראל ומכתבים לאלפים נכתבו ונשלחו אל הנשיא ניקסון והקונגרס בוא־שינגטון. כן גויסו והופעלו במלוא הקיטור מפעל ה„בונדס" והמג־בית היהודית המאוחדת.

זעזוע המלחמה עבר גם על יהודי ארה"ב. כשבראש וראשונה נשאלה השאלה בתרון אף — כיי־צד זה העיז האויב לתקוף ביום הכיפורים דווקא? התקפת הפתע ביום הכיפורים הטילה בקרב יהו־די ארה"ב תדהמה וזעם כפי שגר־מה ההתקפה היפאנית על הנמל פירל הארבור במלחמת העולם. כזו היתה לפחות תגובתם של היהודים הקשישים.

מלבד האסיפות ההמוניות הרא־שונות, שנערכו בכיכר דאג האמ־רשלד שלפני חזית בנין האו"ם, נערכו גם אסיפות בקהילות השו־נות בליל ב' וג' בכל בתי הכנ־סת ובכל המרכזים הקהילתיים בניו־יורק רבתי ומעבר לה, לכב־שה כמעט בכל מתז וכמעט בכל אחת ממדינות ארה"ב.

האסיפות היו בעת ובעונה אחת גם כנסים להתרמה כשהסיסמה היתה: „עזור עכשיו — כל עוד לא מאוחר מדי".

התאבת ניתנת להיאמר שיהודי אמריקה נענו ותרמו. בבית הכנ־סת „בית אל" שבלונג־איילנד, למשל, תרמו אלפיים הנאספים בערב אחד בלבד שני מיליון דו־לאר למגבית היהודית המאוחדת.

אולם גיוס תרומות לא הצטמצם לבתי הכנסת בלבד. באוניברסי־טת הפספורט, למשל, תרמו הסטו־דנטים היהודים אלף דולאר באס־יפה שנערכה על המדרכה.

בשלב הראשון של המלחמה הציבה לעצמה המגבית היהודית המאוחדת כמטרה לגייס מאה מיל־יון דולאר, והמתרימים המתנדבים יצאו מיד לפעולה. הם פנו באמ־צעות הטלפון אל „תורמים הק־בועים", לפי הכרטיסים שבכרטסת המגבית, וכן האיצו באלה שהת־חייבו להרים כי יעבירו מיד את תרומתם למגבית. בעקבותיהם הל־כו הרבנים והירסמו קול־קורא דחוף. הקריאות היו נרגשות. באח־ת האסיפות בברונקס תהודי בקי־ארדג'הול אמר הרב אשר קירש־בלום: „אמנם נקראה אסיפה זו כאסיפה המונית למען ישראל, אך לא ביהדות זוהי אסיפה למען היה־ודים בעולם כולו. שכן ללא מדינת ישראל אין לנו עתיד. אין ביכולתנו להחזיר לחיים את הגי־בורים שנפלו במלחמה זו, אך יכולים אנו לפחות לשלוח כסף כדי לרכוש בו את המטוסים והט־נקים שהושמדו."

גם מבירת איגוד ה„בונדס" התנהלה בעירנות בלתי־רגילה. כמוך לסוף השבוע נמכרו איגר־רות בסך כולל של 128 מיליון דולאר — וזאת תוך ימים אחדים בלבד. באחת ממודעות הפרסומת של ה„בונדס" בעתונים נאמר: „אל תסתפק בדאגה לגורל ישראל. עשה משהו!" הנהלת הבונדס הכ־ריזה על „יום חירום ארצי" לש־מן הבונדס ביום ה־14 באוקטובר. „דאג שתהיה זכה באסיפת חירום המיוחדת בבית הכנסת המקומי או בארגונים היהודיים ביום א' בבוקר!"

המגבית היהודית המאוחדת אס־פה למעלה ממאה מיליון דולאר בימים הראשונים למלחמה. למע־לה מ־7.500 יהודים באו אל המש־רד הראשי של המגבית, כדי להבי־א את תרומותיהם, החל מכמה מא־ות הדולאר ועד 25.000 דולאר.

יהודי אמריקה תרמו גם דם, ראה בכבות הצלה של הדריכה, כך שהסוכנות היהודית והסתדרות „הדסה" הודיעו שלפי שעה אין עוד צורך בתרומות דם נוספות, באשר המלאי כבר עולה על הבי־קוש.

לדעת משקיפים רבים, עלתה ההתארגנות היהודית באמריקה לצרכי הסיוע לישראל על זו של מלחמת ששת הימים, כשהפעם מגיעות הפניות לעזרה אף אל אותם היהודים אשר בשנים עברו לא נענו ולא פנו אליהם.

ד"ר יהודה שפירא, הסוציולוג ונשיא „ברית העבודה הציונית", אמר לי שבימים פרוץ המלחמה שררה חרדה עצומה בקרב היהו־דים כפי שלא הורגשה אף במל־חמת ששת הימים. בעוד שהיהו־דים כאן היו מאמי בטוחים בנצחו־נה של ישראל, הם היו בכל זאת מודאגים. היהודים האמינו להוד־עות בימים הראשונים למלחמה ואפילו איש לדעת שהודעות אי־נן טובות, אך הוסיפו להאמין בדריכות עד שבינתיים נשמעו חדשות טובות יותר. יותר על כן, יהודי אמריקה סומכים על אחיהם בישראל ועל צה"ל.

המלחמה קירבה את הלבבות בין היהודים השונים בארה"ב: יהודים „חילוניים" שוחחו עם חסידים בתוך הרכבת התחתית וסיפרו להם את החדשות האח־רונות ויהודים רבים אמרו שמע־לם לא חשו את עצמם יהודים כפי שחשים זאת עתה. רבים כאן חשו לתרום בתרומתם כדמם ומכס־פם לפחות, אם אינם יכולים להי־מצא בחזית הקרבות. כן רואים כחובתם להפעיל לחץ על הקונגרס והממשל כי יחיש סיוע צבאי לישראל וסיוע כלכלי. ברוח זו כיסו היהודים את מכוניותיהם בכתובת „ישראל חייבת להיות" „ישראל תחיה!", „עם ישראל חי!"

הסינאטור רוברט פאקוד מצא־נן אמר באסיפה המונית בברוקלין: „אסור לארה"ב לנטוש את ישראל ולהיכנע לסחטנות הערבית".

סניפי „ברית העבודה הציונית" אירגנו מסע של כתיבת מכתבים אל חברי הקונגרס בתביעה כי יתמכו בישראל. ב־14 באוקטובר נערכה אסיפה המונית למען יש־ראל ולמען יהודי ברה"מ, האסיפה נערכה בקירבת בנין העירייה בניו־יורק, בהשתתפות רבבות יהודים. סיסמת האסיפה היתה: „ישראל זקוקה לך עכשיו!"

במשך השנים האחרונות היה זה המאבק למען יהודי ברה"מ שליכד את הציבור היהודי וקיים את גחלת הפעילות — כל עוד לא היתה מדינת ישראל נתונה לסכ־נה של ממש. לדברי ד"ר שפירא, הפכה הפעילות המאורגנת למען יהודי רוסיה למעין „באנק של פעילות", אשר ממנו יכולה עתה מדינת ישראל למשוך... בשעת מצוקה".

ואכן מצאה המלחמה את יהו־דת ארה"ב במצב של כוננות ובמסגרת מאורגנת. כל המיבצעים שהוכנו למען יהודי רוסיה וכל המרץ שהושקע למטרה זו הוצמ־דו מייד לתכלית הסיוע לישראל.

נוער יהודי באמריקה זרם בה־מוניו להירשם כמתנדבים לצאת לישראל לעזרה — כפי שעשה במלחמת ששת הימים, אלא שה־פעם הבינו הכל, שאין טעם לש־לוח צעירים יהודים לישראל ללא תכלית ברורה, אלא את אלה המ־סוגלים לתרום תרומה של ממש בתחום חיוני כלשהו לישראל, וכולם המתינו להוראות מישראל. מתנדבים המציעים עזרה צילצלו ללא הרף למשרדו של נמרוד כ"ץ, השליח הישראלי מקיבוץ אפיקים וראש עליית הנוער בניו־יורק, כשעליו לומר לצעירים מתי יוכלו לצאת לישראל ולאיזה קי־בוץ. נמרוד, אשר כבר טיפל באל־פיים צעירים מתנדבים מאמריקה במשך השנה, אומר על המתנדבים הצעירים: „לא איכפת להם לאי־זו משימה יישלחו, הם רוצים לצאת. אחד מהם אף הציע את עצמו כמחלק דואר".

מדי יום ביומו צבאו מאות צעי־רים על משרדי „אל־על" והמתינו בשדה התעופה קנדי בניו־יורק וב־משרדי „שירות לעם". הורים של צעירים אמריקאיים העושים עתה בישראל לא נראו מבוהלים כלל ועיקר. ואף הורה יהודי אחד לא ביקש כי יחזירו את בניהם מיש־ראל לאמריקה.

קן בנ.ב. מזכיר „איחוד־הבונים", גילה שצעירים יהודים רבים לא ידעו מה מתרחש בישראל. תנו־עתו ניסתה לבוא עמם במגע ולהע־מידם על הנעשה עתה בישראל.

מקץ השבוע הראשון למלחמה היה כבר ברור שיהדות אמריקה אכן התגייסה כולה, כי מדינת ישראל נתונה במשבר וכי הסכנה לישראל היא סכנה לכל יהודי אמריקאי. נראה שכולם הסכימו עם סם רוטברג, היו"ר של ארגון ה„בונדס", שאמר: „במלחמה זו נבחנה כל יהודי באשר הוא עם מסרה לארה"ב כשם שמדינת יש־ראל היא במבחן."

על
הפער המדעי והטכנולוגי
בין מדינות ערב וישראל
תוכל לקרוא
בחוברת מס' 1 בכרך י"ח
של
מדע
עתון מדעי ל.
היוצא לאור על־ידי
מוסד ויצמן לפירסומים במדעי הטבע והטכנולוגיה
ועוד בחוברת זו:
* השמנה * הזהב ושימושיו * שיטות מיזוג חדשות למטוסים * רשתות עכבישים * גלי־הלם * רפואה בעזרת מחשב * חומרי־ניקוי סינטטיים * מה הם סיכוייך לניחוש נכון בטוטו? *
מחיר החוברת — 4 ל"י וניתן להשיגה בדוכני העתונים.
מחיר החתימה לכרך י"ח (6 חוברות) — 20 ל"י.
גזור ושלח
מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע והטכנולוגיה
ת"ד 801
ירושלים 91000
אבקש לחתום על כרך י"ח של „מדע".
מצ"ב סך — 20 ל"י (בשיק או בהמחאת דואר) לפקודת: מוסד ויצמן לפרסומים
שם משפחה ______ שם פרטי ______
כתובת ______ מיקוד ______

נתחדשה ההרשמה
לבתי ספר
לאחיות מוסמכות
מתקבלות מועמדות בנות 17–45
בעלות השכלה של 12 שנות לימוד או 4 בחינות בגרות.
לפנות מיד למחלקת האחיות במרכז קופת חולים
רח' ארלוזורוב 101 ת"א טל. 262211.

נתחדשה ההרשמה
לקורסים
לאחיות מעשיות
מתקבלות מועמדות בנות 17–45 בעלות השכלה עממית לפחות.
לפנות מיד למחלקת האחיות במרכז קופת חולים
רח' ארלוזורוב 101 ת"א טל. 262211.

בית ההחלמה "כנרות" בטבריה
יפתח למחלימים ולמבריאים
ביום חמישי 1 בנובמבר ש.ז.
במקום — פיקוח רפואי, טיפול בבריכה (פילומה) האוכל דיאטטי.
המעוניינים מתבקשים לפנות לסניפי קופת חולים או ישירות להנהלת בית ההחלמה.
טלפון: 2־21281—067.
מי שיש בידו הפניה לתאריך הנ"ל יוכל לבוא ללא סידור משרדי נוסף.
מרכז קופת חולים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי המרכז

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, המרכז, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס. ממ/10/635 — ליעד את השטחים המסומנים באדום לדרך ולסלילת כביש, ליעד את השטח המותחם להקמת גשרים, גשרונים, תעלות, גדרות, קירות תומכים, עבודות חפירה, מילוי הריסה הכרוכות בסלילת כביש, סגירת וביטול דרכים, הסתעפויות וצמתים, הרחבת השטח המיועד להקמת גשר להולכי רגל — גבעת שמואל. ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6189, חלקה 706.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשי־נוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה.

א. חיון
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
ו' תשרי תשל"ד, 2.10.73

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 4112/73

בענין: עזבון המנוחה יהודית ליקרמן ז"ל.

המבקשת: מלכה רוזנפלד, על ידי ב"כ עוה"ד ד"ר מ. וולנקו ו/או משה וולנקו ו/או דליה וולנקו מנתניה, רח' הנטע 4.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו קיום על קיומת הצוואה של המנוחה יהודית ליקרמן ז"ל. כל מי שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הרוצה להתנגד לבקשה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להב־קשה, שאם לא כן יינתן צו כמבוקש.

דוד ויין, שופט
ראש בית המשפט המחוזי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית כפ' חפ/1579, „הרחבת רחוב תרופא — קטע", המהווה שינוי לתכנית מס' חפ 1 ד' — שינוי לתכנית אחוזת סמואל. ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: —
גוש 10779 חלק — מחלקה 92—97, 102, 111.
גוש 10787 חלק — מחלקה 2—5, 57.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

י. צייזל
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה חיפה

מרחב תכנון מקומי, חיפה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה, באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא „תכנית כפ' חפ/1574 — בנייה לזוגות צעירים ברחוב ברגלית" — המהווה שינוי לתכנית כפ' חפ/229 — תכנית המיתאר של העיר חיפה — שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים 1891, תשל"ג, עמ' 905.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, וכל מעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כ"ב באלול תשל"ג (19 בספטמבר 1973)

נפתלי איתור
יושב ראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז חיפה

ילקוט הפרסומים 1951, כ"א בתשרי תשל"ד 17.10.1973

נהגים מתנדבים מצפים לקריאה

מאת דנקה הרניש

מי שזקוק להסעה דחופה וחיו־נית ואין לו כל אפשרות להיעזר בשירותי ההסעה הרגילים הפועלים בתל־אביב, יכול להתקשר במצפון נקי למספר טלפון 223253 או 223252. הוא ייענה באדיבות ויק־בל עזרה. כך עשה לפני ימים כפורים חייל אחד. שביקש הסעה מיפו לשדה תעופה דב. משם עמד להגיע ליחידתו לאחר חופשה קצרה בבית. כאן התקשרה גם אשה, בעלת כליה מלאכותית, ש־בימים כתיקונם בעלה היה מסיעה לטיפול שניתן לה בבית החולים „הדסה" בלפור. את תפקיד בעלה, הנמצא עתה באחת החזיתות, ממ־לאת עכשיו אחת המתנדבות המ־צפות ליד טלפונים אלה לקריאות הנזקקים לשירותי הסעה.

שירות ההסעה, המוקם על ידי מטה החירום של עיריית תל־אביב בראשותו של אלוף (מיל.) ברוקש שבר השוכן ברחוב בזל 52, קיבל על עצמו תפקיד הבטחת הסעה במקרים, שאין בהם אפש־רות של הסעה רגילה. בשירות זה נעזרו עד היום רבים, שהיו צריכים להגיע באופן דחוף ליקירי־הם הפצועים, שאושפזו בבתי חו־לים שמחוץ לתחומי תל־אביב. שירות זה הבטיח, למשל, הסעה סדירה יום יומית לילדה נכה ה־מתגוררת בקריית שלום ולומדת בבית הספר בנוה צדק, לקבוצת תלמידים הלומדים בבית הספר לק־שיי חינוך „ברוכים" בשייך מוניס, הסעה לשני ילדים חירשים־אילי־מים מביתם לבית הספר. הסעת חולה שנזקק בדחיפות לשירותי מרפאת זמנהוף ועוד מקרים רבים אחרים.

בין שירותי החירום הרבים, ש־מפעילה עיריית תל־אביב, שירות ההסעות הוא יוצא דופן. רובם ה־מכריע של שירותי החירום מכוו־נים להבטיח חיים סדירים לכלל תושבי העיר. אך לא כן שירות ההסעות. שירות זה מיועד מלכת־חילה ליחידים בלבד.

מכוח כך קמה לראות שירות חיוני בהסעת חמש תלמידות היכון חדש לאחר גמר הלימודים לביתן. אמנם מכביש חיפה, שם שוכן בית הספר, עד לשעון ביפו, שבקרבתו מתגוררות התלמידות, המרחק הוא רב. אך בקו זה פועלת תחבורה ציבורית ואם כי היא לקויה, הרי בשירותיה מסתפקים רוב תושבי העיר. אין כל סיבה שבנות צעי־רות ובריאות תפונקנה בשירותי הסעה מיוחדת. אין גם כל סיבה שרופאה, העובדת עבודה רגילה במרפאה בכפר שלם תבקש ותזכה בשירותי הסעה לביתה בקריאון, או אשה שבשבוע הראשון למלחמה גילתה שאזלו לה שני בלונים של גאז תרצה שהמתנדבים יובילו לה הסעה להעברת בלונים של גאז מהסוכנות לביתה.

רבות מהפניות הבלתי מוצדקות, שיש בהן בביטול המצב, פסוקר כמבכבעי, אינן נדחות. ההסבר ה־הר לכך הוא בעודף המתנדבים, הרוצים לפעול ולתרום, ובמעט קופ־צים על כל ההזמנות. אם יש לכך הצדקה או לא, בשבודה זאת מו־דים המתנדבים העובדים במפקדת שירות ההסעות, שאותם שוחחתי בעת ביקורי במקום — שושנה ורנר, יצחק ואסף וחנה יוסלביץ.

את הופעת הנדיבות המפורזת מסבירה שושנה ורנר: „יושבות כאן נשים מתנדבות מהחברה ה־גבוהה. בזמן החירום כולנו מתנ־דבים. כולנו דואגים לישראל, כולנו רחבי לב רוצים טובה. ואין כאן קריטריונים של עבודה סוציאלית". כמובן, אילו היתה לשירות ה־הסעה תעסוקה חיונית מלאה, לא היו נענים לפניות בלתי־מוצדקות אלא שהכוח המתנדב העומד לר־שות מטה שירות ההסעות עו־לה בהרבה על אפשרויות העס־קה. בכרטסת השירות רשומים היום לפחות 150 מתנדבים. רובם נכים. והמשך 24 שעות רצופות, שבהם פועל השירות, אין יותר

פגשתי אחת המתנדבות בתור, שבאה למטה לברר אישית, מדוע אין מפעילים אותה. אשה בגיל עמידה, אלמנה, בנית בחוץ, היא לבדה בביתה. היא רשומה בכר־טסת השירות זה 10 ימים ואף פעם אחת לא נזקקו לה עדיין. היא סיפרה לי כי במלחמות ה־קודמות מילאה תפקידים הרבה יותר חשובים מאשר שי־רות הסעות ועתה אפילו תפקיד כזה אין נותנים לה לבצע. אם כי היא נהגת זהירה ובטוחה. שאלתי אותה, מדוע היא מבזבזת ימים בהמתנה בתור עד שיקראו אותה. מדוע אינה פונה למקומות אחרים הזקוקים ביותר למתנדבים — למשל שירותי הדואר בתל־אביב, הנאלצים להיעזר עד היום הזה בעבודת התלמידים מתנדבים, אם כי מקומם של התלמידים עתה על ספסל הלימודים בבתי הספר. על כך קיבלתי תשובה: „זה לא בשבילי".

נדמה שהמצב השורר בשירות ההסעה איננו אופייני למטה חי־רום זה בלבד. יש עוד מקומות רבים, בהם כוח המתנדבים עולה בהרבה על אפשרויות העסקתו החיונית. יש אף מקומות שעודף המתנדבים מפריע במצב לעבודה הסדירה, למשל בבתי חולים. האם לא הגיע הזמן לארגן ביתר יעי־לות את הכוחות המתנדבים, להפ־נותם ממקומות שאין בהם צורך לעבודות הזקוקות לתגבורת? עם הפסקת הקרבות אין כל הצדקה לכך, שהמורים יזנחו את לימודי־הם, שתלמידי הכיתות הגבוהות של בתי־הספר התיכוניים יועסקו ב־מיון חבילות ומכתבים לחיילים, ב־מילוי שקי חול ובעבודות חירום אחרות, ומתנדבים מבוגרים, ש־זמנם פנוי, ימתינו בתור לשירות הסעה. לא כללי האפנה צריכים לשלוט בפעולת ההתנדבות, אלא

המועצה המקומית נחלת־יהודה

מכרז מס' 1/73/74

דחיית תאריך הגשת מכרז

בגלל המצב אנו מודיעים בזה על דחיית התאריך האחרון להגשת הצעות לביצוע ביוב מרכזי ברחוב השנים נחלת־יהודה בגוש 6093 עד ל־15 בנובמבר 1973 (התאריך הקודם היה 25 לאוקטובר 1973 כפי שפורסם בעתונים „דבר" ו„מעריב" מיום 5.10.73).

אלימלך צמיר — ראש המועצה

[מ]יזוג ישיר מהחזית לעורף

[מש]רד התקשורת הקים מערכת־קשר לשירות הלוחמים בחזית וסוללות טלפונים [למ]סירת דרישות־שלום מחיילים למשפחותיהם: הקשר הישיר בין החזית והעורף [תר]ם רבות להעלאת המורל והפחית את דאגת המשפחות ליקיריהם הלוחמים

[כת]בנאי של משרד התקשר[ות] שטיפל במתקני קשר בזמן השני של המלחמה … ת אש מצרית כבדה בקר… הצפוני של חזית סיני, … ה לפתע בקול שהיה מו… לו — קולו של הרמטכ"ל, אלוף ד. אלעזר ניצל הד… ות זו וביקש מן המכנאי … ר לחבריו, כי הוא מע… ומוקיר את גודל מפע… של אנשי התקשורת בי… ות וביקש מהם להמ… בקצב זה.

[מש]רד התקשורת ביצע במלחמת [יום ה]כיפורים את המבצע הגדול … ר בתולדותיו. רשת התקשורת … אכללת, שנבנתה על ידו במשך … ם בכל השטחים המוחזקים על־ … ישראל — פעמים רבות תוך מתן עדיפות על אספקת טלפונים לאזרחים במודרנים — הוכיחה עצמה את חיוניותה לצורך הצבאי. מהנדסי המשרד וטכנאיו הקימו מערכות קשר בכל החזיתות בהתאם לדרישות צה"ל ובמקביל לקצב הקרבות. כאשר לא פעם הם נקלעים להפגזות ארטילריה ונאלצים להסיט ציוד כדי להפעיל מחדש מתקנים שנפגעו. טכנאים אחרים אף נוהרו מאחורי הקוים הסוריים בשעות הראשונות לכל־המה ובמקרים אחדים אף עסקו ב„פרנסה צדדית" — הפיסת שבויים למצרים.

אופנה של מוקדי טלפון

למחרת יום הכיפורים הציב משרד התקשורת סוללות של טלפונים ציבוריים, המאפשרים חיוג חופשי ללא תשלום במרכז באר־שבע, בראש פינה, בצמתים ובריכוזים אחרים בדרום ובצפון. מאות טלפונים ניידים הותקנו בבתי־החולים והוסעו ממיטה למיטה.

המשרד יזם, בשיתוף עם נציבות שירות המדינה, הקמת מוקדים לקבלת דרישות־שלום בנבוד החיילים למשפחות. ובין לילה נוצרה „אופנה" כל ארצית של הפעלת מוקדים טלפוניים בכל מוסד, עיריה ומפעל תעשייתי. יש מעריכים, כי שכת המרכובה בטלפונים על מספרי טלפון עלה בתקופת המלחמה על שכת הפירסומת המפלגתית במלחמת הבחירות. מהנדסי המשרד הקימו מוקדים מיוחדים בבתי החולים לקבלת מידע על פצועים ומהנדסי תקשורת היו עבו דיעבו למוסדות בכל הארץ במוקדים אלה. עם הציית הקו הסגול והחדירה לשטחי מצרים וסוריה, הועמדו מהנדסי משרד התקשורת בפני האתגר של מתן קשר טלפוני בין החיילים למשפחותיהם בשטחים החדשים. הפתרון הבאולתר נמצא בשני מכודרים הנושאים כבל הצבאי. עליהם הורכב ציוד משוכלל, שהוסע לשטח הסורי ולמצרים. כל אחד ממתקנים אלה מעביר יום יום יותר מ־800 שיחות ומסייעים גם לכתבי הראדיו להתקשר עם האולפנים.

בדואר המתינו לקוקודים

בעורף עסקו צוותים מתוגברים של טכנאי תקשורת במיצוי כל היכולת של רשת הטלפונים הארצית, שעמדה תחת עומס עצום ד־החזיקה מעמד. אף מתקן אחד לא יצא מכלל שימוש. טכנאים עסקו בתיקוני טלפונים פרטיים כל שעות היממה, כולל השעות הקטנות של הלילה. הסיסמה היתה — אל יימנע הקשר של חייל בחזית למשפחתו בשל טלפון מקולקל. נוצר מצב אוטופי, בו ישבו בדואר וממש חיכו להודעות על קלקולים...

ביום בו פרצה המלחמה החל הציבור הרחב להבין מדוע חיונית כל כך השקעת משרד התקשורת בקשר הבין־לאומי ומדוע הוקמו מערכות כבלים תת־ימיים וקשר באמצעות לוויינים עוד לפני שסיימו את חלוקת הטלפונים הפרטיים בפתח־תקוה. הלחץ על המרכזת הבין־לאומית 18 היה עצום. כמות השיחות עלתה במאות אחוזים, ד־לשירות נקראו עובדים רבים, שפרשו בשנים האחרונות. עובדי המרכזת שמעו מלים חמות רבות מעמיתיהם בעולם כולו, אך לשיא הגיעו עובדי משמרות הלילה של המרכזת הבין־לאומית בפיטסבורג, ארה"ב, שדאגו לשלוח לטלפונאים הישראלים זר פרחים ענק.

שעתם הגדולה של שירותי הדואר

שירותי הדואר עברו במלחמה את שעתם היפה ביותר, אף כי מחצית כוח האדם הרגיל גוייס. אלפי מתנדבים שהתייצבו לשירות המשרד ראו חובה קדושה לעצמם לחלק את מכתבי החיילים למשפחות בכל עת. המכתבים קיבלו טיפול מבורקים. בימים הראשונים הגיעו מכתבי חיילים הכתובים על גבי קרעי־עיתון ופיסות־נייר. משרד התקשורת מיזג חילק לחיילים, באמצעות הדואר הצבאי, חצי מיליון גלויות. החלוקה נמשכה גם בשבתות ובחגים. עובדים מיוחדים טיפלו במכתבים שהועברו בטעות למקומות אחרים והודיעו טלפונית למשפחות על דבר המכתב. זרם החבילות לחיילים הציף את מתקני הדואר ומילא את המחסנים עד אפס מקום. הכמות עלתה פי 16 מיום רגיל, והגיעה עד שיא של 100,000 חבילות ליום, לעומת 6000 ליום בימי־רגיעה. גם במברקות בכל הארץ, שנפתחו בצהרי יום הכיפורים לצרכי הגיוס ונשארו פתוחות יממות שלמות, עלתה תנועת המברקים במאות אחוזים.

מכוניות הדואר הגיעו עלו לרמת הגולן כמעט בעקבות הכוחות ד־חידשו את מלוא השירותים ביישובים.

מלחמת יום־הכיפורים היא הראשונה במלחמות, שבה היה המוראל של החיילים בחזית והמשפחות בעורף בנוי במידה כה רבה על חיוג ישיר וגלויות.

שר העבודה יפעל בארה"ב למען הבונדס

לפי דרישת הממשלה יתעכב שר העבודה יוסף אלמוגי, העושה עתה בשליחות הסברה בארצות אמריקה הלטינית, קנדה וארצות־הברית, ימים אחדים נוספים, כדי לפעול למען הבונדס בקרב האיגודים המקצועיים האמריקאיים.

בפגישות ובאסיפות שהיו לשר העבודה במדינות אמריקה הלטינית, השתתפו המוני יהודים, שהביעו תביעה נלהבת במאבקה של ישראל לנצחון ובטחון.

בארגנטינה נפגש השר אלמוגי עם עמיתו, שר העבודה של ארגנטינה, אשר הביע תקוה לשלום בין שני הצדדים.

[ה]גידו לתותחנים „להרביץ" עלי...

מאת שאול מיזליש, כתב צבאי

מפקד בשריון, בדרגת סגן־אלוף, היה מפקדו של גדוד, שבלם את השריון הסורי ביום הראשון לקרבות ברמת־הגולן. כאשר נראה היה, כי כוחותינו חייבים לסגת — הורה המפקד לטאנקים הישראליים להתכנס למוצב עורפי, כשהוא עצמו נותר אחרון בשטח. לפתע נראו הטאנקים הסוריים שועטים במרחק 200 מטר מן הטאנק שלו. המפקד לא נסוג. ביקש הקשר בשמע קולו שקט וברור: „הגידו לתותחנים להרביץ בי. תנו עלי אש כי הסורים על ידי..."

הקצין, שהאש ניתכה „בבקשתו" והבריחה את הסורים, הצליח לחמוק כשהוא ועוד שניים מאנשי צוותו פצועים קשה. בבית החולים רמב"ם שבו הוא מאושפז, לא שמע איש את סיפורו. רק הרב הראשי לצה"ל תא"ל הרב מרדכי פירון שביקר את הקצין בבית החולים, תיאר את מעשה הגבורה. הקצין אישר בשתיקה.

[ה]אספקה מועברת ממערב [ל]מזרח בכלי־רכב אמפיביים

מאת פגי פולק, [כת]בת „יונייטד פרס"

[ה]שלל לגבי המזרח התיר … מתוח זה מצב בלתי שיג־ … קודם כל החליפו ה־ [ישר]אלים והמצרים צדדים … תעלת סואץ ועתה מע־ … ים הישראלים אספקה [מצ]ריים.

[ש]לושה נגמשים אמפיביים מ־ … ות ברהיט חצו את המים הד־ … ם בחדים של התעלה ובכל … מהם שלושה חיילים מצרים. … לשים העבירו מים, אספקה … ת וסיגריות לארמיה השלי־ … המצרית המכותרת. קומץ … ים עקבו בדממה אחר המתר־ … מראש גבעה ליד הגדה המז[רחי]ת.

[מפ]קד הכוח המשוריין של צה"ל … ם נגד המצרים בסיני אלוף … הם אדן, היה אחראי למבצע … שקט. הוא אמר כי איננו מאו־ … שכך. „הייתי רוצה להפסיק האספקה ולהרוס אותם", אמר אדן בסוקרו את המבצע בנקודת־תצפית של אוים בגדה המערבית, צפונית לעיר סואץ.

אדן — קצין נמוך־קומה ובעל מראה נמרץ, שיער בלונדי ופנים, שחליפות מגן־האוויר נתנו בהן את סימניהן — אמר, כי ללא אספקה היתה הארמיה ה־3 נאלצת להיכנע תוך ימים אחדים. „הדבר מרגיז אותי", אמר. „הם אויבינו. הם נלחמים בנו. אנחנו פרצנו את הדרך. מימי לא שמעתי, שמספקים מזון ומים לאוייב".

חיילים ישראלים אחרים, שהיו בנקודת התצפית של אוים, אמרו שמהגדה המזרחית נורו שלושים יריות צלפים, אך היריות חדלו כאשר החלו חיילים מצריים חוצים את התעלה, כדי להטעין את כלי־הרכב האמפיביים.

המשאיות הראשונות בשיירה בת 100 משאיות, החלו מגיעות ממצרים ביום א', אך רק ביום ב' החל בהעברת האספקה. כאשר המטען של שתי משאיות הראשונות עבר את התעלה, כבר ציפו שמונה משאיות בנות ארבע טונות כל אחת ליד הכביש לפריקה. המשאיות באו מקאהיר והוסעו בידי יחידה פינית של אוים. התחלה בדיקת הישראלים את המטען ורק אחר כך ניתן למצרים לפרוק את האספקה.

צפונה משם, בכביש העוקף את האגם המר הגדול, נמצאו חיילים אחרים של הארמיה ה־3 המצרית, שבויי־מלחמה בידי הישראלים. הם הוחזקו בבנין מאורך ונמוך עם ציור־קיר של־כלי נגינה. זהו מבנה, שהבריטים הקימו בשעתם כקולנוע.

60 שבויים ישבו באמצע האולם ב־12 שורות, חמישה בכל שורה. הם לא היו כבולים ועיניהם לא נקשרו. אך הם שתקו ולא ניסו לנוע.

ליד הדלת עמד רופא מצרי, סגן מוסטפא מוסא מאלכסנדריה, שבדק את שבויי המלחמה, עם שני חובשים מצריים וחובש ישראלי.

ארבעה שבויים שכבו כשהם מכוסים בשמיכות צבאיות. רגלו של חייל חמישי היתה נפוחה מאוד. „זהו פצע של זיהום כבדורי", אמר מוסא. „הוא הסתתר בהרים במשך חמישה ימים, ועתה הוא סובל כנמק".

הטנקים והתותחים נמצאו מגורזים בתוך הבונקרים

[מא]ת דוד שליו סופר „דבר"

[ה]טנקים שנמצאו במטה … [צב]א הסורי בצידת הגולן … [מע]ידים, כי התדריך שניתן [למ]קימים הסורים היה … [ל]הרד את רמת־הגולן ו[להג]יע לגבולות ישראל כן [נא]מר בתדריך שהטנקים־ … ם עלולים להיתקל בהת[נגד]ות נמרצת מצד כוחות [צה"]ל.

[ה]סוקות שנערכו בימים האחרונים בקרבת קו הפסקת־האש בין סוריה וישראל, בשטח שנכבש על־ידי צה"ל, נמצאו בונקרים חצובים בהר ובצורעי גהל. בתוך הבונקרים המגורזים נמצאו טנקים ותותחים חדישים ומגודרים, שכוסו הוכנסו לשימוש.

ביום האחרון על הקרבות, לפני הפסקת־האש, כבשו כוחות צה"ל בפיקודו של אלוף רפאל (רפול) איתן בשלשים ההולשים על שני מעיינות־מים חשובים בקרבת הכפר הסורי מזרעת בית־ג'ן. במדידות שנעשו בימים אלה במעיינות אלה נתברר, כי תפוקתם עתה בשלהי הקיץ ולאחר שתי שנות בצורת, היא 700—800 ממ"ע מים בשעה. כמות זו יכולה לספק את כל תצרוכת המים של הישובים שלנו ברמת־הגולן וגם להותיר כמות מים מספקת לצרכי הכפריים הסוריים. אחד המעיינות הללו סיפק בעבר מים לעיר קונייטרה כאשר הסורים שלטו בה. אולם מרבית מי המעיינות בתנקים לתוך ואדי דרויכית לדמשק ואובדים בחולות המדבר.

אינדונזיה הודיעה, כי היא מעלה את מחירי הנפט ב־20 אחוז.

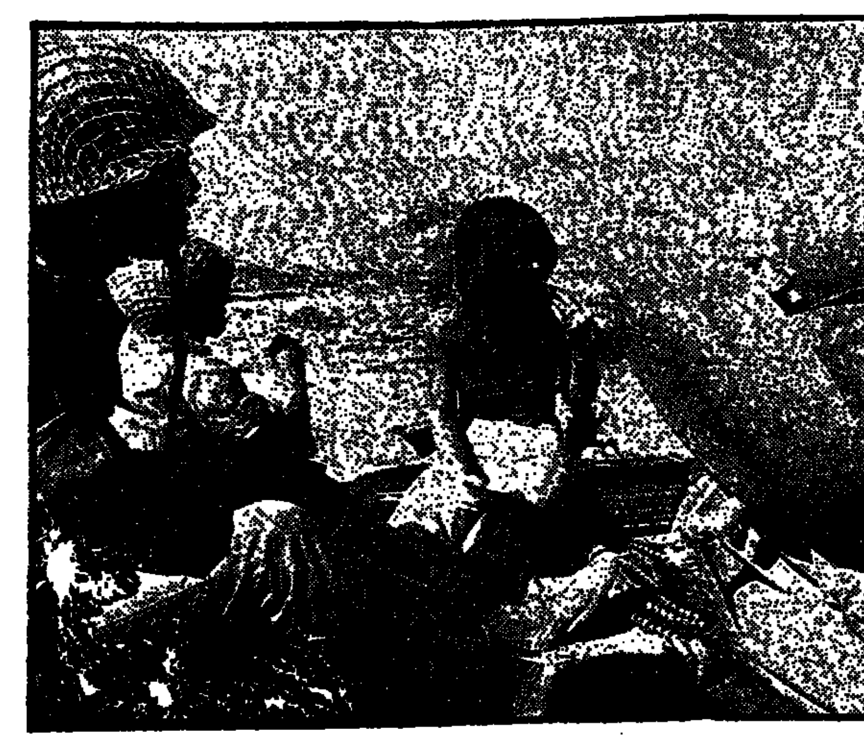

הפגישה עם תמי שיין בת ה־22 משובבת את לבם של חיילי צה"ל בסוריה, מה גם שבדרכה חזרה אל העורף היא נוטלת עמה את כתובותיהם ומוסרת דרישות־שלום לבני משפחותיהם. (צילום: „יו. פי.")

הערבים איימו למשוך פקדונות מבנקים בארה"ב

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — בעלי פקדונות ערביים איימו על בנקים אמריקאיים בהעברת פקדונותיהם לאירופה בתגובה על תמיכת ארה"ב בישראל. מאחר שהיה מדובר במיליארדי דולארים הזעקו הנהלות הבנקים ד־הנהגו בצעדי־חירום — כך מסר „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט" בגליונו האחרון. האיום הוסר לאחר שהערבים נוכחו שהגשמתו כרוכה בהפסד כספי רב.

כתב העת האמריקאי טוען עוד, על פי דבריו של מומחה אמריקאי, כי הרכבת האווירית שסופקה לישראל נקלטה ביעילות כזו כך שהדביקה במהירות את השפעת האספקה הסובייטית. לדברי השבועון, לאחר שבועיים קיבלו הישראלים כל כך הרבה נשק שהחליטו לאחסן אותו במחסנים במקום לצברו לחזית.

השבועון מוסר עוד, כי ממשלת מערב־גרמניה קיבלה בתחילת המלחמה בטחונות מארה"ב על כך ששום נשק אמריקאי לא יישלח לישראל מבסיסים בגרמניה. לאחר שגרמניה העבירה — על רקע דרישותיה לאספקת נפט — את הידיעה לקאהיר התברר, שלמרות זאת שתי ספינות ישראליות הוטענו בנשק אמריקאי בנמל ברמן.

„ניוזוויק" מסר מספרים על היקף האבידות במלחמה: העתון טוען כי לישראל — 4100 אבידות בנפש — פצועים או הרוגים. לדברי השבועון איבדה ישראל 107 מטוסים, 840 טנקים וספינה אחת. למצרים — 7500 אבידות בנפש, 895 טנקים ו־20 ספינות. לסוריה — 7300 פצועים והרוגים, 179 מטוסים ו־880 טנקים.

הידיעה על הולדת הבן הבריאה את האב

ההודעות המשודרות בראדיו על הולדת בנים ובנות לחיילים לא הגיעו לאזניו של יואב יעקבי, בן 24, חבר „אגד" מכפר־סבא ואיש יחידת־סיור של צה"ל.

יואב יעקבי נפצע בימים הראשונים של המלחמה ברמת־הגולן בראשו מרסיס והועבר לבית החולים רמב"ם בחיפה.

בהיותו מוטל על שולחן הניתוחים נולד בנו הבכור. רעייתו נילי, בת המושבה מטולה, לא ידעה כלל שבעלה פצוע. בינתיים הצליחו הרופאים להציל את חייו של יעקבי ולאחר שהתאושש הודיעו לו, כי נולד לו בן. מאותה שעה הלך יעקב והחלים.

אתמול בצהרים התירו הרופאים ליואב יעקבי לנסוע לכפר־סבא לטקס ברית־המילה של בנו, דרור. „אינני יכול להאמין שאני נמצא כאן בברית־המילה של בני הבכור, לאחר כל מה שעבר עלי", אמר האב הנרגש. (ע)

„שקט יחסי" בארץ גושן

[ר]ופא מצרי משבח הטיפול הרפואי הישראלי בשבויים; [ק]צינים מצרים שבויים הצטרפו למעגל ב„ערב הורה"; [י]וסי הגיע לאפריקה בדרך אחרת מזו שתכנן

[מ]את זאב סגל, כתב צבאי

בעוד הפגישות הראשונות בין קצינים בכירים של צה"ל לבין קציני הצבא המצרי זכו לפרסומת רבה, יש בגדה המערבית של תעלת־סואץ שיתוף פעולה ישראלי מצרי אנשי שאינו תופס כותרות ראשיות.

ליד מבנה של בית־קולנוע קיצנוסה, שם מרוכזים שבויים מצרים, פועל בית־חולים שדה. בו ניתן לשבויים הפצועים טיפול ראשוני לפני שהם נשלחים לבתי־חולים בעורף. למקום הגיע גם רופא מצרי בעל דרגה בכירה. תחילה סירב לטפל בשבויים הפצועים בטענה שהתנאים במקום אינם מתאימים. רופא ישראלי הסביר לרופא המצרי שהצורך בטיפול מיידי־ראשוני דחוף ואין להפסיד זמן, עד שישלחו השבויים לבתי־החולים. הרופא המצרי שוכנע ושני הרופאים, הישראלי והמצרי, פועלים בשיתוף־פעולה מלא.

רופא מצרי אחר, שנפגשתי איתו באותו מקום, אמר לי אתמול שהוא זוכה ליחס מצויין מצד שריה. „הטיפול הרפואי שלכם משביע רצון בהחלט" — ציין. הוא עובד כאן עם ארבעה חובשים מצרים המתיידד עם החיילים הישראלים.

אור ליום שני קיימו הישראלים „ערב הורה" סביב מדורה והצטרפו מספר קצינים מצרים שהצטרפו למעגל ותרגמו את מילות השירים לערבית...

בלשונו של דובר צה"ל שורר כאן „שקט יחסי". אמנם הדריכות רבה, אבל חיילינו מתפנים גם לחיים של „הפסקת אש".

זוהי ארץ גושן היפה, הירוקה, ארץ של בוסתני תמרים ומטעי כרמים. „מבודד" מבוקש מאוד פה הם סרטים למצלמות, וצלמי־עתונות, ישראלים חוזים, המודמנים למקום, מסייעים במידת יכולתם לחיילים באספקת „תחמושת" למצלמותיהם.

יש המנסיקים עצמם בעיתות הפנאי בדברים אחרים. סמל אברהם, למשל, מנהל יומן אישי מפורט, שהחליהו ביום בו נכנסה יחידתו לגדה המערבית. היומן כתוב על גבי 60 גליונות, מאלה המחולקות בין החיילים לכתיבה הביתה. יש ביומן סיפורי־הווי רבים ותקוה ש„הכל ייגמר כבר".

על גבי קיר של מבנה נטוש נכתב בעיפרון אדום „מלון הילטון". החיילים מתארגנים כאן לשהייה, ככל שהמצב ידרוש.

כוחותינו ניצבים קילומטרים ספורים מהרכזה של העיר סואץ. בניניה של העיר נראים היטב. מבחינים במפעלי־תעשיה ובמתקני הנפט. בצד טנקים מושמדים של האויב מגלים החיילים מכונת־כתיבה ערבית ובה מכתב, באמצע הדפסתו. הם נעזרים באחד מחבריהם היודע את השפה, כדי לפענח מה כתוב במכתב שלא נגמר.

סגן יוסי חוזר לספר כיצד תיכנן מסע סביב העולם. אלא שהמלחמה „תפסה" אותו בלונדון והוא מיהר לחזור להצטרף ליחידתו. „תיכננתי להגיע לאפריקה. אבל לא האמנתי שאגיע אליה בדרך זו", הוא אומר.

שידורי הראדיו נשמעים כאן היטב והעתונים „חטופים". החיילים נהנים מן המושג הסוגוד „כוחותינו", ושואלים איש את רעהו בנוסח: „איך, כוחותינו מרגישים היום?" אבל כאן אין זה מושג כללי. כוחותינו הם מיקי ואורי, דוד ויגאל, חיים וצביקה — אשר כל מה שהם רוצים הוא להגיע בשלום הביתה.

האלוף הפריש משאיות להוצאת תפוחי־אדמה

מאת דוד שליו, סופר „דבר"

„בעיצומם של קרבות הימים בגולן, בימים הקריטיים של המערכה, נענה אלוף פיקוד הצפון יצחק חופי לבקשתנו והפריש לנו מספר משאיות להוצאת תפוחי האדמה מאחד המשקים בגולן" — זאת סיפר אתמול אהרון נחמני, מנהל חבל הגליל של מחלקת ההתיישבות. אלוף חופי גם התיר למתיישבי רמת הגולן לשוב לישובים שנעזבו מיד לאחר שהצבא הסורי נהדף, כך שהמתיישבים דרכו ממש בעקבותיהם של הסורים הנסוגים.

היענות זו של אלוף פיקוד הצפון, שהוא בעצם איכר במד־גנו, והעזרה הרבה של חטיבת ההתיישבות המועצה האזורית עמק הירדן, עודדו את מתיישבי רמת־הגולן להתחיל מיד בשיקום הישובים.

מה יהיה?

השמחה העצורה על הפסקת־האש היתה מהולה לא רק באבל, צער ודאגה, אלא גם במבוכה. נשאלות שאלות מציקות לא רק על לקחי־העבר, אלא גם לגבי העתיד: **מה יהיה? התימשך הפסקת־האש? היהיו שיחות שלום? או שמא תתחדש המלחמה, במוקדם או במאוחר?**

התשובה לשאלות אלה אינה תלויה רק בישראל; אבל גם בנו תלוי לא מעט.

למרות משקעי־המלחמה ונסיון העבר אנו מאמינים, כי יש פתח־תקווה לשלום. לפחות 4 שיקולים מבססים תקווה זו:

- המלחמה עירערה בעולם הערבי את האשליה שניתן להכריע את הסכסוך או להכניע את ישראל בכוח החרב.
- המלחמה עירערה אצלנו את האשליה שאפשר להמשיך עד אינסוף את הסטאטוס־קוו וכאילו הוא מבטיח לישראל שלווה ובטחון.
- ההיערכות הבין־מעצמתית עשויה גם היא לפעול הפעם בכיוון של הסדר מדיני.
- קווי־הפסקת־האש הנוכחיים אינם כאלה שאפשר להתמיד בהם לאורך זמן.

יוזמה ישראלית להסכם־שלום עם מצרים

כדי למנוע סכנת חידוש המלחמה או סכנת הסכם כפוי צריכה ישראל לנסות וליזום הסכם ישראלי־מצרי. הסכם ישראלי־מצרי יסלול דרך להידברות גם עם מדינות־ערב האחרות. הסכם כזה מן הראוי שיתבסס על העקרונות הבאים:

- התחייבות מצרית להכיר בזכות קיומה של ישראל ולחתום עימה על חוזה־שלום, בו יותוו גם גבולות־השלום.
- התחייבות ישראלית לנסיגה מסיני בצורה ובמועדים שיוסכם עליהם.
- הנסיגה הישראלית תתבצע רק בתנאים הבאים:
- הנסיגה הישראלית תתבצע רק בתנאים הבאים:
  — סיני יפורז פירוז מלא ופיקוח יעיל, מוסכם ומשותף יבטיח זאת.
  — יקויימו הסדרי־בטחון מיוחדים ומוסכמים בנקודות חיוניות לבטחון ישראל (כמו בשארם א־שייך).

אנו מאמינים שהבהרה ומקוים שאפשרי להביא את הצדדים שנפגשו בשדה־הקרב לפגישה ליד שולחן־הדיונים. מוכרחים לנבות והפעם ברצינות המצב שנקים יוזמה שלנו להתגים בבהוק, הגה והאומץ־לב הדרוש לא רק לעשיית מלחמה, אלא גם לעשיית שלום!

להידברות עם הפלשתינאים בשטחים המוחזקים

גם עתה, כאשר תשומת־הלב מרוכזת סביב המגעים עם מצרים, אל לנו לשכוח, כי שורש הסכסוך הוא עם הפלשתינאים. אנו פונים לממשלה בתביעה נמרצת לשקול מחדש את מדיניותה בנושא זה. הצעתנו היא:

ואפשר הממשלה בהקדם קיום בחירות דמוקראטיות בשטחים המוחזקים, בהן תיבחר נציגות מוסמכת של תושביהם. ישראל תכריז על הכרתה בזכות ההגדרה העצמית של העם הערבי הפלשתינאי, שמימושה ייעשה רק תוך הבטחת דו־קיום בשלום עם ישראל. ישראל תעודד את שיתופה של נציגות תושבי השטחים המוחזקים בכל משא־ומתן בו יידונו גורל השטחים בהם הם חיים, או בעיית הפליטים.

צעד כזה יקדם את ההבנה בינינו לבין העם השכן; יקל על מצרים (הרואה עצמה מחוייבת בנושא הפלשתינאי) את ההידברות עימנו; ידרבן את ירדן להחיש הידברותה עם ישראל; יהווה תשובה להתנגדותם החריפה של הארגונים הפלשתינאים להפסקת־האש ולמו"מ וישפר גם את מעמדנו הבינלאומי.

לליכוד כוחות נגד הליכוד הימני

אנו רואים מחובתנו להזהיר: **הליכוד הימני פתח בהסתערות.** הוא התנגד להפסקת־האש. הוא מכשיר את הקרקע להכשלת הידברות אפשרית. הוא מסית נגד כל גמישות מדינית ישראלית, נגד כל נכונות לשלום־של־פשרה. הוא מנצל מחדלים, שגיאות וקשיים כדי להגדיל את השפעתו ולהגביר את לחצו המדיני על הממשלה.

הממשלה והמערך שרויים במבוכה ובהתרוצצות פנימית. אין בהם הכוח הפנימי להפיק באומץ את הלקחים מנסיון העבר ולפתוח בקו מדיני חדש, שיתאים לנסיבות בהן אנו נתונים. במקום לצאת למיתקפת־נגד — הם מגמגמים. הם מתחמקים ממאבק עקרוני וחזיתי נגד הליכוד הימני.

הצענו בכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטארית, שתחקור את האשמות בדבר מחדלים ושגיאות הכרוכים במלחמה הנוכחית. זהו צורך חיוני לחיזוק בטחוננו, לשמירה על הדמוקרטיה. כוננה של ועדת חקירה היה מעמיד דברים על אמיתותם, היה מונע גם את מסע־ההלחשות המסוכן ומקשה על הליכוד לנצל פרשות כאובות בתעמולת־בחירות זולה. הממשלה לא נקטה בצעד כזה. היא ממשיכה להתעלם מהלכי־הרוח הרווחים בציבור. היא מנסה להרגיע אותו במליצות סתמיות. בכך היא רק מסבכת את המצב ומחזקת את ידי הימין. עדיין לא מאוחר לתקן זאת.

השעה איננה שעה של חשבונות מפלגתיים צרים. כל שוחרי שלום־של־פשרה עם העולם הערבי, כל מעדיפי שלום על שטח, מוכרחים למצוא דרך לבטא את רצונם ביוזמת־שלום ישראלית. הכרחי לפעול — לחוד וביחד — נגד הסתערות הימין ונגד המגמות הרווחות במערך להסתגל לימין ולהתפשר איתו.

מאבק זה יש לו סיכוי רק אם ישקף, יחד עם החתירה לשלום, גם את הדאגה לבטחון, רק אם יהיה מסוייג באופן ברור לחלוטין מכל מצדיקי התוקפנות המצרית־סורית והתמיכה הסובייטית בה (רק"ח ושותפיה).

השעה היא שעת־מבחן למדיניות הישראלית: התימשך האשלייה של הסטאטוס־קוו? היגבר שוב היאוש מאפשרות השלום? האם שוב נשמע, כי אין כל אפשרות להתגבר על האיבה הערבית המסורתית ולכן "אין מה לעשות"?

הביעתה, קריאתה, הזיתם של רבים־רבים היא: לעשות כל מה שתלוי בנו כדי למנוע מלחמה חדשה, כדי להגיע סוף־סוף לשלום. לא להתגר על זכויות היסטוריות צדקות. לא להפקיר שום אינטרס בטחוני אמיתי. אבל לעשות כל מה שביכולתנו לקרב את השלום.

העולם כולו, עמי־ערב, וראשית־כל — העם בישראל והנוער שלנו, חייבים לדעת ולהיווכח, כי ישראל מוכנה לממש, הלכה למעשה, את הקריאה:

שטחים תמורת שלום

מוקד
לשלום ולתמורה
מיסודן של מק"י ותנועת תכלת־אדום סוציאליסטית

תל־אביב, 30.10.73 הכתובת: תל־אביב, ת.ד. 100; טל. 03—286904

טבריה תורמת להחזרת החיים לתקנם

בתי המלון ומרחצאות המרפא בטבריה הורידו המחירים בעשרות אחוזים

עכשיו, לאחר ימי המתיחות וההרדה, חשוב להשתחרר מהמתח ולאגור כוחות חדשים. שהות בטבריה, המבורכת בתנאים טבעיים אידיאליים למרפא ולמרגוע, היא הדרך הטובה והבריאה לחזור לפעילות מלאה ולחיים תקינים. בתי המלון, מעיינות המרפא של חמי טבריה, חופיה וכל שירותי ההארחה ערוכים ונכונים, עתה יותר מתמיד, לעשות הכל להנעים שהותם של אורחים בעיר.

בתי המלון וחברת חמי טבריה החליטו לתרום את חלקם למאבק החיוני להחזרת החיים לתקנם ולהעניק הנחות גדולות לאורחים בחודש נובמבר.

בבתי המלון: לחיילים ונשותיהם 30% הנחה, לאזרחים 20% הנחה.

במרחצאות המרפא של חמי טבריה, הבנין החדש: לחיילים ונשותיהם 50% הנחה, לאזרחים כל כרטיס שישי חינם.

באו לטבריה עכשיו, למענכם, למען הילדים הזקוקים בעת כל כך להורים רגועים ושלוים.

פרטים והזמנות בבתי המלון בטבריה וכן בלשכת התיירות הממשלתית בטלפון 067—20992.

על מותו של

נחום ורלינסקי ז"ל

מזכיר משקנו בראשית דרכו
ומבוניו של המגבה

א ב ל

מושב נהלל

מועצת הפירות

אבלה על מות

נחום ורלינסקי ז"ל

אנו משתתפים בצער משפחת ורלינסקי
ובית תנובה

על מות

נחום ורלינסקי ז"ל

בית יכין

לשלמה ורלינסקי

תנחומינו הכנים על פטירתו של אחיך, הח'

נחום ורלינסקי ז"ל

ד פ נ י ר -
מערכות אריזה בע"מ

לתנובה

הננו משתתפים באבלכם הכבד על פטירתו של הח'

נחום ורלינסקי ז"ל

מפעלי ניר אמריקאיים
ישראליים בע"מ

ד פ נ י ר -
מערכות אריזה בע"מ

על מותו של

נחום ורלינסקי ז"ל

איש דגול ורב פעלים
ממקימי המפעל

א ב ל י ם

מאי. מפעלי אריזה ישראליים בע"מ נתניה
ההנהלה והעובדים

ל מ ש פ ח ה
ולקיבוץ אשדות יעקב-מאוחד

תנחומים עם מות

יעקב ארז ז"ל

מועצה אזורית בקעת בית שאן
והמפעלים האזוריים בקעת בית שאן

לרוזה ארליכגרכט

משתתפים באבלך
במות **בעלך** ז"ל

מקורות חברת מים בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו הפתאומית
ובלא עת של עובדנו

ישראל דן (בוגדן) ז"ל

משתתפים בצער המשפחה:

סולל בונה
חטיבת הכבישים ועפר
מחלקת ציוד מכני צפון
ההנהלה והעובדים

עיריית טבריה

מכרז מס' 22/A—11/15P/73
(במסגרת פרויקט הביוב הארצי)

עיריית טבריה מודיעה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע הנחת קווי ביוב, בשכונת דון יוסף בטבריה.

את מסמכי המכרז ומפרטי ההצעות אפשר לקבל תמורת תשלום של 150 ל"י (התשלום לא יוחזר) במשרד מהנדס העיר בעיריית טבריה. המעוניינים להשתתף במכרז, יגישו את הצעותיהם ב-2 עותקים על גבי הטפסים שימצאו להם ובהתאם לתנאי המכרז.

הצעות בצירוף ערבות בנקאית בגובה 5% מערך ההצעה, לתקופה של 120 יום מתאריך סגירת המכרז, יש להכניס לתיבת המכרזים בכתובת הנ"ל לא יאוחר מיום 16.12.73, שעה 12.00 בצהריים. יש לציין על המעטפה: פרויקט הביוב הארצי, מכרז 22A—11/15P/73, עיריית טבריה.

את ההצעות ניתן להעביר גם בדואר רשום. הצעות שיגיעו מכל סיבה שהיא לאחר התאריך הנ"ל לא תובאנה לדיון.

הצעה שלא צורפה אליה ערבות בנקאית לא תובא לדיון.

תנאי התשלום: כמפורט בתנאי המכרז.

במכרז רשאים להשתתף קבלנים מורשים לפרויקט שקיבלו הודעה על כך. כן רשאים להשתתף קבלנים הרשומים בפנקס הקבלנים במקצועות: ביוב, ניקוז ומפעלי מים, בהיקף של מיליון ל"י לפחות. אלה יקבלו טפסי בקשה עם קניית מסמכי המכרז.

הודעה על אישור או אי אישור תישלח תוך 10 ימים מתאריך קבלת טפסי הבקשה המלאים.

סיור קבלנים יתקיים ביום 11.11.73, שעה 10.30. היציאה ממשרדי העירייה.

אין העירייה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא לגבי כל המכרז, חלק או חלקים ממנו.

מ. צהר, ראש העירייה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי גבעתיים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

1. בהתאם לחוקי התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 ניתנת בזה הודעה בדבר הפקדה של הנ"ל הנקראת: תכנית מס' 293 שינוי לתכנית ב.ע. מס' 219 (להלן התכנית), במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גבעתיים.
2. מקומם של השטחים אשר התכנית מתיחסת אליהם:
(1) גושים והלקות: גוש: 6154 חלקות: 152, 133, 418 (חלק).
(2) שם השכונה, רחוב, מס' הבית: ברחי הנה סנש.
(3) זהוי נוסף (אם יש).
3. עיקרי הדברים המוצעים להקבע או להשתנות על ידי התכנית הם: הקטנת הרחבת דרך בקטע מרחוב חנה סנש מ-8 מ' ל-2 מ' בהתאם למסומן בתשריט ולשנות בהתאם לכך את תכנית ב.ע. 219 (להלן התכנית הראשית) אשר ההודעה בדבר מתן תוקף לה פורסמה בילקוט הפרסומים כס' 1828 מיום 8.6.72. הכל כאמור בתכנית המופקדת.
4. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. רוזיק
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב

תאריך: 5.10.73

הכנסת

אבלה על מות

דוד ליבשיץ

חבר הכנסת לשעבר

בצער רב הננו מודיעים על פטירתו הפתאומית
של אבי המשפחה החבר

בנימין צור

הלויה תתקיים היום (יום ד') בשעה 13.00
באילת השחר.

אסתר צור, נורית כהן,
דניאלה ויונה להב
והנכדים
ובית אילת השחר

למשק בית זרע
למשפחה
ולמפעלי עמק הירדן

אתכם באבלכם הכבד
במותו טרם עת של

אברהם מליניאק ז"ל

"אגרקסקו"
חברה לייצוא חקלאי בע"מ

לחברינו **צפירה וגלעד**

אתכם באבלכם הכבד במות האב

אבנר זכאי ז"ל

תנחומים למשפחה ולבית תל-יצחק

בית משמר השרון

על מותו של

נחום ורלינסקי ז"ל

בונה השיווק הקואופרטיבי

א ב ל

בית המשביר המרכזי

חקלאות

● בקרוב התחיל מכירת מקטפת משוכללת המורכבת על מוט וסלסל ארוך לקטיף מדויק של אבוקדו, הדרים ופירות אחרים (בקשת לפטנט הוגשו בארץ ובחו"ל). מקטפת בע"מ — טלפון 03-927114.

לוח נתניה

דירות למכירה

● סולל בונה נתניה בונה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה ויהוד השרון. פרטים במשרד רח' הרצל 51. טלפונים — 053-23958, 053-23934.

בבית המשפט המחוזי
בתל-אביב—יפו

תיק פרוק חברות 2238/73

בענין: פקודת החברות 1936
ובענין: גאות שגיא, חברה לבנין ולפיתוח בע"מ
ובענין המבקשת: אלקטרה (ישראל) בע"מ, ע"י ב"כ עוה"ד ש. דרזנין ו/או ר. ריס מרח' סוסקיני 3, ת"א.

נמסרת בזה הודעה כי ביום 30.8.73 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב—יפו לפרק את החברה הנזכרת לעיל. וכי בקשה פירוק זו תישבנה בבית המשפט היושב בדין ביום 3.12.73 בשעה 08.30.

כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה, או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו.

העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה תמורת תשלום הקבוע בעדו.

כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה, חייב למסור או לשלוח ע"י הדואר, לח"מ הודעה על רצונו זה. הודעה בציון השם והמען של האיש או הפירמה וב-חתימתם או בחתימת בא כוחם, צריכה להימסר או להישלח באופן שתגיע אל הח"מ לא יאוחר משעה 13.00 של יום 2.12.73.

שאול דרזנין, עו"ד
ב"כ המבקשת
רחוב סוסקיני 3, ת"א

בבית המשפט המחוזי
בירושלים

תיק עזבונות 513/73

בענין: עזבון המנוחה זיוה שריקי ת. ז. 5410287 שנפטרה בירושלים ביום 23.12.72.

המבקשים: שריקי מימון תיקטוריה מירושלים.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לביהמ"ש בקשה למתן צו ירושה לירושת המנוחה הנ"ל.

כל המתנגד לבקשה הנ"ל יגיש תוך 15 ימים מיום פרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו. שאם לא כן, יתן ביהמ"ש צו כאמור.

י. זיים, שופט
רשם ביהמ"ש המחוזי בירושלים

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 בדבר בקשה למתן הקלה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 457 בגוש 6426, רחוב אימבר מס' 7, הקמת בית משותף 5 קומות מעל קומה מפולשת, 2 דירות בקומה בשיעור של 25.5% בקומה במקום 4 קומות בשיעור 30% בקומה.

כל מעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל ובהכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב הרצל 51 פינת רחוב ויצמן בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום, וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות ובשני עותקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא עד לתאריך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

זאב גלר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה כפר־סבא

בבית המשפט המחוזי
תל-אביב—יפו

ה. מזכרות 4113/73

בענין: עזבון המנוחה עלבה ליקרמן ז"ל.

המבקש: שבתאי ליקרמן, ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר ב. וילנקו ו/או משה וילנקו ו/או דליה וילנקו מהנדיה, רח' הנוטע 4.

ה ז מ נ ה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו המצאת על ירושת המנוחה עלבה ליקרמן ז"ל הנני מזמין בזה כל אדם המעוניין שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כאמור בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

מחירים גבוהים לאשכוליות הישראליות באירופה

גם האבוקדו השיג מחירים טובים

מאת א. פרומר, סופר "דבר"

663,000 תיבות אשכוליות בכירות, שנבר נמכרו בשוקי אירופה מתוך משלוח כולל של 920,000 השיגו מחיר גבוה של 5.04 דולאר לתיבה, בהשוואה ל-4.46 דולאר לתיבה לכמות דומה אשתקד.

בימים אלה נשלח לחו"ל משלוח ראשון של אלפיים תיבות תפוחי־זהב מזן שמוטי ועד סוף חודש נובמבר מתכננים לשלוח מזן זה 675,000 תיבות. קטיף תפוחי שמוטי ליצוא יחל ב-4 בנובמבר והמשלוח הראשון יישלח לחו"ל ב-11 בו. בסה"כ מתוכנן לשלוח בנובמבר לחו"ל 2.7 מיליון תיבות הדרים, בהם כ-100.000 תיבות לימונים.

דוד סגל, ממנהלי "תנובה־אקספורט", מסר אתמול, כי יש סיכויים טובים מאוד לביצוע הקיץ של הקטיף והאריזה של ההדרים בהתאם ל... ההדרים. המרכז בלה בא... אף היא מובטחת. אך הקשיים העיקריים הצפויים הם בדרכי התובלה בפנים הארץ — מבתי־האריזה אל הנמלים ואל בתי־הרי לריכוזים. אחוז הנבירה של האשכוליות מגיע עד כה ל-19, לעומת 26 בעונה שעברה. לשוק המקומי סופקו בשבוע שעבר 1450 טונות פרי־הדר, לעומת 1500 בתקופה המקבילה אשתקד.

מחסור בקרונות רכבת

בדיונים שנערכו במשרד החקלאות בעניין תובלת ההדרים — באורח חלקי, לפחות, על ידי רכבת — נמסר, כי יש מחסור בקרונות־רכבת וכי הוצעה להוביל את הפרי ברכבת (בחלק ניכר כבר הי־האריזה יש שלוחות רכבת) בתוספת באר־רבזן ובהספקות מצד גורמים טובים בענף־ההדרים. משרדי־החקלאות החליט לפנות אל כל הגופים הנוגעים בדבר ולתבוע מהם עשיית סידורים נאותים שיאפשרו הובלת הפרי ברכבות. כן ייעשו מאמצים מיוחדים לביים את הכשאיות הנדרשות לביצוע היצוא.

כן מסר דוד סגל, כי "תנובה־אקספורט" כבר הפעילה 8 מבתי־האריזה עלה הנך יקוב בספר היא תפעיל בתי־אריזה נוספים. על־אף המחסור בכח־אדם שבחלקו בגייס לצה"ל, מבצעים שאר העובדים את כל העבודה במסירות ובאחריות בלתי רגילים. הוא הזכיר, כי מתוך 920,000 תיבות אשכוליות שנשלחו עד כה לחו"ל באו 850,000 ממרדי־הההייבכות העובבות.

מנהל המועצה לשיווק ההדרים מ. סבירוי, מסר, כי כל המפעלים במרכז הארץ ובדרומה עדיין לא קיבלו שום פרי בררה לעיבוד. רק המפעלים בצפון, הקרובים לבתי־האריזה, קיבלו עד כה 3000 טונות אשכוליות. מבירורי הביע תקוות, כי עם ראשית קטיף התפוזים ליצוא יובטחו גם אמצעי התובלה המתאימים לבררה, כדי שהאריזה לא תסבול.

הובלת האבוקדו יקרה

גם האבוקדו שנשלח לחו"ל השיג מחירים טובים מאד. בעונה זו כבר נשלחו עד כה 1,500 טונות.

צבי לסוביצקי, ממנהלי המועצה, מסר אתמול, כי כמות זו הרבה מאד, פחות או יותר, את התכנית לסוף נובמבר. אבל הובלה לשלוח כמות גדולה באוויר, בגלל מחסור באניות, מייקר מאד את התובלה, כשההפרש בין תובלת האווירית הימית הוא 300 דולאר לטונה. גם ההעברה ממטוסים אל ימבי־ומבי־כירה יקרה יותר. כ-60 אחוז מהפרי נמכר עד כה לצרפת והשאר לאנגליה ולארצות אחרות, במחירים טובים מאד. יבולי האבוקדו באומדים השנה בכ-13,000 טונות והתכנית ליצוא היא 9.000 טונות. המחיר הסיטוני לאבוקדו בשוק המקומי הוא מ-2.20 ל-2.80 ל"י לק"ג, לפי הזנים.

שוזיפים אירופיים לאירופה

מועצת הפירות עשתה השנה נסיון לאסם לתקופה ממושכת באויר מבוקר עשרה טונות שזיפים אירופיים מזן "שגיב". השזיפים אוסמו באחד מישובי הגור בגליל והם הוצאו עתה במצב מצוין. מתכננים לשלוח חמש טונות לשווייץ ולאור נסיון זה ייקבע היקף האיסום לעונה הבאה.

סידורים בנמל עזה לשינוע הדרים ומטענים אחרים

מאז המלחמה נפרקו 900 טון מלט

מאת סופר "דבר" בדרום

בנמל עזה נערכו סידורים לשילוח הדרים ולשינוע מטענים אחרים מחוץ למלט, אם רשות התובלה הימית תחליט להשתמש בו לצורך זה.

עם פרוץ המלחמה עגנו בנמל תשע אניות. שבע מהן נזנו מיד. אחת הפליגה כשהיא מטלת עטה כלי שינוע של הנמל שהיו על סיפונה. האחרת הסעיאה בתוך ימאי סקיסטאני מאנשי צוותה.

מנהל הנמל מ. נבות הצליח בעמל רב לשכנע רב־חובל של אניה אחרת לקחת באניה את הפקיסטאני. "זה הסכים רק לאחר שהפקיסטאני התחייב לעבוד על האניה בלי שכר.

עם הכרזת הפסקת האש חזרו לנמל שתי אניות יווניות הצות סעאמית שעזבוהו עם פרוץ הקרבות.

בסוף השבוע עומדות לחזור שתיים נוספות. בגלל ים סוער חודשה העבודה בנמל רק ביום הרביעי למלחמה. על הסוורים לא הופעל לחץ והם חזרו לעבודה מרצונם. אך בגלל העדר אניות לא נמצאה להם תעסוקה מלאה. כן היתה הפסקת עבודה בסוף השבוע בשל החג המוסלמי.

מאז תחילת המלחמה ועד אתמול נפרקו בנמל עזה 9000 טון מלט. בשל המספר הרב של משאיות מהשטחים המובילות את המלט מועבר המלט ישר מהאניות למשאיות. בנמל מועסקים 13 צוותים וכמות הפריקה היומית מגיעה לכ-1300 טון.

הקבלנים מנהלים מו"מ עם מובילים מהגדה

הבנייה משותקת בשל מחסור משאיות

מאת סופרי הכלכלי של "דבר"

ענף הבנייה משותק בחלקו הגדול עקב המחסור במשאיות להובלת חומרי־הבנייה. פועלי־בנייה רבים השתחררו בימים האחרונים וכן מופיעים פועלים ערבים מהשטחים באתרי הבנייה, אך רק במקומות שעדיין יש חומרי בנייה נמשכת העבודה בהיקף מצומצם.

מזכיר הסתדרות פועלי הבנין מרדכי אמסטר, ציין אתמול, שכל המאמצים שנעשו מצד מרכז הקבלנים ו"סולל בונה" כדי להתגבר על בעיית התובלה בשלו. בעיית התעסוקה בענף הבנייה הורפבת לבעיה חמורה. כי במצב הנוכחי עצו להביא לנצידת עובדים מהענף, על־אף המאמצים הרבים שהושקעו בגביית פרצלים לענף.

נשיא מרכז הקבלנים דוד שפרן, דיווח אמש על מאמצי אירגונו להגיע להסדר עם חברות תובלה ערביות שיבצעו את הובלת חומרי הבנייה. בישיבת מטה החירום של מרכז הקבלנים מסר שפרן, שמתנהל מו"מ עם שלוש חברות מחברון, חול־כרם ושכם על אספקת החברות המשאיות שלהן. עם או בלי נהגים. זאת לאחר שמליח טיפל לשחרר אמצעי ההובלה לענף הבנייה הקושי העיקרי במו"מ עם החברות הערביות הוא דרישת תשלום גבוה כמעט פי שניים מהתעריף ההובלה בארץ. החברות תובעות תשלום של 550 ל"י ליום למשאית, בעוד התעריף הוא 300 ל"י ליום למשאית.

הקבלנים דורשים לשחרר כלי־הובלה סוג ב', כגון טנדרים גדולים, משאיות שאינן משרתות את החזית, דחפורים, טרקטורים, וכו'. כדי שיוכלו להשלים את הדירות הנמצאות בשלבי־גמר. לדברי שפרן אי־הפעלת ענף הבנייה גורם להפסד הודשי של כ-150 מיליון ל"י.

החריפו הירידות במניות

שערי המניות הוסיפו לרדת. לפתיה קרובות ביציבוד חד לבדי. צודפי היצע היו גדולים לביגות הארבילות המוכרות, כגון בל"ל, כספיק או יכרם. במספר מניות כבילות אהרות, כמו "הכשרת היבוב", שעריהן התייצבו לאחר שהציבו עודפים מקייב ובמבצבים בשבי היומיים. מחזור קוק המניות 906 אלף ל"י.

המסחר נפתח אגב הפצת היצעים גדולים יהסית לאיגרות החיסכון: כ-40 אלף ל"י צ"ב ל"אי.די.בי. רב"י", או 78,200 ל"י לבל"ל ממוק, באחרונה הורגשה קליטה טובה בירידת במחיר. כנראה על־ידי הקרנות. בקבוצת מכירי הסדרות והמסחר הופיע בירוקת בקרי ל"סמוכות" (2.5) בגלל השאר "סבלי" מהצעים ופירות הדירות בצעריהן היו כבירות לבדי.

בענף מניות ההשקעה הלה ירידה חדה בשערי "אלקטרה", החייציבה מה בשערי "אתא" ועליה של 10 נקי בשער "הבק", ל"בנפסאי" הופיע היצע של 8.8 אלף ל"י צ"ב. שער ירד ב-3 נק'.

באג"ח שערי הצמודים הוסיפו לעלות, אם כי באורח מתון יותר משעלו בימים האחרונים. המחזור היה 3.45 מיליון ל"י.

דולאר נת"ד — 4.26 ועליה של אגורה אחת תוך מחזור של 92.500 דולאר.

בשוק הפירות והירקות

עגבניות 40—150, מלפפונים רגילים 80—160, גזר 40—250, בלק 40—80, כרוב 60—100, כרובית 100—160, קישואים 100—210, שעועית בולגרים 180—220, שעועית ירוקה 120—150, בצל 40—80, צנונית 50—60, לפת 40—60, חציל 130—180, חצילים 30—100, פלפל בהיר 150—200, פלפל כהה 80—150, גמבה 150—230, בצל ירוק 70—125, בצל יבש 30—55, שום יבש מקומי 200—350, שום יבש איטלקי 900—1000, תפו"א 66, בטטות 80—150, תירס 60—80, דלעת 40—60, מלונים 70—150.

תפוחים: גרנד אלכסנדר 110—275, דלישס זהב 120—300, דלישס סטרקינג 160—350, דלישס רגיל 150—200, אורליאנס 130—260, יונתן 140—350. אגסים: ספדונה 90—290. ענבים: אלפונס 150—170, דבוקי 120—200.

רק 16.5% ריבית על הלוואות למשק החקלאי

מאת סופר "דבר"

נציגי המרכז החקלאי ייפגשו היום עם נגיד בנק ישראל משה זנבר, לדיון על גובה הריבית על ההלוואות המיומן למשק החקלאי המבוצעות על־ידי הבנקים.

המרכז החקלאי ביקש אתמול להבהיר, כי בשעת פורסם אתמול בעתונות שהריבית של בנק הפועלים על הלוואה זו היא 19.5 אחוז, בה בעת שאין כל הבדל בגובה הריבית בין בל"ל לבין בנק הפועלים, שהוא 16.5 אחוז בלבד.

אנשי המרכז החקלאי סבורים, כי גם ריבית של 16.5 אחוז גבוהה מדי, כאשר מדובר בהלוואות מימון של הון־חוזר לשנת חירום לחודש אחד בלבד, ובפרט כאשר על־פי תנאי בנק ישראל חייבים הבנקים לגבות את הריבית מראש. המרכז החקלאי דורש את ההלוואה בתנאי אשראי מרוכז — ב-11 אחוז.

הגרלת הלוטו

בהגרלת לוטו מס' 42/73 שהתקיימה ביום 30.10.73 זכו בגורל המספרים הבאים:
08; 13; 17; 24; 26; 36.
המספר הנוסף: 01.

תל־אביב

אזכרה לחמדה חבס־פינס

● ביום השנה לפטירתה תתקיים היום בשעה 3:30 אחה"צ על קברה בבית־העלמין בקרית־שאול. מוקירי זכרה נפגשים ליד שער בית־העלמין.

הסעת חירום

● השרות להסעת חירום שמוקם ברחוב בזל 54, ממשיך בפעולתו. השרות זקוק באופן דחוף למתנדבים בעלי רכב פרטי. המתנדבים מתבקשים להתייצב ברחוב בזל 54, קומת קרקע, טלפונים: 223252, 223253.

איסור גיזום בתחום תל־אביב—יפו

● אסור בהחלט לגזום עצים, גדרי־חי וגינות בכל חלקי העיר, עד להודעה חדשה. רצוי בתים משותפים, בעלי בתים פרטיים וגנים, יזהירו את הגננים על כך זמנם.

כל הארץ

בית הדיים עירוני במושבתי רוטשילד בחיפה

● מודיע, כי מ-1.11.73 תהיה התורנות בבית־החולים בתאריכים הבלתי זוגיים של החודש, במחלקה: עיניים, ילדים, אף אוזן וגרון תהיה תורנות ברציפות מדי יום ביומו. גם מחלקת יולדות נפתחת ב-1.11.73.

חיפה

קבר רחל אמנו

● יהיה פתוח כל הלילה בין ה-5.11 ל-6.11 לרגל יום־הזכרון להסתלקות אמנו הנל בראש השנה (6.11.73).

הארגון הארצי של מקבלי הגימלאות מ"מבטחים"

אל חברינו וחברותינו!

מזכירות הארגון הארצי של מקבלי הגימלאות מ"מבטחים" החליטה כי כל אחד ממקבלי הגימלאות ירכוש מלווה מלחמה מרצון בשווי של 25% מגובה הגימלה החודשית ברוטו.

על מנת להקל על ציבור הפנסיונרים הוחלט מ"מבטחים" לממן את רכישת אגרות המלווה ולנכות את הסכום מהגימלאות ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מ-1.12.1973.

עלינו להדגיש כמו כי על ידי ההסדר הנ"ל ניתנת האפשרות — גם לפנסיונרים בעלי הכנסה נמוכה — להיענות לצו השעה ולמלא את חובתם.

פנסיונרים, שכבר רכשו אגרות המלווה מרצון בשווי 25% מגובה גימלתם ואינם משתייכים בהסדר האמור, עליהם להודיע על כך לארגון הפנסיונרים שבאזור מגוריהם לא יאוחר מיום 8.11.73.

הודעות בכתב ניתן לשלוח לפי הכתובות הבאות:
הארגון הארצי לפנסיונרים:
1) רח' מונטיפיורי מס' 21 תל־אביב, או
2) רח' חיים מס' 8 חיפה.

בברכת חברים

המזכירות

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי - השומרון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, השומרון, הופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא "ש/127" — שינוי לתכנית מיתאר זכרון יעקב" — המהווה שינוי לתכנית ש/11 — תכנית מיתאר זכרון יעקב. עיקרי הוראות התכנית הם:

לאפשר בניית וילות בודדות על מגרשים גדולים קטנים (במקום 2 יחידות על מגרש של 1000 ממ"ר) בלי לבנות את הצפיפות המקורית.

כל מעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שתחום התכנון שלה כלול בתחום התכנית או מבל אחר רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד"ר נפתלי ארליכר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז חיפה

עיריית ירושלים

מטה החירום

לשכת המודיעין העירוניות פועלת מעתה בשעת חירום בשעות 07.00—20.00 ללא הפסקה (בערבי שבתות וחגים עד 12.00. בשבתות ובחגים — סגור).

הלשכות מגישות לציבור שירות בנושאים הבאים:

1. הפניית נערים מתנדבים לטיפול במשפחות מגויסים שלהן 3 ילדים ומעלה.
2. פרטים על הפעלת מרכזים לפעילות חברתית וספורט של תלמידים ונוער.
3. פניות ותלונות הקשורות בפעולות מחלקות העירייה השונות ובמטה החירום.
4. קליטת בידע מהציבור ומסירת מידע לציבור.

רשימת לשכות המודיעין:

		טלפון
קטמון ח'	רח' הסנבר 6	64722
קטמון ד'	רח' אליעזר הגדול ליד ביה"ס הנמרק	30143
נחלאות	רח' בצלאל 23	228304
רוממה	במרכז הקהילתי ע"ש גרוס רח' זכרון יעקב 5	521517
קרית מנחם	במרכז הקהילתי ע"ש ברסלר רח' הנוטמי	34751
קרית יובל	במרכז הקהילתי ע"ש פיליפ לאון רח' צ'ילי	62295
שמואל הנביא	במרכז הקהילתי ע"ש פומרנץ רח' שמעון הצדיק 23	286250
מרכז העיר	רח' יפו 34	228844
נוה יעקב	ביה"ס מס' 2 דירה 24 בשעות 9.00—12.00 ו-14.30—16.30. חוץ מימי ששי ושבת.	254625

מוגש ע"י רשות ההסברה

עכשיו

אנשי השיקום מגיעים למשפחות הנפגעים

מאת נאוה איזין

ההודעה נמסרה למשפחות. מדבקו של הרופא עזר להקהות את עצמת הכאב הראשון, ואם של הידידים והקרובים הקל על קליטת הידיעה המרה ועיכולה. בימים לאחר מכן נכנס לבית זוג לא מוכר והציג עצמו: "אנחנו ממשרד הבטחון".

"ברגע הראשון של הפגישה יש גרמה לשכולים אכזבה" — מספרת שולה אלשיך, אחת מעשרות הפסיכולוגיות שהתנדבו לעזור במשרד הבטחון. "הם מקווים, כי נבוא לספר להם על רגעיו האחרונים של הבן או האב שנפל. הם רוצים לשמוע היכן קרה הדבר, ובעיקר לדעת שהוא לא סבל הרבה; אולם, לצערי, אין לנו פרטים על כך. תפקידו של הזוג שונה לחלוטין. הוא נשלח למשפחה לא על־ידי יחידת צה"ל, אלא על־ידי אגף השיקום של משרד הבטחון".

השנים שלאחר מלחמת ששת־הימים נוצלו ללימוד לקחי המלחמה בכל השטחים, ובכללם נושא הטיפול במשפחות השכולות. במסגרות שונות נערכו מחקרים בנושא, ולאחר פגישות עם עשרות משפחות הגיעו אנשי השיקום למסקנה, כי עליהם להשתדל ליצור קשר עם המשפחות, עוד בימים הראשונים לאחר האסון.

התקופה הראשונה — הקשה מכול

ההנחה הטבעית אומרת, כי בשבועות הראשונים די לו לאדם בקרבת חבריו וקרוביו, וכי רק לאחר מכן, כאשר הידידים והקרובים חוזרים איש לביתו, יש מקום לעזרה מבחוץ. אולם הנסיון הוכיח [illegible].

"אין ספק, מסבירה שולמית אלשיך, כי התקופה הראשונה היא קשה מכול. האדם בהלם, [illegible] בעצמת הכאב, אך בצדו מרובות גם הטרדות מפני העתיד [illegible] — משינוי אורח־החיים, מגידול הילדים, ובצורת הפרנסה [illegible] באבדן בפרנס הדאגה. [illegible] שלאחריהם קשה להתמודד אתו והוא זקוק לעזרה".

הידידים ממהרים, מתוך רצון טוב מאד והרגשה כנה, להבטיח דברים אשר לאחר מכן לא כל כך יכולים לעמוד בהם. תחילה הם מתחילים לקחת על עצמם את כל החובות הקיומים ולידר סביב האבלים בעין סבכת של [illegible], עזרתם רבה ומועילה. אך גם [illegible] האבלים — מבוגרים וילדים — [illegible] דרישות התנהגות מסוימות: דפוסי [illegible] והתבטאות שאינם תואמים הכרח את השקפותיהם והרגשתם. מאלצות אותם, דוקא בשעה שהם פגיעים ורגישים, להעמדת פנים [illegible]. בעבר קרה לא אחת, כי כאשר הגיעו אנשי השיקום אל המשפחה, שבועות אחדים אחרי הבשורה, כבר נוצרו תקלות רגשיות שאפשר היה למנען.

להקדמת הפגישה של אנשי השיקום יש גם חשיבות מהבחינה החמרית. כאשר נפל הבן אין השאלה הכספית מטרידה כמעט את ההורים, אלא אם כן היה הנופל מבוגר שעזר לכלכלת המשפחה. אולם אלמנה המטופלת בילדים זקוקה מאד להרגשת הבטחון שמקנה לה התחייבות משרד־הבטחון. דבר ידוע הוא, שגם כל הקשיים מתווה המשרד בסבך [illegible] לנמצאים בטיפולו, וכי לאחר שפרטי המשפחה נמסרים למחשב יש מי שדואג מיד לרווחתם.

עשרות חוליות מתנדבים

כדי שאפשר יהיה להגיע בהירות אל מאות המשפחות שנפגעו, התארגנו מיד בחלקת השיקום — בימים הראשונים למלחמה — עשרות חוליות של מתנדבים. הן הורכבו מפסיכולוגים ועובדים סוציאליים ונשים מתנדבות, שבשנים האחרונות השתתפו בקורסים שאורגנו בשיתוף משרד הבטחון ו"מכון אדלר" למשפחה.

חברי אחת החוליות המנוסות, אשר עיקר תפקידם עתה הוא הדרכת המתנדבים, הם הפסיכולוגית שולמית אלשיך, עובדת "מכון אדלר", והפסיכולוג עמוס ארז, אשר בימים כתיקנם עובד מטעם משרד הסעד עם נוער שוליים.

פגשתי את השניים בערבו של יום אשר במהלכו ביקרו בעצמם בבתי שלוש משפחות שכולות ואחר־כך ישבו עוד עם חוליות מתנדבות וניתחו את פרטי ביקורן בבתים אחרים. כיון שהביקור הראשון הוא רק בגדר פתיחה ואחריו יחליטו האחראים על המשך הטיפול, יש מקרים בהם נוצר קשר כה אמיץ בין החוליה והמשפחה שחבריה ממשיכים לשמור על הקשר. לעתים מחליטים לשלוח אל המשפחה אלמנה "ותיקה" שכבר שקמה והתנדבה לעזור לרעותה, ויש גם הורים שכולים המביעים נכונות לאמץ משפחה שנפגעה עתה. כאשר עיקר הבעיה היא בקרב הילדים שבבית, מפנים אליהם את אנשי השירות הפסיכולוגי־חינוכי של משרד החינוך המקבלים עתה הדרכה מתאימה.

פגישה עם שתים־שלוש משפחות בכל יום אינה דבר קל כלל, מודים שולמית ועמוס. לעתים שואלים אותנו השכולים עצמם: "איך אתם יכולים לעמוד בכך?". ביחוד כאשר כיום נושא כל אחד מאתנו עמו דאגותיו האישיות — בעל בחזית, בן בגיוס, ועוד — אולם האמת היא, שאנו לוקחים אתנו הביתה את הבעיות וקשה מאד לישון בסיומו של יום. ועם כל הזעזוע שמותירה פגישה שכזו, היא לעתים קרובות גם מחזקת. קורה ואנו יוצאים מבית בהרגשה "כל הכבוד — אם הם נראים ומדברים כך [illegible] אשרי".

כיצד לחזור לחיים רגילים

יצירת המגע הראשוני עם המשפחה אינה מהווה בעיה קשה בשביל זוג מנוסה. כאשר הבית מלא אנשים הם נכנסים, מציגים עצמם ולאחר דקות מספר של התבוננות, או השתלבות בשיחה הכללית, הם מבקשים את סליחת היושבים ונכנסים עם הנוגעים בדבר לחדר השני.

"עוד לא קרה שיסרבו לשוחח אתנו", אומר עמוס ארז. "להיפך: דוקא משום שאנו זרים ונייטרלים מצד אחד ונציגי גוף ציבורי מצד שני, מקל הדבר עליהם להוציא מלבם דברים שקשה לספרם לידידים או קרובי־משפחה.

אין אנו מרבים בדברים. אנו בעיקר מקשיבים. אך משתדלים על־ידי משפטים קצרים לעזור לשכולים לבטא את המטריד אותם ביותר. רגישות זו נקנית על־ידי לימוד, אך היא נקנית בעיקר על־ידי נסיון רב והרגשת השתתפות.

אם השכולים מוכנים לדבר על הקרוב שנפל, מעודדים אותם השניים לספר על כך ועל החיים המשותפים עמו. איך הוא היה, במה אהב ובמה לא — וכל זה בלי שיצטרכו לייפות דברים בנוסח הגבורות־הכוזב.

הרבה מדברים על "מה זה להחזר חזרה": איך אפשר לצאת שוב מהבית, לחזור לעבודה ולהיפגש עם ידידים; איך תקבל אותם החברה ואיך להתייחס לגילויי הצער והרחמים.

הפעם, נוסף לאלמנות עם ילדים, יש מספר ניכר של בתים שבהם נפל הבן ונשארו הורים צעירים עם אחים ואחיות קטנים. חשוב לעזור להם לראות כי על אף נפילת יקירם יש עדיין בשביל מי להמשיך וכי יש להשתדל לבנות צורת־חיים שלא תהיה רק אנדרטה לאחד שנפל.

כיצד להסביר לקטנים

הרבה מבקשים עצה וייעוץ כיצד להסביר לילד קטן כי האב, או האח, לא יחזור עוד. לדעת הפסיכולוגים אסור להסתיר דבר כזה וגם לא להעמיד פנים. ילדים חשים את המתרחש סביבם גם בגיל רך; רובם יודעים שהיתה מלחמה, והם יודעים כי בשירותים יש חיילים הנפגעים. הם ודאי יכולים להרגיש בשינוי מזג־הבית, וגם כשמנסים להסתיר מפניהם את גילויי הצער והכאב, הם רואים אותם ומרגישים בהם.

יתר על כן: הסתירה שבין התנהגות המבוגרים כשהם בינם לבין עצמם לבין יחסם אל הילדים עלולה להביא את הקטנים להגיע למסקנות שונות מאלו שהמבוגרים ציפו מהם. יש מהקטנים שיבינו, כי המות הוא דבר שאסור לדבר בו ויפנימו את רגשותיהם ופחדיהם. אחרים יחשבו, כי מה שאירע להם הוא דבר שיש להתבייש בו או אות לכשלון. בשל כך משתנות תגובותיהם מרעשנות מגוזמת להסתגרות וריחוק. על פי רוב לאחר שמשתנים כל הפרטים המסוכנים ומתחברים בהצר יתערער אמונם באמם ובאבי־הבית.

לכן יש לספר לילד את העובדה כמות שהיא על אף אכזריותה ואחר־כך לנסות בדרכים שונות להמחיש לו את המשמעות שאין הגדרתה כמו ה"מות". דבר זה יכול להעשות בצורת דברים יום־יומיים ברורים, כגון: צעצוע שאבד, כלי שהתקלקל בלי תקנה, חיה שאינה עוד. האם יכולה להסביר לילד בלשון מובנת מה היא מרגישה ומה גודל הכאב, ולא לנסות להסתיר מפניו את הדמעות. השתתפות בצער המשפחה עשויה להקל עליו לעכל את המציאות החדשה. בעזרת הכוונה מתאימה אפשר יהיה לנסות לבנות חיים חדשים על יסוד החיים שנקטעו בצורה כה נוראה.

מרים פרידריך התנדבה לארוז סוללות ב"תדיראן" בשהילדים נמצאים בבית־הספר

המתנדבות לתעשיה

ההתלהבות לעבודה פגה עם הפסקת האש

מאת נאוה איזין

"ביקשנו שישלחו אלינו מספר צורת עובדות והגיעו כבר; אחרי יומיים נבאריהנו עם "מתפרים" — כך מגיב מנהל ייצור באחד המפעלים העובדים עתה בקצב מוגבר למען צה"ל, כשביקשתי לראות את קבוצת הנשים שהתנדבו לעבודה בשכר.

"ההיענות היתה רבה מאוד", מציין דוד צורא, מנהל לשכת העבודה הכללית בתל־אביב. "כבר ביום הראשון הגיעו ללשכה עשרות נשים מכל שכבות האוכלוסיה: אקדמאיות, פנסיונריות, ספרניות ועקרות־בית, אולם ברבות מקומות העבודה, שיכולנו להציע היו בתעשיה, ולא כולן יכלו להתמיד בהם".

קריאתו של שר העבודה אל הנשים לצאת לעבודה, באה עם ההכרה כי המלחמה לא תיגמר הפעם תוך שבוע, כי יעבור זמן רב עד שישוחררו החיילים מהצבא, והיה צורך לארגן את הספקת העבודה הסדירה במשק לטובת אלו שנשארו בעורף, וכמובן לסיפוק הדרישות הצבאיות של הצבא.

הכוונה היתה להפעיל נשים משלוש קבוצות: אלו שמקומן היה שלהן ונעדרו ונזנחו בשל הצבא; נשים שעבדו בעצמן פחות הקודמים והיפסול אחר אפשרות לעזור במאמץ המלחמתי. אולם בעיקר התכוונו לצעירות ומבוגרות שבזמנים כתיקנם לא היו יוצאות לעבודה מחוץ למשק ביתן, ועתה היו מוכנות לכך.

"זו היתה קריאה שהופנתה אל ציבור גדול ונעלם", אומר דוד צורא. "לא ידענו מה יהיה היקף ההיענות ומי יגיע אלינו. אולם", מוסיפה הינדה לגודצקי, פקידת ההשמה בלשכה, "קיווינו כי היציאה לעבודה של שעת־חירום תגרום לעקרות־בית רבות לעשות את הצעד הראשון — הקשה כשלעצמו — לקראת יציאה לעבודה סדירה. הפעם הגיעו ללשכה נשים בעלות מקצועות שבשאר ימים קשה למצאן, כגון קצרניות, כתבניות באנגלית ועברית וכו', אולם אנו יודעים עדיין כיצד התנדבות קצרה זו תשפיע על החלוץ להבא".

מי הן מתנדבות 1973

יצאנו אליטה, שרה קירשנבוים, פקידת ההשמה המטפלת בעובדות תעשיה ואנוכי, אל כמה מפעלים באיזור תל־אביב העובדים עתה בעיקר עבור הצבא, וחיפשנו אחר המתנדבות.

ליד הסרט הנע של מפעל לשימורי בשר פגשנו בתוך אופייני למתנדבות 1973.

חמש נשים עמדו ליד ערמת קופסאות פח, הדביקו עליהן תוויות צבעוניות וארזון בקרטונים גדולים לשלוח לבסיס צה"ל. שם יחולקו למנות הקרב. העבודה אינה קשה, אך משעממת. לא קל, אבל בכל זאת מחייבת עבודה של שעות ארוכות, החל משעות הבוקר המוקדמות.

מחמש הנשים רק אחת היא עובדת קבועה של המפעל, אשר ברגיל משתלבת יחד עם פועל נוסף על כל עבודת האריזה. עתה בעל המפעל הגיע נשלחו מהלשכה ארבע מתנדבות. האחת — צעירה לפני גיוס, אשר קודם לכן חשבה לבלות בחודש שנשאר לה בין הלימודים לצבא ועתה החליטה להתנדב לעבודה. השנייה — עקרת בית בדרך כלל בציבור [illegible] אך לאחר הבצב הרפסקה העצמה בעבור מתורה זה. השלישית היא מורת־דרך לתיירים — צעירה נאה, גבוהת־קומה, אשר לפתע נותרה ללא עבודה. "הייתי מוכנה גם לעבוד בהתנדבות במשק" היא מסבירה. "ברוח זו אף ניגשתי ללשכה. אולם שם הסבירו לי כי אין כל הצדקה לעבוד במפעל פרטי ללא תמורה. אני יודעת שיש כאלו שלוקחות את הכסף מהעבודה ותורמות אותו לאגודה למען החייל. אולם האמת היא שאני עצמאית וגרה לבד, ואפילו הכנסה של פועלת תעשיה (שהיא כרבע מהכנסתי הרגילה) עשויה לעזור. הרי במכולת גם בימי מלחמה דורשים תשלום במזומן".

כלכלנית מרוסיה כאורזת

הרביעית נראתה כמו לא שייכת לשולחן האריזה: אשה מבוגרת בשמלה פרוזנית, שערותיה מסודרות בקפידה והבעת פניה אומית אך בטוחה. "אני עולה חדשה מרוסיה. הגעתי עם בעלי, כבר שנה בארץ, אבל עוד לא יצאתי לחפש עבודה. במקצועי אני כלכלנית. ועד עכשיו הייתי באולפן וגם היו קשיים למצוא דירה ומקום עבודה לבעל. הבן עוד ברוסיה ועובד לצמה עכשיו. כשמשמעתי שצריך עובדות, עזבתי כל דבר ובאתי ללשכה. אני יודעת לעבוד קשה, וזה גם טוב. אבל אחרי המלחמה אחפש לי עבודה במקצועי".

התמונה אינה שונה במקומות עבודה רבים אחרים. בין [illegible] הביסקוויטים במפעל אחד בבני־ברק, נראו רק מעט עובדות מבוגרות. הרוב בנות־נוער שנשלחו ליום התנדבות מטעם בית־הספר, ולמחרת תבוא קבוצה אחרת. לצדן עובדת מתנדבת בשם רחל, אשר סיפרה כי ניצלה את חופשתה השנתית בבית־המלון כדי להתנדב לעבודה. "אני רגילה לעבוד כל יום וזה מביא לי עצבים לא לעשות כלום בזמן כזה. יכולתי לשבת בשקט בבית, כי זה חופש בלי והמשכורת מהמלון הולכת כרגיל, אבל החלטתי לבוא הנה ולעזור".

"חבל שלא באתן בשעות הערב", אומר מנהל העבודה העוקב אחרי מולבו בין השולחנות. "הייתן צריכות לראות את קבוצת הייקות שעובדות במשמרת השנייה, אלו מתנדבות אמיתיות. אמרו להן שצריך, לעבוד והן עובדות מבר. שבע בלי בעיות".

אולם במפעל שלישי האחרון מה למנות־קרב כבר לא מצאנו אף אחת מהעובדות שנשלחו לפני כשבוע. "ביום הפסקת האש הן אמרו שלום והלכו", הסביר לנו המנהל. "יתכן והרגישו כי נגמר מצב החרום והן כבר עשו את שלהן".

דעה דומה שמענו גם במקומות עבודה אחרים, המתכננים עתה למחזור נוסף של עובדות.

עדיין מוקדם להוציא מסקנות מתוצאות הקריאה לנשים לצאת לעבודה. אמנם בשבועיים הראשונים שלאחר הקריאה הגיעו ללשכה עשרת אלף המתנדבים, כמחצה אלפים מתנדבות, אסתר קרתי, מנהלת היחידה לעבודת נשים במשרד העבודה, מקווה כי אחוז מסויים מביניהן, אכן ימשיך בעבודה גם לאחר שישובו הבעלים הביתה. כבר עתה ברור כי יש משפחות שיזדקקו להכנסה נוספת כדי להשלים את ההכנסה המשפחתית שנפגעה מגיוס המפרנס. צורך זה אף מביא נשים למקצועות בהם לא נראו כמעט עד כה — "נהגות מוניות, מפעילות ציוד סבבי, ובקרוב יוכלו להצטרף גם לקורסים המיוחדים להכשרת נהגי משאיות.

דברים

קואליציה עם גח"ל?

בעתונות הועלתה לאחרונה ההצעה למנוע משבית הדיסה בכיר הוף עם גח"ל. הדרך, באחרונה הצעה זאת, כי לא הדביקה את קצב המאורעות.

אפשר היה עוד להבין הצעה כגון זו בפרוק הכל.זכה, אם כי הקואליציה הרחבה בימהל מוכחשת למעשה בגח"ל וההנהגות, לתחזות לישיבותיה התמשות של נעמה התוך והבטחון אין האפשרציה מתוך לתמונה המדינית־בטחונית.

אולם עם הפסקת האש נכנסנו לשלב המאבק על השלום ולכך לא תתאים קואליציה של "אוטובוס", בו אין הנוסעים כולם מתכוונים לאותו יעד, ויש בהם היורדים בדרך לפני התחנה הסופית...

הנסיון הוכיח, כי לא זו בלבד שגח"ל אינו דבק בתשוקה לשלום (לא יתכן שלום בלי ויתורים מסויימים), אלא הוא אינו מגלה נטייה להפסקת האש. כך אירע ב־1970, כאשר גח"ל פרש מהממשלה מחמת התנגדותו להפסקת האש הקודמת אימים (שלא נתקיימו) בדבר התוצאות הצפויות. אם נכנים לגבי "מלחמת ההתשה" (שהפילה חללים לא־מעטים), רצתה שוב הבורית על התנגדותם לשביתת הנשק בלי להסביר לציבור, כיצד ניתן להכריע במלחמה, כאשר התערבותה המאסיבית של ברית המועצות לא נענתה על־ידי המעצמה־העל הידידותית. כבנם, ראשי ה"ליכוד" היבוי סולדים משאיפתנו למדיניות מאוזנת של בטחון ושלום, ושיתופם בממשלה יהיה להרעץ.

הרי הם לא אבו, ובבהירות המבכבשות ובאות לא יעיד כי רצונו להמשיך במלחמת דמים עד מאה שנה, או שפנו לכבדה, שעם כל גבורות טיבלה אסון גדול בתולדותינו. אנו מהתהרים גם על הכבוד להיות צילה למלחמה גרעינית. וכן ספק הוא, אם רוצה העם לקפל את כל הדגלים (עליה, מתוצת המערים, קידום חברתי־תרבותי) ולהניף דגל מאורעה בלי בדי. יש בקואליציה הממשלתית הקיימת די מהות העשויים למזג כמארנה ואמונה והוא אשר דרוש להבטיח ישראל.

באלה הכי נתונה הממשלה תנתת להצים "ניציים" מספיקים. בבית המחוקקים, ואין צורך להטות את הקו לקיצוניות מסוכנת. כל שכן שלא תתכן ממשלה קואליציונית, שחלקה ינהל מדיניות מאוזנת, וחלקה ידבק על ביו לאומנות נטולת כבצורים, חסרת פרספקטיבה היסטורית ומנותקת מהמציאות האזורית והגלובאלית בה אנו שרויים.

הטסתה בפקרה זה ל"אהבת ישראל" איננה בבקיעות, כי אהבת ישראל כיום מחייבת למנוע את האסון הגדול הצפוי מהמדיניות הבלתי־מתפשרת של הימין הלאומני.

ג. יהודה

מלחמה גרעינית בעתונות גרמנית

זוכה ל"סנדיטיימס" הלונדוני, הנותן לנו עצות קיום עד היוהר עד שנת אלפיים, מצויה ניבה מסיפית לנביצג גם בכמה עתונים גרמניים. השבועון האינטלקטואלי של המרכז היבני "דיים" צייטונג" איננו מאמין כי מדינות ערב יסתפקו בשחרור השטחים הכבושים ובטור, כי ההגרגה הפרערבית המבודדת כן תשיגו בלחבת יום־כיפורים, לא תשלים לאורך ימים עם קיום מדינת ישראל. העתון אף סבור, כי כאשר תעמוד בפני ישראל הברירה להיות או לחדול היא לא תהסס להפעיל את הנשק הגרעיני שבידיה.

האפשרות, שהסיבוב התמידי במלחמות ישראל—ערב יהיה אטומי, אף מועלה במאמר ראשי של בטאון האיגודים המקצועיים הגרמניים, "ולט דר ארבייט".

ש. שלמה

הנשיא השלישי

ראינוהו אחרי הפסקה של חדשים אחדים — מאז תם כהונתו כנשיא המדינה. הגביר הכתר הרשמי אך לא ניטל כאותה מהודר מלכות ומן האצילות בהופעה, בהילוך, בשיח הרגוע, בנביעת התורה ובברק החכמה. הדברים בבריתם, בהוויה הוותם של יישוב הדעת והצטללות סבוע בהם — כדרך תלמידי החכמים בגילו. הוא אינו מרבה לצטט מאמרי חכמים. הוא בורא אותם. כאחד מהם.

הילדים בשכונה יש להם חושים משלהם ועוד בטרם חנה הרכב — הקיפוהו וחסמו דרכו. הם זוכרים דיוקנו מתמונות בבית־הספר, מדיגות לאומיות והנה הוא כאן, במו עצמו. כהרף עין מצאו להם פנקס, כי מחברת, כי דף תלוש — וחתימה! מה החזירי אומר לנו כי מהודר בשער ההתיכות עדיין גבוה. הוא מהלך בתוכו בנחת בות. באהבה רבה. גם בהרגשה של קדוה־רבות. כאילו נפתח בכם: עדיין זוכרים אותו! בארץ שכהניות כלבכך.

היימקה. הובא הכיפה גבוך־הארץ, הכסביר עצמו בדיקנות ומשנתו סדורה, זוכה לבזרה נוספת, להקדמה אישית.

זלמן שזר, הנשיא השלישי למדינת ישראל, פוסע מביקור חולים בבית ידיד בהילוך המיוחד לו. השכונה כולה מציגה כן התלהבות, מלווה אותו ומרעיפה עליו אהבה — הדר־ארץ.

שכן לחוש לנו: יחיד, כן הקיבוץ הלאומית הראשונה. כמה יש עוד בכל העם היהודי כמותו?

אורח

עם המחט ביד

15 שנה היא יושבת ותופרת. המחט נעה בידה בזריזות וננעצת בשקיות הממולאות בגרגירים שחורים. פסריה שמה, והיא יוצאת עיראק. מעולם לא נהגה דעתה לחשיבות חלקה במאבק המלחמתי — "מה אני כי" היא לוחשת: "בסך הכל תופרת..." עתה היא יודעת, שבעבודתה זו היא תורמת להצלת הבהודים בחזית, ובשמכורים את החזית, זוכנת עינה: הבנים, כולם שם... הבעל גם הוא משרת בצבא... ורק היא, פסריה, לנה בבית, לבדה, ולא תמיד מצליחה להירדם, על אף 16 שעות עבודתה ליממה...

"ומה את ממלאת בשקיות אלו?"

"אינני יודעת בדיוק..." השיבה, "המחט היא כלי המלחמה שלי. אומרים שעלי לתפור היטב, שמא "יסתולל" גרגיר אחד — ואז יקטן כוח ההדף... ואני משתדלת לדייק בתפירה".

כי בתוהה — ומי בכחט...

(מתוך עלון המע"ש)

מכתבים למערכת

חזית מלחמות היהודים

הפסקת האש כבר נגב... להקיף פה. אך המלחמה עדיין לא נסתיימה. לישראל עוד נכונו כבות נים קשים ביותר, ללא הקרים בתולדותיה — בחזית המדינית. לכן, עדיין מוקדם מאוד לפתוח חזית נוספת, חזית פנימית, "חזית מלחמות־היהודים". לצערנו "חזית" זו כבר נפתחה על־ידי גורמים שונים.

יורם קניוק, במאמרו "משמעות" (28 באוקטובר), אמנם מסכים, שמלחמות היהודים נפתחו מוקדם מדי, אך באותו זמן משגר בעצמו חצי רעל נגד יריביו הפוליטיים. למקרא דבריו הארסיים, דומה עליך, כי שכח המהנג מי האויב שאיים ומכשיר לאיום על כולנו, יהודים וישראלים, ללא הבדל השקפה ודעה.

כיון שאין ברצוני להיגרר למעגל מלחמות היהודים, לא אגיב על המאמר בכללותו ולהידרש לתגבלות בה. אולם איני יכול אפילו בשעה המרה זו לעמוד בשתיקה על שלושה משפטים שנאמרו במאמר הנ"ל.

הנה מה שכתב קניוק — ויהי לא רעתה: "מאז כתבתי כה יכול הבבי על הופעתו המבהילה של הליכוד ונסיונו לנצל את הדם ולהרדים הדי המלחמה, הלכו יובלות... כה ובמובן יותר בכל הוא התתקפה הנרצחה. כשולית הרסק. על בסיס פוליטיים שאינם על ההולשה לקבל את הפסקת האש". בקוראי צרופי מילים אלו ("ניצול הדם", "דרישה להרודים", "מלחמה", "התקפה מרוצה" וכו'), לרגע נדמה היה לי, שאני קורא בעתון קומוניסטי־סובייטי או ערבי־בגדאדי.

יורם קניוק "מסביר" לקוראיו: "אי־אפשר להשמיד עם של 35 מיליון איש". זהו נסיון — על דרך השלילה התכסיסנית — לתזס לישראלים, או לחלק מהם, רצון ומחשבה להביא להשמדת טוטאלית של העם המצרי. לפי קניוק, אין אנו אלא משמידי־עם־פוטנציאליים. עלילה חמורה מזו על ישראלים איננו מכיר.

שימו נא לב לפיבה השווה הבאה, לישראלים ולערבים גם יחד: "שני הצדדים חייבים לרעה את האמת, שבמלחמה נצחון ביהוב היא אמנם אפשרית, אבל בלתי מתקבלת על הדעת בעת ובעונה אחת". לפניו נקיטת בנגון של שונאי ישראל, המתסבים כאיצבלה של "ניוזויק", "טיימס". "שני הצדדים חייבים להת". ישראל אחראית במידה שווה לערבים... אותה פניה לתוקפן ולהתקף, מכש שיא הצדק והאוביקטיביות.

יוסף אחימאיר

תל־אביב

מכלאה?

אנו נוהגים כלפי שבויי המלחמה לפי אמנת ז'נבה, ואנו תובעים, כי גם מצרים וסוריה חייבות חובה אנושית זו.

אולם לפלא בעיני, כי אנו מגדירים את מקומות המצאם של השבויים בישראל כ"מכלאות".

מכלאה משמשת לבעלי־חיים כגון: "מכלאות צאן", "מכלאות חזירים", "מכלאה לבדיקת בהמות" וכד'. כלום לא יאה לנו בהתאם להתחשב בהנהן לשבויים לכנות את מקום ריכוזם: מחנה שבויים או מחנה זמני?

תל־אביב

ג. י.

קריאה לנוער היהודי בגולה

קראתי את רשימתו של זאב רבינוביץ על ישיבה מזכירות הנוער הציוני ערכה על התנדבות יהודי חו"ל. ואני נדהמה, שאיש לא הציע לשגות בקריאה לאלפי המתנדבים הנוערים להתגייס לצה"ל; ואיש לא הציע לצה"ל לקלוט אותם.

שוב, כמו אחרי מלחמת ששת הימים, ישלחו אותם לקטוף פרי בקיבוצים, שם ישבו בלבות הכהנה, ואולי אח"כ ישלחום ללמוד פילוסופיה וכו' באוניברסיטאות, עם הרבה חשיש והרבה שמאל... נות. אם היינו קולטים את החלק המשובח מהם בצה"ל היו יכולים לתרום למאמץ המלחמתי. גם היו בונים כאן את ביתם, וקושרים את גורלם לישראל.

אני מביעה למחלקת הנוער והחלוץ בסוכנות היהודית לקרוא למיטב הנוער היהודי בגולה להצטרף אלינו ממש, כפי שבא בצה"ל בתש"ח, ואני פונה לאגף כוח האדם בצה"ל לקלוט אותם.

זהבה דנציגר

משמר השבעה

בית ההבראה ע"ש דוד רמז

בזכרון יעקב

יפתח ביום ראשון 4 בנובמבר ש.ז.

לשרות מבריאים ומחלימים.

במקום שרות רפואי ואוכל דיאטטי.

המעוניינים יפנו לסניפי קופת חולים או ישירות להנהלת "בית רמז" טל. 063—99070־1 מרכז קופת חולים.

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה, החליטה לאשר שינוי תכנית מיתאר מקומית.

"תכנית מס' חפ/1157/גג — ירקצאליה מערבי — המהווה שינוי לתכנית מס' חפ/229 — תכנית המיתאר של חיפה — שהודעה על הפקדתה, ביחד עם התשריט הנספח המצורפים אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים 1766, תשל"ב, עמ' 12.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

פורסם בילקוט פרסומים מס' 1947 ביום 4.10.73.

נפתלי אילתי

יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה

ה' באלול תשל"ג (2 בספטמבר 1973)

שרה — נהגת אמבולנס

שרה צפריר, בת 43, אם לשתי בנות, מכהנת זה תשע שנים כמנהלת מ־ד־א בצפת. בנוסף לפעולות פינוי הפצועים מהמסוקים שימשה שרה את עצמה כנהגת אמבולנס וגם כאלחוטאית.

בשקדנות, בחריצות ובקור־רוח, פעלה במהירות וביעילות בכל דרגי העבודה שנכפו עליה על־ידי המציאות המלחמתית הקשה. היא התרגלו לפנות ישירות אליה והיא מכירה רופאים וטייסים, ואלה פתרה בעיות. לא פעם חיפשו אותה ושאלו: "היכן שרה?"

שרה, שעמדה במבחן בימי שלום כאם ומנהלת מ־ד־א, עמדה זה גם בימי המלחמה במבחן נוסף כנהגת אמבולנס ואלחוטאית.

ישעיהו עשני

אבק־בית וקרדיות גורמים לאסטמה

עד הזמן האחרון לא הוכח בוודאות מה הוא המקור לאלרגניות תוך אבק. חשוד בחלקים אורגניים, המתפוררים לאויר, עקב ההתשתקות המתמדת הטבעית של עצים בחדר, כגון נוצות, צמר גפן, עובש, שערות, ועוד. גם לא ידעו להסביר על מה מבוססים ההבדלים בין בית אחד לבית, בין חדר לחדר, בין מקום קרוב לשפת הים לזה שבהרים. ולא היה מובן מה יכולה להיות הסיבה שתלמיד החוזר הביתה לחופשה מן הפנימיה, או חייל לחופשתו, או חייל החוזר מחוץ־לארץ, חש עוד בלילה הראשון גירוי באף, [illegible] ונשכת בהתיה. עקרת־בית יודעת לספר על הפרעות דומות בעת ניקוי החדרים מאבק, ובעת [illegible] בסידור המיטות. הטיפול [illegible] על ידי זריקת תמצית של קרדית, יהיה זה אבק מקומי או תמצית מסחרית, לא נתן תוצאה חד־משמעית.

בשנת 1964 פירסמו פורהורסט וחבריו מאמר, שבו השתדלו להוכיח, שבעלי־חיים זעירים, הן קרדיות הם, כנראה, הגורם האמיתי לאלרגניות בתוך אבק־הבית. ועבודות מחקר אישרו את מציאות הקרדיות בתוך אבק־בית בארצנו, כותב ד"ר א. קסלר, מומחה למחלות אלרגיות, בגליון האחרון של "הרפואה".

הקרדיה גדלה בערך 0.3 מ"מ. היא ניזונה מן הקשקשים המתקלפים מן העור של האדם, ומכאן שמה "דרמאטופאגוידס". התנאים הטובים ביותר לשיגשוגן ולריבויין הם טמפרטורה מעל 30° ורטיבות יחסית בסביבות 80%. אלה הם גם התנאים האופייניים בחודשים החמים בארצנו. מעורו של האדם מתקלפים בממוצע כן השיפשוף הטבעי, בערך 5 גר' קשקשים בשבוע, בתוך כלי המיטה (בסדין, במזרן, בכרית ועוד), וכן גם בריפוד של כיסא נוח ובאבק של חדר השינה, מצויים ריכוזים מכסימליים של קרדיות. באבק, שבודד מתוך המזרן, נספרו פי מאה קרדיות מאשר באבק חדר המגורים. שרידים מכיסוי הגוף ומהחזרות הקודמים של קרדיות, וכן האבק וממילא גם באויר החדר.

האגודה למען החייל בישראל

סניף חיפה

אמנים למען חיילינו

אמנים, חברי אגו' הציירים והפסלים בחיפה, אמני עין־הוד, אמני קרית־האמנים בצפת, הציירים התמסיים ואמני התנועה הקיבוצית, הרימו תרומתם ונבחרו כמיטב יצירותיהם שיוצגו בתערוכה

ובמכירה פומבית של ציורי שמן ופסלים

ביום שבת, 3.11.73, בין השעות 17.00 עד 20.30 במלון "דן כרמל", חיפה

מנחים אורחים

חיים טופול — רבקה מיכאלי

כל ההכנסות קודש לוועד למען החייל.

ארגון המבצע — בעזרת חברות דיגו, חיפה

תיאטרוני ישראל

הערב 31.10

הבימה:
שלום שלום
ואין שלום:
צה"ל, אירשם
הבעל הנצחי:
תל־אביב האולם הקטן
ב־7.00 בערב

הקאמרי:
כמוב בעיתוב:
תל־אביב הקאמרי
במרחב גבה
תכנית בידור:
צה"ל, אירשם

התיאטרון העירוני חיפה:
מיצולים אחרונים:
חיפה
בשורת מבאי:
תכנית בידור
צה"ל, אירשם

האופרה הישראלית

מנהלת מייסדת
אדיס דה־פיליפ
עונת 1973—1974

בת־ים: 3.11, 6.11
בשעה 8.30
מלכת שבא

בת־ים: 31.10, 13.11
בשעה 8.30
ערב מיוחד
בתכניה עשירה ומגוונת בהשתתפות כל אמני האופרה

חיפה: ארמון 22.11
בשעה 9.15
פלדרמאוס
אופרטה מאת שטראוס

ירושלים בנייני האומה 26.11 בשעה 8.30
הספר מסביליה

טל. 57227
כרטיסים: אלנבי 1

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

ת. עז' 4060/73

בענין: עזבון המנוח משה גר־פינקל, שנפטר בפתח־תקוה ביום 14.8.73.

המבקש: יצחק מורי, מרמת־גן, רחוב ידידיה 3, ע"י ב"כ חיה אהולאי מרחוב פרישמן 8, תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי המבקש הגיש לבית המשפט בקשה למתן צו [illegible] על הירושה של המנוח הנ"ל.

כל אדם הרוצה שיש לו טובת הנאה בעזבון, מוזמן להגיש התנגדותו להוראה המבוקשת, תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בבקשה.

דוד דוד, שופט

רשם בית המשפט המחוזי

טלויזיה כללית

17.30 חדשות. 17.40 גילאי... סרט מצוייר. 20.00 סרט דוקומנטארי על טבע. 20.30 מבט+רקע. 21.30 מפגש אמנים. 22.15 "מניקס" סרט. 23.05 בידור חו"ל. 23.55 פסוקו של יום החדשות.

טלויזיה לימודית

08.15 חשבון ה' — פירוק לגורמים.
08.40 פרקי ספרות ז־ח — משלי קרילוב.
09.05 חשבון ה' — חלוקה ביחס.
09.25 אנגלית ה'.
10.00 אנגלית ט'.
10.20 אנגלית ז'.
10.45 בסיפורי שפה הכול — אני האוגר וחבריו החדשים.
11.05 ביולוגיה ט' — מזכוכית מגדלת למיקרוסקופ אלקטרוני.
11.25 אנגלית ה'.
12.00 אלגברה י' — מערכת משוואות פתרון אלגברי.
12.20 גיאומטריה י' — מחוגה וסרגל.
12.40 ארץ האיסלם (סרט).
13.00 דני וגיל במסע בלתי רגיל (אמנות) — "חידת השה".
13.20 טבע/פיסיקה ז' — [illegible] אוקינוס האויר.
13.40 פרקי ספרות — משלי קרילוב.
14.10 סרטוט ט' — היטל נקודה.

בתי־מרקחת

בתל־אביב
בני, רח' דיזנגוף 174, טלפון 222386; פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; הצפון, רחוב יהודה המכבי 33, טל' 449995.

חיפה
"מרפא", שד' בת־גלים 2, טל. 523921; "בלפור", מסדה 1, 662289; "ארלוזורוב" ק. חיים, ר. בן צבי 59, טל. 721720.

רמת־גן
הגבן, רמת גן, ביאליק 30.

בת־ים
הלוי, בת־ים, בלפור 9.

חולון
שיינין, חולון, סוקולוב 68.

בני־ברק, רמת־גן
הנשיא, דרך ז'בוטינסקי 111.

פרדס־כץ

פתח תקוה
אבוהב, ברון הירש 21.
[illegible]

כפר־סבא ורעננה
כנרת (אמנון), כפר סבא, רח' ויצמן 119.

קולנוע

תל־אביב
אורדי — הלך עם הרוח
אופיר — אני הבוס
אסתר — [illegible]
אלנבי — [illegible]
בן־יהודה — בית הזכוכית
גורדון — הבלונדיני עם הנעל השחורה
גת — [illegible]
דקל — מלכודת לביבי סימון
הוד — הבריחה
המרכז — מלכת האגרוף
זמיר — פרפרית הלילה
חן — [illegible]
לימור — [illegible]
מוגרבי — מה תאמר לגברת [illegible]
מתמיד — אגרוף הזעם ובג"ץ
מקסים — אהבה, נקמה [illegible]
סינרמה — [illegible] באפריקה
סטודיו — [illegible]
סינרמה — אבו אל בנת
עדן — היום אתמול ומחר
פאר — [illegible]
פריז — הבית ברחוב [illegible]
צפון — זעקות ולחישות
רמת־אביב — הארטיסטים

בחולון
תכלת — שחק אותה סם
תמר — חבורת הזאבים
תל־אביב — המזימה

יפו
נגה — הרוצח
ציון — [illegible]

חולון
ארמון — אבו אל בנת
[illegible] — אליקי

ירושלים
אדיסון — נערת העונג 9—7—4
[illegible]
[illegible] — הגנב [illegible]
[illegible] — תאוות התשוקה
[illegible] — סיגאר [illegible]
[illegible] — המיטה המעופפת
[illegible] — פרפר בידית
[illegible] — המקס הבתול
[illegible] — [illegible] האהוב, בפריז
עדן — פסטיבל סרטי [illegible] 9—7—4
רון — אבו אל בנת
אורדן — פרינץ התהול

חיפה
אורין — קרב הקרטה הגדול
אורה — אבו אל בנת
אורלי — [illegible]
אמפיתיאטרון — [illegible]

הקריות
ארמון — עיר ושמה [illegible]
חן — ברוסיה באהבה
כירון — [illegible]
עצמון — גבר עם [illegible]
פאר — זמנים מודרניים
רון — אתמול היום ומחר
[illegible]

רמת־גן ובגבעתיים
אורדע — אבו אל בנת
ארמון — זמנים מודרניים
בר־און — הצין [illegible]
הדר — המקצוענים
לילי — [illegible]
רבת — [illegible]
רמת־גן — הגנב שבא לסעוד
[illegible] — [illegible]
אסתר — [illegible]
יוסיות: [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — אבו אל בנת
יוסיות: [illegible] 4.15

כפר סבא
[illegible] — [illegible]
חן — הקרב [illegible]
רון — הפרס [illegible]
[illegible]
בית העולים — [illegible]
[illegible]

פתח־תקוה
ארמון — הפרס
היכל — [illegible]
שלום — [illegible]

בת־ים
רמת־יוסף — [illegible]

הצטרף
למאמץ המלחמתי
ורכוש
אגרות מלווה מלחמה
מרצון

הבנק הבינלאומי הראשון
לישראל בע"מ

היועץ הכלכלי לשר האוצר

צפוייה תעסוקה מלאה ב־1974

לא יהיה מיתון. - כשליש מהזמנות מערכת הבטחון יימסרו לתעשיה המקומית

מאת דוד ליפקין, סופר הכלכלי של „דבר"

הגידול הניכר בהוצאות הבטחון יורגש גם בטווח הקרוב וגם בטווח הרחוק. ההשפעה על המשק תתבטא בגידול מואץ במקורות ולא נראה באופק שיהיה מיתון. כשליש מההוצאה הבטחונית הנוספת תוצא בארץ על־ידי הזמנות התעשיה המקומית. השפעה זו על מצב המשק בחודשים הקרובים במתמנות ביטוי האחרונים. — קובע היועץ הכלכלי לשר האוצר אפרים דברת.

לאחר שבשלושת השבועות האחרונים הפסיד המשק כ־45 אחוז מהתוצר הלאומי הגלמי שהם כ־60 מיליון ל"י ליום, מתחיל עתה המשק להסתגל למצב החדש והמפעלים נערכים כדי להגדיל את הייצור. עתה, עם התחלת התהליך של שחרור הדרגתי של אנשי הג"א ושחרורם של כ־1,000 אנשי מפתח בתעשיה מהמילואים לפי הסכם בין שר האוצר לשר הבט' הרי — גם ברמת הגיוס הנוכחית — ניתן להגיע תוך חודש ל־75 אחוז מהיקף הייצור הרגיל בתעשיה, מדגיש דברת. כדי לבחון את התפתחויות הכלכליות הצפויות, הוא מוסיף, יש להבדיל בין הטווח המיידי לטווח הארוך.

במצטמצם ייצור בגלל מחסור בפועלים

באורח מיידי הורגשה ירידה בביקושים של מוצרים לא חיוניים גם לרגל הצמצום במכירות וגם בשל קשיי הובלה. דברת מציין, שינקטו צעדים כדי להקל על התעשיינים לעבור תקופת־מעבר זאת, כמו מימון הייצור למלאי, סיוע בהגברת הייצור למען יצוא, ועוד. קיים מירב הסיכוי שתוך חודשיים שלושה יתאושש הביקוש אם תימשך הפסקת האש, אם כי הוא לא יגיע לרמת הגיאות שהיתה לאחר מלחמת ששת הימים. זאת בהתבסס על ההנחה, שרוב השכירים יקבלו שכר מלא ולא יצמצמו בצורה דראסטית את הצריכה השוטפת. אם יהיו בעיות במשק בתקופת המעבר, הן ינבעו ממחסור בתתמודה ולא בשל היעדר ביקוש.

הבעיה של המשק ב־1974, אם לא תפרוץ שוב מלחמה, יהיה המחסור בידיים עובדות. כלומר, לפי הערכת היועץ הכלכלי לשר האוצר, בחזור למצב של תעסוקה מלאה ומעבר לה, שהיה לפני המלחמה. יהיה הכרח להפעיל אמצעים כדי לרסן את הביקושים על־ידי ספיגת כוח הקניה. עם זאת, מדגיש דברת, אין רואים באורח מיידי את בעיות האינפלציה כאקטואליות או שהן צריכות להנחות את הפעולות כדי להבטיח את ההורה המשק לפעולות תקינות.

בעיית מאזן התשלומים בחריפה

לדברי דברת, תלויות בעיות המשק בטווח הארוך, באיזו מידה נצליח לרסן את הלחצים האינפלציוניים במידה שיופיעו על־ידי צמצום הפעילות הממשלתית הרגילה או על־ידי צמצום הביקוש מהציבור. ענף הבנייה, בשל היקפו, הוא מועמד ראשון לצמצום היקף הפעילות. סיכויי ההצלחה תלויים במידה שיוכלו להפעיל את כם ערוץ נוסף חיסכון להצים על־ידי ספיגת כסף מהציבור.

יגדל יבוא ההון

חלק מהלחצים הכלכליים לטווח הקצר, מציין דברת, יבואו לידי ביטוי על־ידי הגדלת יבוא ההון. אולם לטווח הארוך יותר כהחיר דברת, תחריף בעיית מאזן התשלומים בשל הצורך של יבוא בטחוני מוגבר והגדלת הייצור המקומי של פריטי־בטחון שיש להם מרכיב יבוא גדול. כך כבד עם העברת מפעלים לייצור בטחוני, יגבר הצורך ביבוא של מוצרים אחרים. צריך יהיה, לדברי דברת, להכין את היבוא לאחר שנרסן את הביקושים המקומיים. יהיה הכרח לפעול להגדיל את היצוא על־ידי חיזוק כושר התחרות שלו כדי שהיצוא יממן את היבוא המוגבר, וישלם את הריבית על חובות המדינה.

הקפאת רמת־החיים

דברת מדגיש, שהמשק הישראלי, הנמצא תחת מעמסה כבדה של הוצאות בטחון, אינו יכול להרשות לעצמו המשך עליית רמת החיים, בהתכנת הקנה ב־8—9 אחוזים. יש לצפות, איפוא, שתהיה זו נבונות חברתית לבלום המשך עליה של רמת החיים. לדעת דברת, צריכה המגמה ל־1974 להיות הקפאת רמת־החיים הקיימת, הון בשכבות העני, אם כי ברור, שהמדינה לא תוכל לפתור את כל בעיות העוני ב־1974.

מפעלים המשיכו בתשלום הוצאותיהם

על אף המלחמה המשיכו מפעלים בחודש אוקטובר בתשלום ההחזרים לבנק לפיתוח התעשיה. עד 25 באוקטובר נגבו על חשבון קרן וריבית קרוב ל־40 מיליון ל"י, ואילו הבנק העביר לזכאים להלוואות בחודש זה קרוב ל־35 מיליון ל"י. סכומים אלה כמעט שאינם נופלים מן הממוצע החדשי.

בישיבת הנהלה המרכזת של הבנק נבנה, שהבנקים מסויימים אמנם נהגו קשיים בהחזר הלוואות, אך בהתחשב במצב החליט הבנק לנהוג בגמישות מסויימת, רק לאחר שכל מקרה ומקרה ייבדק לגופו.

מהנתונים של הבנק מתברר, כי ב־9 חודשי השנה להוף ספטמבר השנה היה ביצוע הלוואות על חשבון הקצבה שאושרו בסך 1.13 מיליארד ל"י, לעומת 776 מיליון ל"י בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של השנה אושרו הלוואות בסך 320 מיליון ל"י ובוצעו הלוואות מאושרות בסך 350 מיליון ל"י, לעומת 388 מיליון ל"י בתקופה המקבילה אשתקד.

בתי הבראה „כנרות" ו„רמז" נפתחו לחברי קופ"ח

עם ריבוי החברים החוזרים הבראה, תפתח קופת־חולים מחר את בית־ההחלמה „כנרות" בטבריה וב־4 בנובמבר את בית־ההבראה קיש ורמז בזכרון יעקב.

הואיל ובית־ההחלמה „ארזה" סגור לרגל שיפוצים, יקבלו לשני המוסדות הנ"ל גם מחלימים לאחר מחלות וניתוחים. במקום יש סידורי רפואה ואוכל דיאטטי.

רוב בתי־ההבראה האחרים של קופת חולים עומדים בינתיים לרשות הצבא והעולים החדשים.

יוחזר הטיפול בחולים כרוניים

בית חולים „השרון" חזר לקבל חולים אזרחיים.

בבית החולים „קפלן" ברחובות נפתחו תוך כדי הקרבות והפסקת האש ששה חדרי־ניתוח נוספים וצוות רופאים של בית החולים ורופאים מתנדבים מחו"ל ממשיכים בעבודתם 24 שעות ביממה. כן נפתחו בבית החולים מרפאה ע"י נים חוזה ומחלקת עיניים מצוידת במיטב הציוד המודרני.

מחלקות אחרים — עפולה, פתח־תקוה ובאר־שבע — החלו באינטנסיביה של פעולת בית החולים ותיקול האיזור עבית החולים כנוסיי בו. צוותים של בית החולים מבקרים בבתים, עוזרים בייעוץ ובשיקום ובודקים חולים שהתייצבו בבתי החולים ולא אושפזו. כן עתה הטיפול בחולים כרוניים והעברתם למוסדות, המבוגרים אין ביכולתם להיות בבית. עד פרוץ המלחמה שכבו חולים כרוניים רבים בבתי החולים, ועתה תכנית לפנותם במידת הצורך לבתיהם או לטיפול בית. עתה יוחזר כאמור, הטיפול עד כמה שניתן הדבר.

בשבוע הבא ייפתח הבניין החדש של המרכז לשיקום ע"ש לוינשטיין ברעננה. יהיו בו 245 מיטות, לעומת 125 מיטות היום וחלק ניכר מן המיטות הנוספות יועמדו לרשות פצועי צה"ל. „בית לוינשטיין" נסיון רב בנפגעי קרבות בייחוד נפגעי־מוח.

אושר תקציב הפיתוח לרשויות ברצועת עזה

יהודית קצין מפה־פנים ב־רצועת עזה, כייעוד ביכים אלה אושרו תקציבי הפיתוח לרשויות המקומיות ב־רצועה בסכום כולל של 16.5 מיליון ל"י — על כך מסר מ־ב דובר בשרד־הפנים.

עיקר פעילות הפיתוח של הרשויות המקומיות מתבצע בנושאים אלה: כבישים 4 מיליון ל"י, תברואה ושווקים 4.5 מיליון ל"י, והשאר — במספר לי הכיבי, ההכשל ותביב. מתוך הסכום הכולל שאושר מגיע חלקה של עיריית עזה ל־6.5 מיליון ל"י, עיריית רפיח — 4.5 מיליון ל"י, חאן־יונס — 2 מיליון ועיריית דיר־אל־בלח 1.5 מיליון. שאר הסכום מחולק בין המועצות הכפריות.

יצוין, כי תקציב הפיתוח מתוח יותר במאתיים אחוז מהתקציבים הרגילים, המגיעים ל־8 מיליון ל"י.

סדרים חדשים לפעולות החירום בעיריית ת"א

סדרים חדשים לפעולות החירום במצב של הפסקת אש ולפעולות הסדירות של עיריית תל אביב, נקבעו אתמול במינהלת החירום העירונית.

לפי סידורים אלה ינהל על עצמו אגף החירום של העיריה, שהוא אגף מן המניין בעיריה ת"א, את הניהול היום־יומי של ענייני החירום. האגף יתוגבר בכוח־אדם ואף יקיים תורנות יום ולילה, חברי מטה החירום יקיימו קשר בתפיד עם האגף.

כן יקיים האגף תורנות של 24 שעות לטיפול בנושאים החיוניים הקשורים במצב החירום. כל שעות היום ניתן להתקשר עם האגף דרך מרכזיית הטלפונים הרגילה של עיריית תל־אביב. משרדי האגף נמצאים בקומה 11 בבית העיריה, חדר 1110. אחה"צ, בערב ובלילה, ניתן להתקשר עם האגף בטלפון 244914.

המחלקה הסוציאלית של העיריה תחזור לפעול כרגיל. כמובן עם המגבלות של הוסר של אדם המגבעות מן הגיוס. כן נמסר, כי בית החולים „איכילוב" כבר מקבל חולים אזרחיים לפי הפניה מתאימה של רופא.

הטיפול במשפחות שבודדות

מינהלת החירום הטילה על סגן ראש העיריה סרבא קנטור, לרכז את הטיפול הראשוני במשפחות שבודדות הזקוקות לעזרה וכן ב־משפחות הנפגעים. מחלקת הרווחה הנוגעת בדבר יסייעו בידיו במילוי משימה חשובה זו.

שירות הסעת החירום שהוקם ברחוב בזל 54 ימשיך בפעולתו. השירות זקוק באורח דחוף למתנדבים עם רכב פרטי. המתנדבים מתבקשים להתייצב ברחוב בזל 54 בקומת הקרקע (טלפונים 223252, 223253).

כן החליטה מינהלת החירום לפעול בהדיפות להשלמת מקלטים בכמה מוסדות חינוך שאין בהם מקלטים. מהנדס מחלקת הבנייה בבתי החולים העירוניים ממשלתיים, כדי להוסיף מיטות אישפוז.

משה ברעם, מנכ"ל הסתדרות הפועלים, נבחר לסגן־נשיא יחיד של אינטרנציונל עובדי השירותים הציבוריים בוועידתו שנערכה בניו־יורק.

עוד 3 חב' תעופה יחדשו היום טיסותיהן לישראל

מאת סופר „דבר" לענייני התעופה

חברת התעופה האמריקאית „בי. וו. איי." מחדשת מהיום את טיסותיה לישראל — על כך הודיעו נציגי החברה למנהל נמל תעופת לוד ש. כסלו. טיסות החברה יתחילו לפי לוח הזמנים הרגיל שלה.

חברת התעופה השווייצית „סוויסאייר" התחיל לפעול מחר באורח סדיר. אתמול היתה לחברה טיסה מיוחדת ללוד. בין חברות הזרות האחרות שחידשו את טיסותיהן לישראל — חברת התעופה הגרמנית „לופטהנזה", חברת התעופה הבלגית „סבנה" וחברת התעופה האוסטרית „אוסטרין איירליינס".

מהיום יחדשו את טיסותיהם לישראל גם חברת התעופה היוונית „אולימפיק" וחברת התעופה הצרפתית „אייר־פרנס".

בתשובה לשאלה אמר מנהל „אליטליה" בישראל ג. ואסיג, כי כל טיסות „אליטליה" ברחבי־העולם משובשות בגלל שביתת עובדי החברה, פרט לטיסה יומית אחת מרומא לארצות־הברית.

המחסור ברכב מעכב יצוא אשלג לחו"ל

כבר נצטברה כמות ב־3 מיליון דולר

מאת סופר „דבר" בנגב

חוסר רכב להובלת אשלג מסדום לנמלים מעכב את יצואו. כמה עשרות אלפי טונות, שנאגרו במחסנים בנמליב, יוצאו לחוץ לארץ מאז המלחמה. עתה מתרוקנו מחסני החברה „מפעלי ים המלח" בנמלים ולפי שעה אין כויצאים אשלג לחוץ לארץ.

בסדום נמשך ייצור האשלג ובצידים את הכמות שנצטברה עם במאה אלף טונה בקירוב, ששוויה כ־3 מיליון דולר בהובלת „מפעלי ים המלח" חוששים לגשמים העלולים להסב נזקים לאשלג הנערם עתה תחת כיפת השמים. החברה עושה מאמצים מוגברים כדי להשיג רכב להובלת האשלג לנמלים. נמסר, כי התובלה היבית פועלת כתיקונה ובשל הביקוש הרב לאשלג בעולם בשנה זו אפשר לשווק כל כמות שתובא לנמל.

תשמישי קדושה לחיילים פצועים

הרבנות הדתיות נדרשו על־ידי משרד הדתות לספק תפילין ותשמישי קדושה אחרים להחיילים הפצועים המאושפזים בבתי־החולים.

בחוזר שנשלח על־ידי משרד הדתות צויין, שבמהלך הקרבות אבד להרבה חיילים הציוד האישי ובתוך זה תפילין, טליתות, סידורי תפילה וכדומה.

נהרגה בתאונת טרקטור

אשה בת 30 נהרגה ביום ב' כאשר נפלה מטרקטור בעת נסיעה בכביש אזורית.

המנוחה היא מיאה כואידן, פרעלי מאחד הכפרים הליד בגבול לבנון. היא נסעה בכביש אזורית בטרקטור שהנהג על־ידי בן כפרה. תוך כדי נסיעה נפלה, נפצעה קשה והועברה לבית־החולים הממשלתי בנהריה. שם מתה מפצעיה. (ע)

המתנדבים יהיו פטורים ממס נסיעות

לפי הוראות שר־האוצר פנחס ספיר, הופעלה הוראה בעניין פטור ממס־נסיעות למתנדבים החוזרים לחו"ל בתום תקופת התנדבותם.

כל שנכנס לישראל אחרי ה־5.10.73 ויעזוב את ישראל עד 31.12.73 (או תקופה נוספת, כפי שתאושר על־ידי מנהל המכס) וכן בן זוגו וילדיו, יקבלו פטור בלא אם רשות ממשלתית או מקומית, מוסד רפואי או הסוכנות היהודית, יאשרו, כי הנכנס התנדב להפעלת שירותים חיוניים.

גדנ"עים יסייעו בטיפול במשפחות מרובות ילדים

לפי הסכם בין המוסד לביטוח לאומי לבין פיקוד הצפון של הגדנ"ע, יוצבו גדנ"עים בסניפי המוסד לשם מתן סיוע למשפחות ברובות ילדים.

בימים אלה משלם המוסד ביקורות למשפחות בנות 4 ילדים ויותר. הגדנ"עים יסייעו למשפחות בעזרה בבית, בבישולים, בשירותי שמרטף ועוד.

כיום פועלים כ־1000 גדנ"עים בסניפי המוסד בחיפה, חדרה, טבריה, עפולה, נצרת וקריית שמונה.

מכון הנפט הישראלי

למנויי "חדשות הנפט"

מכון הנפט הישראלי מוציא כמה פעמים בשבוע עלון חדשות על ההתפתחויות בזירת הנפט העולמית על רקע מלחמת יום כיפור.

אין באפשרותנו לשלוח את העלון לכל מנויי „חדשות הנפט", אך כל המעוניין בו יוכל לקבלו במזכירות מכון הנפט.

עיריית תל־אביב־יפו

מינהלת החירום

הסעת חירום

השרות להסעת הירום שהוקם ברחוב בזל 54, ממשיך בפעלתו ביתר שאת.

השרות זקוק באופן דחוף למתנדבים בעלי רכב פרטי.

המתנדבים מתבקשים להתייצב ברחוב בזל 54, קומת קרקע, טלפונים: 223252, 223253.

סדרי עבודה של לשכות המודיעין העירוניות

רחוב פרישמן 42 (משעה 8 בבוקר עד 8 בערב) 223692

ככר מלכי ישראל — בית העיריה	243311 (קו פנימי 690)
יפו, שדרות ירושלים 45	676631
שכונת התקוה, דרך ההגנה 75	32845
שכונת שפירא, דרך שלמה 138	826776
רמת־אביב, רחוב ברודצקי 19	415176
ככר המושבות, המגהרה	625715

כל הלשכות פועלות עתה משעה 7.30 בבוקר עד 7.30 בערב. פרט ללשכת המודיעין ברחוב פרישמן 42, שהיא פתוחה מ־8 בבוקר עד 8 בערב.

הלשכות מספקות מידע לציבור, בכל הנושאים הקשורים לענייני חירום ונושאים רגילים.

איסור גיזום בתחום תל־אביב—יפו

אסור בהחלט לגזום עצים, גדר־חי, גינות בכל חלקי העיר עד להודעה חדשה.

ועדי בתים משותפים, בעלי בתים פרטיים וכו' יזהירו אף הם את הגננים לבל יגזמו.

עיריית תל־אביב—יפו / מינהלת החירום

מחר
הגרלת
מפעל הפיס
בשעה 19.00

* כרטיסים אחרונים ביום ההגרלה, ליד צריפי מפעל הפיס הפתוח עד 3 הי"א עד שעה 18.45

מפעל הפיס

עיריית תל־אביב־יפו

מינהלת החירום

סדרי העבודה של שרותי החירום והשרותים הרגילים של העיריה

אגף החירום של עיריית ת"א—יפו (שהינו אגף סדיר בעת"א) יקיים תורנות של 24 שעות לנושאים החיוניים הקשורים במצב חירום.

במשך שעות היום ניתן להתקשר עם אגף החירום דרך מרכזית הטלפונים הרגילה של עירית ת"א—יפו. משרדי האגף נמצאים בקומה ה־11 בבית העיריה, חדר 1110.

אחה"צ, בערב ובלילה ניתן להתקשר עם אגף החירום בטלפון 244914.

עיריית תל־אביב—יפו / מינהלת החירום

ועדת החינוך הבין־קיבוצית

מודיעה

שהקורס הדו־שבועי למטפלות בתי ספר

שנועד להפתח ביום א' 4.11.73 באפעל

נדחה

איחוד הקבוצות והקיבוצים

ביום ה', ה־1.11.73 בשעה 10.30 — בבית האיחוד —

תתקיים

פגישה דחופה

של כל המיועדים — לשנת שרות מוקדמת.

המזכירות

על מותו ללא עת של שחקננו

יצחק (איצקו) רחמימוב

שרוי באבל כבד

בית התיאטרון הקאמרי

ההלויה תצא היום, יום רביעי, 31.10.73 (ה' חשון תשל"ד) ב־1.00 אחה"צ מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5, תל־אביב, לבית העלמין הצבאי החדש בגבול בהיים — חולון.

אנו מודיעים בצער על מותו הפתאומי של אחינו היקר

קמוסיה כהן

(מגירעם)

הלויה תתקיים היום, יום ד', 31.10.73 בשעה 15.00 בגירעם

אחותו — שושנה כוכבא וב"ב
אחיו — חיים כוגן וב"ב

היום, יום ד', ה' חשון תשל"ד, 31.10.73, יום השלושים לפטירתו של חברנו היקר

אלישע כהן ז"ל

בשל נסיבות הזמן האזכרה תתקיים ביום השנה.

המשפחה
ובית גבת

ביתנו אבל על פטירתו של חברנו

קלמן (קמוסיה) כהן

ההלויה היום, יום ד', ה' בחשון תשל"ד 31.10.73 בשעה 3 אחה"צ בניר עם

בית ניר עם

הננו מודיעים בצער רב על מותו של בעלי, אבינו, אחינו, גיסנו וסבנו, היקר באדם

יוסף פלדמן ז"ל

(כפר גבים א')

הלויה התקיימה אתמול ד' חשון תשל"ד

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

יהושע ענבר (בורשטין)

הלוצלוק — פולין.

ההלויה תתקיים מחר, יום חמישי, ו' חשון תשל"ד, 1.11.73 בשעה 2.30 אחר הצהרים בבית העלמין בקרית־שאול.

אוטובוס יצא מבית המנוח שדרות חן 1 בשעה 1.45 אחר הצהרים.

המתאבלים:
אשתו: פולה
בנו: מיכאל
כלתו: עדה
נכדיו: רוני, אריאל
וכל בני המשפחה

במלאות שלושים למותו של יקירנו הבלתי נשכח

עמי גדיש (גולדשטיין) ז"ל

תתקיים אזכרה מחר, יום חמישי, ו' בחשון תשל"ד 1.11.73 בבית העלמין הצבאי בקרית שאול בשעה 3.30 אחה"צ.

מוקירי זכרו נפגשים ליד בית הקברות.

אוטובוס מיוחד יצא מבית חוריה, רח' בן צבי 24 קרית חיים, בשעה 1.30 ויעצור ברחוב לתחנה ליד היכל (מול בית העיריה) בשעה 1.45

הוריו — משפחת גולדשטיין
אחותו — נחמה והבנות
משפחת נחמני בגניה

למשפחה
ולקיבוץ געבה

אבלים אנו אתכם על בית

ששקה

חבר הנהלה־הבוגרים הצבאי היוצר

איגוד בימות החובבים

משרד התקשורת

מבקש

מכל השולחים חבילות לצבא לארוז אותן היטב כדי שיגיעו במצב תקין ליעדיהן

וכמו כן להקפיד על ציון כתובת מלאה של החייל:

השם
מספר אישי
ומספר הדואר הצבאי.